

Notat 2006–21

Økonomien i jordbruket i Trøndelag
Utviklingstrekk 1996–2005
Tabellsamling 2001–2005

Erland Kjesbu
Otto Sjelmo
Kjell Staven

SeMM
Senter for matpolitikk og marked

NILF
Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Tittel	Økonomien i jordbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 1996–2005. Tabellsamling 2001–2005
Forfattere	Erland Kjesbu, Otto Sjelmo, Kjell Staven
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2006
Antall sider	83
ISBN-13	978-82-7077-667-2
ISBN-10	82-7077-667-x
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjett-nemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskningene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktskontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse, der det på landsbasis er med mellom 900 og 1 000 gardsregnskap hvert år. Trøndelag har de siste årene vært representert med ca. 150 bruk.

I tillegg til hovedpublikasjonen fra regnskapsundersøkelsen, har vi siden slutten av 1950-tallet også sendt ut oversikter over økonomien i jordbruket i Trøndelag. Oversiktene har gått til landbruksforvaltningen i kommuner og fylker, forskningsinstitusjoner, forsøksringer, regnskapskontorer, faglag, skoler og andre interesserte.

Resultatmessig har forskjellene mellom fylkene vært uvesentlige, og vi har derfor brukt tallmaterialet for Trøndelag samlet. Det gir bedre muligheter til å publisere resultater fra enkeltproduksjoner som korn, korn/svin, sauehold og kjøttproduksjon på ammekyr. Det har også åpnet muligheten til å dele landsdelen inn i tre regioner etter klimatiske forhold (kystbygder, indre bygder og fjellbygder) når det gjelder melkeproduksjon.

Ved siden av data for jordbruket er det også lagt vekt på å beskrive totaløkonomien for brukerfamilien. De regnskapsdataene som hentes inn er supplert med avlings- ytelses- og arbeidsnoteringer. I tillegg utføres det en spesiell skogbruksgransking på grunnlag av data fra de brukene som har stor nok tilvekst på skogen. I den spesielle skogbruksgranskningen brukes det tall for Midt-Norge (Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden i tillegg til Trøndelag).

Grunnlagsmaterialet for årets notat om økonomien i jordbruket i Trøndelag er utarbeidet av Svein Olav Holien, Otto Sjelmo, Therese Hunstad, Kristin Stokke, Siv Karin Paulsen Rye, Bjørg Vandvik Øyen, Siri Hoset og Erland Kjesbu. Kjell Staven har tilrettelagt programvare og tabellutskrifter. Notatet er utarbeidet av Erland Kjesbu, Otto Sjelmo og Kjell Staven. Torbjørn Haukås har lest gjennom manuskriptet og kommet med nyttige innspill. Anne Bente Ellevold har klargjort manuskriptet for trykking.

Oslo, januar 2007
Ivar Pettersen

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	ENKELTE LANGSIKTIGE UTVIKLINGSTREKK	3
2.1	Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket i Trøndelag	3
2.2	Nettoinvesteringer i jordbruket	4
2.3	Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den.....	5
2.4	Nettoinntekt, privatforbruk og skatt.....	6
2.5	Egenkapital og gjeld.....	7
3	ØKONOMISK UTVIKLING I ENKELTPRODUKSJONER.....	9
3.1	Melkeproduksjon.....	9
3.1.1	Melkeproduksjon, alle bruk	9
3.1.2	Melkeproduksjon - sammenligning av låg- og høggruppe	11
3.1.3	Melkeproduksjon, delt etter størrelsesgrupper.....	12
3.1.4	Melkeproduksjon, delt etter region	14
3.2	Kjøttproduksjon på ammekyr.....	17
3.3	Kornproduksjon.....	18
3.4	Kombinert kornproduksjon/svinehold.....	20
3.5	Sauehold.....	22
3.6	Gardsskogbruket.....	24
4	SAMMENLIGNING AV DRIFTSFORMER	27
4.1	Driftsoverskudd i jordbruket	27
4.2	Brukerfamiliens nettoinntekt.....	28
4.3	Familiens arbeidsfortjeneste.....	28
4.4	Utviklinga i egenkapital	29
4.5	Utviklinga i effektivitet i jordbruket	29
5	KORT OM UTVIKLINGSTREKK I 2005	33
5.1	Resultatene målt som vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk.....	33
5.2	Resultatene målt som driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste	34
5.3	Nettoinvesteringer i jordbruket	37
5.4	Brukerfamiliens nettoinntekt.....	37
6	TABELLSAMLING 2001–2005	39
7	FORKLARING PÅ FAGUTTRYKK	79

Figurer

Figur 2.1	Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket. Kr per bruk. 2005-priser.....	4
Figur 2.2	Nettoinvesteringer i jordbruket. Kr per bruk. 2005-priser.....	5
Figur 2.3	Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den ^{*)} . Kr per bruk. 2005-priser.....	6
Figur 2.4	Nettoinntekt, privatforbruk og skatt. Kr per bruk. 2005-priser ^{*)}	7
Figur 2.5	Egenkapital og gjeld. Kr per bruk. 2005-priser.....	7
Figur 3.1	Nettoinntekt/driftsoverskudd mv. på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2005-priser.....	10
Figur 3.2	Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, alle bruk. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	10
Figur 3.3	Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2005-priser.....	11
Figur 3.4	Sammenligning av låg- og høggruppe i melkeproduksjon i Trøndelag 2005. Kostnader, inntekter og resultat. Kr per bruk.....	12
Figur 3.5	Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2005-priser.....	13
Figur 3.6	Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2005-priser.....	13
Figur 3.7	Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, størrelsesgrupper. Kr per årsverk 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	14
Figur 3.8	Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2005-priser.....	15
Figur 3.9	Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2005-priser.....	16
Figur 3.10	Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, regioner. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	16
Figur 3.11	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn. Kr per bruk. 2005-priser.....	18
Figur 3.12	Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	19
Figur 3.13	Nettoinvesteringer på bruk med korn. Kr per bruk. 2005-priser.....	19
Figur 3.14	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2005-priser.....	20
Figur 3.15	Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn/svin. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	21
Figur 3.16	Nettoinvesteringer på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2005-priser.....	21
Figur 3.17	Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2005-priser.....	22
Figur 3.18	Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med sauehold. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002).....	23
Figur 3.19	Nettoinvesteringer på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2005-priser.....	23
Figur 3.20	Oppnådd pris på bartrevirke. Kr per m ³	24
Figur 3.21	Avvirkning i % av balansekvantum.....	25
Figur 3.22	Produksjonsinntekter og kostnader i gardsskogbruket. Kr per bruk. 2005-priser.....	25
Figur 3.23	Driftsoverskudd i kr per m ³ . 2005-priser.....	26
Figur 3.24	Middel driftsveilengde for tømmerdriftene, meter.....	26
Figur 4.1	Produktivitetsutvikling i jordbruket i Trøndelag. Gjennomsnitt av årene 1995-1997=100.....	31

Tabeller

Tabell 3.1	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, alle bruk.....	11
Tabell 3.2	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, størrelsesgruppe.....	14
Tabell 3.3	Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, regioner.....	17
Tabell 3.4	Utviklinga i egenkapitalprosent, kornproduksjon	20
Tabell 3.5	Utviklinga i egenkapitalprosent, kombinert kornproduksjon/svinehold	22
Tabell 3.6	Utviklinga i egenkapitalprosent, sauehold.....	24
Tabell 4.1	Driftsoverskudd i jordbruket per bruk, etter driftsform. 2005-priser	27
Tabell 4.2	Nettoinntekt for bruket, etter driftsform i jordbruket. 2005-priser.....	28
Tabell 4.3	Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket ¹⁾ , etter driftsform. 2005-priser.....	28
Tabell 4.4	Utviklinga i egenkapitalprosent, etter driftsform	29
Tabell 4.5	Utviklinga i effektivitet i melk- og storfekjøttproduksjon.....	29
Tabell 4.6	Utviklinga i effektivitet i kombinert kornproduksjon/svinehold.....	30
Tabell 4.7	Utviklinga i effektivitet i kornproduksjon	30
Tabell 4.8	Utviklinga i effektivitet i sauehold	30
Tabell 5.1	Vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk.....	34
Tabell 5.2	Utviklinga i vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk	34
Tabell 5.3	Utvikling i driftsoverskudd i jordbruksdrifta, produksjonsformer	35
Tabell 5.4	Avvirkning og driftsoverskudd, gardsskogbruket i Midt-Norge ¹⁾	36

Tabellsamling

Tabell 1	Alle bruk	40
Tabell 2	Melkeproduksjon, alle bruk	43
Tabell 3	Melkeproduksjon, sammenligning av låg- og høggruppe.....	46
Tabell 4	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe uner 15 årskyr.....	49
Tabell 5	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 15–19,9 årsverk	52
Tabell 6	Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.....	55
Tabell 7	Melkeproduksjon, kystbygder.....	58
Tabell 8	Melkeproduksjon, indre bygder	61
Tabell 9	Melkeproduksjon, fjellbygder	64
Tabell 10	Kjøttproduksjon på ammekyr	67
Tabell 11	Kornproduksjon	70
Tabell 12	Kombinert kornproduksjon og svinehold	73
Tabell 13	Sauehold.....	76

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig, landsomfattende regnskapsundersøkelse. Trøndelagsfylkene er representert med 70–80 regnskap fra hvert fylke. For hele landet omfatter undersøkelsen regnskap fra 900–1 000 gardsbruk. Brukene er trukket ut slik at de skal utgjøre et tilfeldig utvalgt tverrsnitt av det yrkesmessig drevne jordbruket. De av brukene i materialet som har tilstrekkelig størrelse på gardsskogen, er samtidig med i granskningene som utføres på gardsskogbruket. For å styrke materialet til skogbruksgranskningene, er bruk fra Helgeland og kommunene nord for Romsdalsfjorden tatt med i de tallene vi presenterer i dette notatet.

Regnskapsundersøkelsene tar spesielt for seg virksomheten i jord- og skogbruk, men også andre næringsgreiner tas med. Næringer som tar utgangspunkt i gardens driftsapparat er kalt tilleggsnæringer, og næringsvirksomhet som er uavhengig av gardens driftsapparat, er kalt «andre næringer». I tillegg til regnskapstallene, inneholder også materialet avlings-, ytelses- og arbeidsdata. I dette notatet er hovedvekten lagt på foretaksøkonomi, der en ser på gardsbruket som familiebedrift.

Kapittel 2 i notatet inneholder en oversikt over de lange utviklingslinjene for et tverrsnitt av trøndersk landbruk. De emnene som er omtalt er produksjonsinntekter, kostnader og nettoinvesteringer i jordbruket. I tillegg er det oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt, privatforbruk, betalte skatter, egenkapital og gjeld.

I kapittel 3 er det en diagramdel med kommentarer som gir oversikt over utviklinga i jordbruket i Trøndelag siden 1996 for driftsformene melkeproduksjon, kjøttproduksjon på ammekyr, kornproduksjon, kombinert kornproduksjon/svinehold og sauehold. Driftsformen kjøttproduksjon på ammekyr var første gang representert i undersøkelsen i 2002. Fra og med 1997 er brukene med melkeproduksjon også inndelt etter antall årskyr.

Gardsskogbruket, som i undersøkelsene opptrer i et mellomforhold mellom driftsgrein i jordbruket og egen næringsgrein, er omtalt til slutt i kapittel 3.

I kapittel 4 sammenlignes driftsoverskudd jordbruk, nettoinntekt, familiens arbeidsfortjeneste og egenkapitalutvikling, for de forskjellige driftsformene i jordbruk som er representert i undersøkelsen. Kapittel 5 oppsummerer kort utviklingstrekkene i 2005.

Kapittel 6 er en tabelldel som i detalj viser utviklinga de siste fem årene, både for hele materialet og for de forskjellige driftsformene hver for seg.

Helt bakerst i notatet er de ulike faguttrykkene forklart.

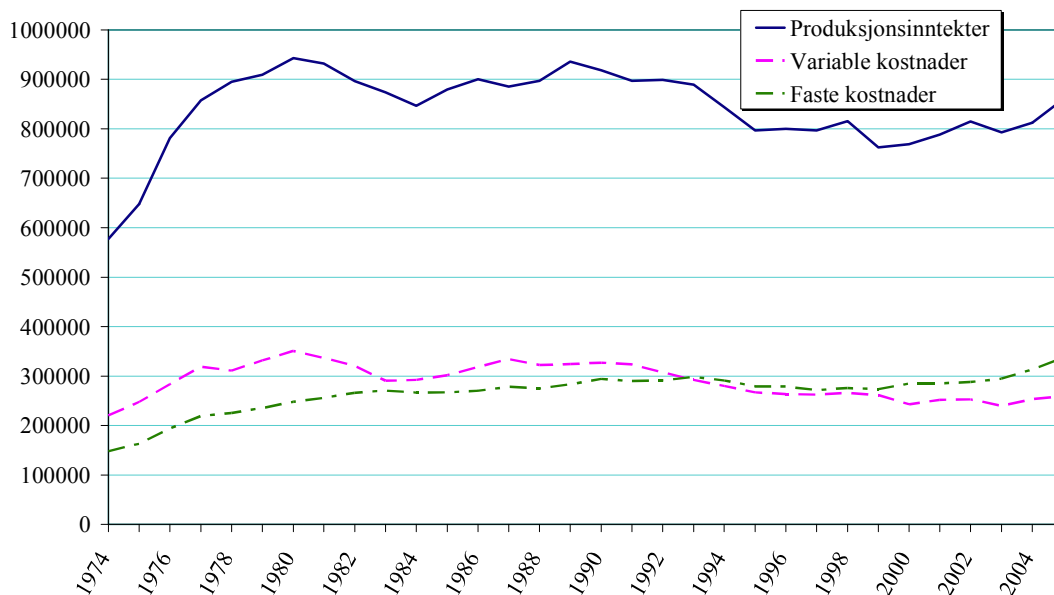
2 Enkelte langsiktige utviklingstrekk

Dette kapitlet inneholder en oversikt over de lange utviklingslinjene for et tverrsnitt av trøndersk landbruk. Det presenteres resultater fra driftsgranskingene fra 1974 til 2005. De emnene som er omtalt er produksjonsinntekter, kostnader og nettoinvesteringer i jordbruket. I tillegg er det oversikt over brukerfamiliens nettoinntekt, privatforbruk, betalte skatter, egenkapital og gjeld.

2.1 Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket i Trøndelag

Figur 2.1 viser utviklingen for produksjonsinntekter og faste og variable kostnader i perioden 1974–2005 målt i fast kroneverdi (2005-kroner). I perioden 1989–95 var produksjonsinntektene stort sett fallende, mens de fra 1995 til 2004 har vært tilnærmet stabile. I 2005 kom det en markant økning. I siste 10-årsperiode har produksjonsvolumet per bruk økt vesentlig. Se mer om dette i kapittel 4.5.

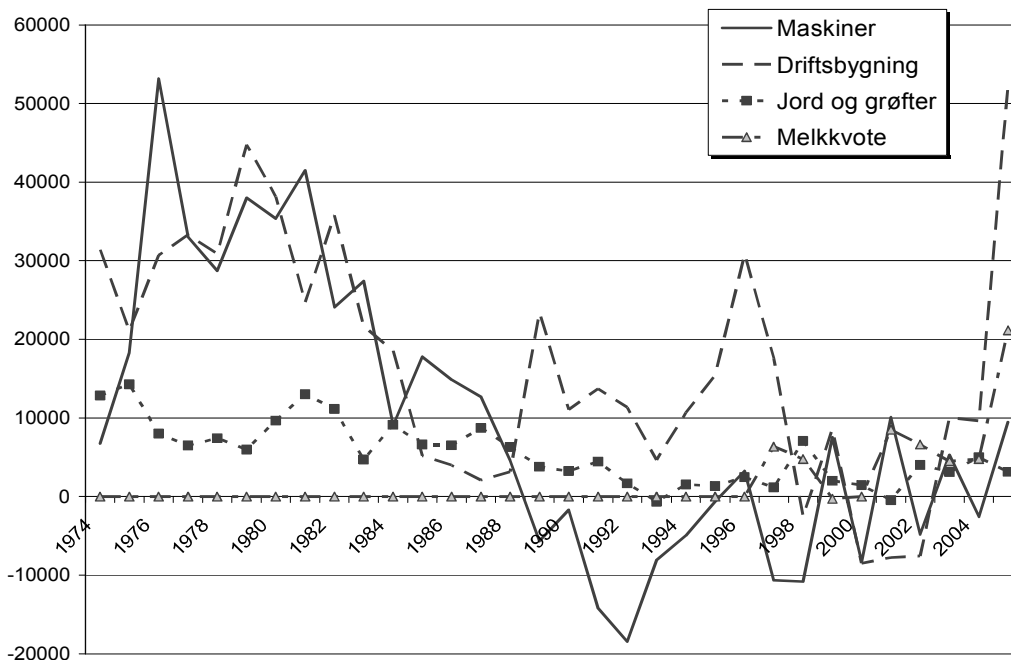
Figur 2.1 viser at de variable kostnadene har fulgt noenlunde samme endringsmønstre som produksjonsinntektene, slik at gardens totale dekningsbidrag (produksjonsinntekter minus variable kostnader) har vært tilnærmet uforandret siden slutten av 1970-tallet. Målt i fast kroneverdi økte de faste kostnadene fram til 1990. Etter en svak nedgang først på 1990-tallet, har det de siste 7–8 årene igjen vært en økning. Forholdet mellom variable og faste kostnader har imidlertid endret seg mye. Mens de variable kostnadene på 1970-tallet utgjorde 60 prosent av de totale kostnadene, var de i 2005 kommet ned i 44 prosent.

Figur 2.1 Produksjonsinntekter og kostnader i jordbruket. Kr per bruk. 2005-priser

2.2 Nettoinvesteringer i jordbruket

Nettoinvesteringene var høye i siste halvdel av 1970-årene, men avtok utover 1980-tallet. Se figur 2.2. De store investeringene i bygninger på slutten av 1990-tallet skrives fra bruk med svinehold, som i den perioden tilpasset seg nye dyrehelseforskrifter. På mange av disse brukene skjedde det samtidig en kapasitetsøkning som gjorde at investeringene ble ekstra store. I 2005 fikk vi en markant økning i nettoinvesteringene. Det ble investert i både svineholdet og i melkeproduksjon, og det ble investert både i maskiner, driftsbygninger og melkekvote.

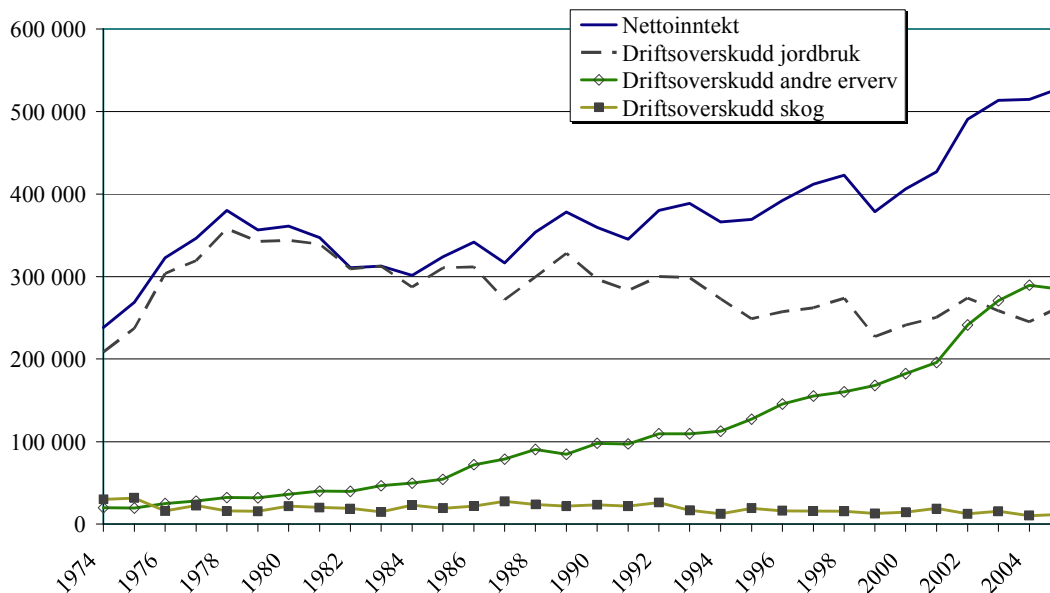
Figur 2.2 Nettoinvesteringer i jordbruket. Kr per bruk. 2005-priser

2.3 Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den

Figur 2.3 viser at nettoinntekta¹ har vært økende siden midt på 1980-tallet. På 1970-tallet og første halvdel av 1980-tallet utgjorde driftsoverskuddet i jordbruket den alt overveiende delen av nettoinntekta. Etter den tid har det som i figuren er kalt andre erverv, fått større og større betydning. Andre erverv er en sekkepost der lønnsinntekter fra arbeid utenom bruket er den største enkeltposten, og er den posten som har økt mest. Andre erverv inkluderer også tilleggsnæringer og annen næringsvirksomhet. Andre erverv har fått mer og mer å si for totaløkonomien på det enkelte bruk.

Nettoinntekta økte spesielt mye i 2002. Den sterke økningen dette året kom av at både driftsoverskuddet fra jordbruket og inntekter fra andre erverv økte kraftig. Den sterke økningen for andre erverv, som har vært sammenhengende fra midt på 1990-tallet, ser ut til å ha stoppet opp i 2005. Driftsoverskuddet fra jordbruket hadde i 2005 en økning, og ga dermed en svak stigning for nettoinntekta.

¹ Summen av driftsoverskudd fra alle næringsgreiner, tillagt renteinntekter og familiens arbeid på nyanlegg, og fratrukket rente- og kårutgifter.

Figur 2.3 Nettoinntekta og yrkesgreinenes bidrag til den^{*)}. Kr per bruk. 2005-priser

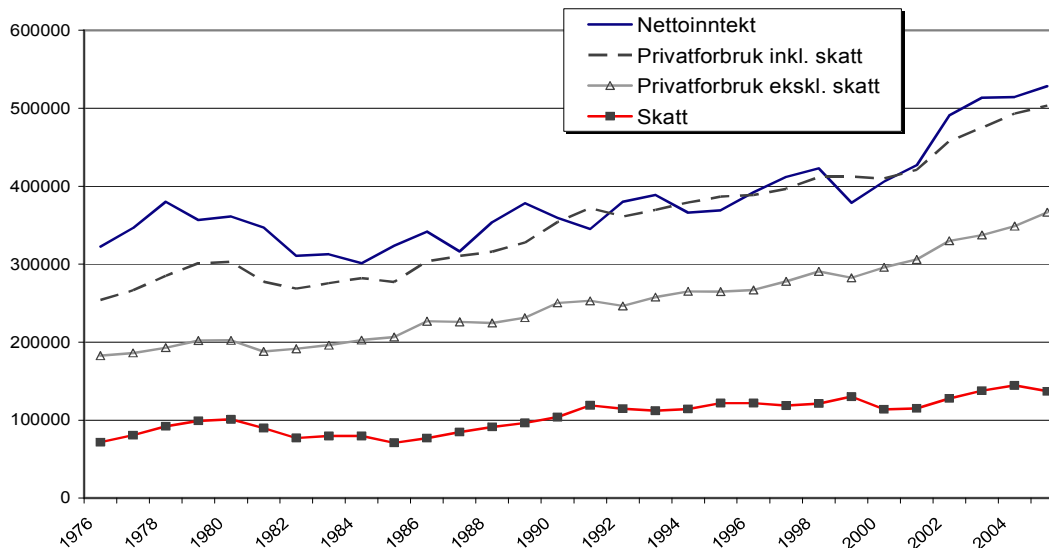
*) Driftsoverskudd og nettoinntekt ligger noe for lagt for 1995 i denne figuren, på grunn av endret beregningsmåte fra og med 2002 som er korrigert tilbake til 1995²

2.4 Nettoinntekt, privatforbruk og skatt

Siden inntektene fra andre erverv midt på 1980-tallet begynte å stige, har også nettoinntekta økt, også målt i fast kroneverdi. Bak nettoinntekta står en arbeidsinnsats fra familien på i overkant av to årsverk. For den gjennomsnittlige brukerfamilien har privatforbruk inkl. skatt den siste 10-årsperioden delvis ligget over nettoinntekta. I denne perioden har det vært investert lite, og gjelda har derfor bare hatt en moderat økning. De siste 5 årene har imidlertid nettoinntekta vært høyere enn privatforbruk inkl. skatt.

Av figur 2.4 ser vi at i fast kroneverdi har skattebetalingen vært noenlunde uforandret siden 1991, men med en økning fra 2002 til 2004. Skattebeløpet for det enkelte år er en sammensetning av gjenstående skatt fra foregående inntektsår pluss forskuddsskatt for det aktuelle regnskapsåret. Skatten kommer derfor i regnskapet fram med en forsinkelse i forhold til inntekten. Skattebeløpet er netto etter fratrukk for tilbakebetalt skatt.

² I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket, som ble utført av personer utenom brukerfamilien, verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift ble betraktet som gave til brukerfamilien, og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen resultatmål, som driftsoverskudd, nettoinntekt og familiens arbeidsfortjeneste. Etter den nye beregningsmåten beskriver altså disse lønnsomhetsmålene, på sine respektive måter, en godtgjøring for alt ubetalt arbeid, ikke bare for brukerfamiliens arbeid. For å få sammenlignbare tall er det gjort korrigeringer tilbake til 1995.

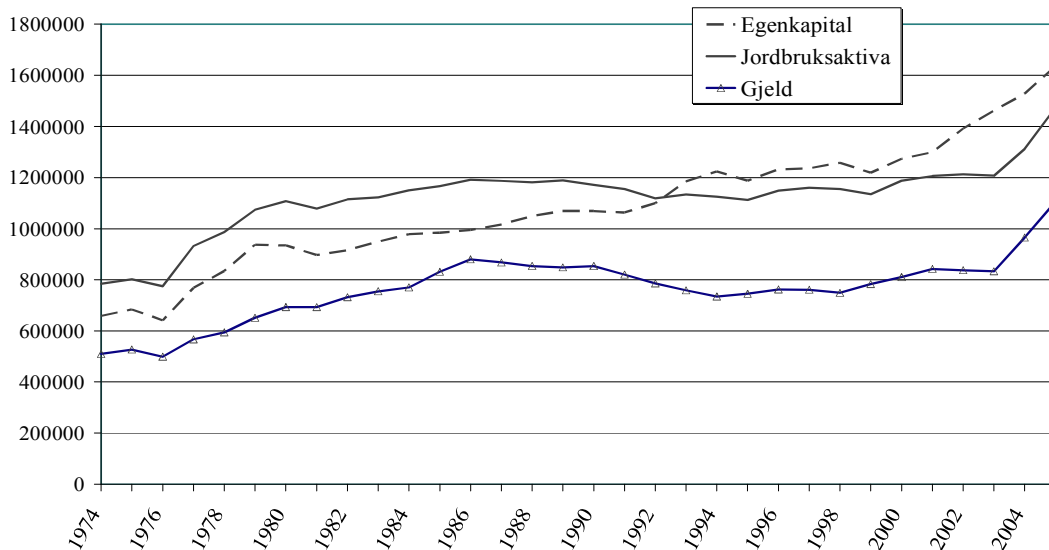

Figur 2.4 Nettoinntekt, privatforbruk og skatt. Kr per bruk. 2005-priser ^{*)}

*) Beregningsmaten for driftsoverskudd og nettoinntekt er endret fra og med 2002, men er korrigert tilbake til 1995, og ligger derfor noe for langt før 1995 i denne figuren. Se fotnote 2 side 5.

2.5 Egenkapital og gjeld

Egenkapital og gjeld har fulgt hverandre ganske godt i det trønderske landbruket fra tidlig på 1970-tallet til midten av 1980-tallet. Vi fikk da en utvikling fram til 1994 hvor egenkapitalen økte mens gjelda gikk ned. Etter den tid har det fram til 2001 vært en tilnærmet parallell utvikling på egenkapital og gjeld, men med en høyere egenkapitalandel. Økningen i egenkapital har vært spesielt sterk siden 2002. Både verdien av jordbruksaktiva og brukerfamiliens gjeld har økt betydelig i 2004 og 2005. Dette gjenspeiler både at driftsomfanget øker, og at det investeres mer enn på lenge.

Figur 2.5 Egenkapital og gjeld. Kr per bruk. 2005-priser

Et par andre forhold som det kan være grunn til å legge merke til, er at utviklinga i brukerfamiliens totale gjeld og brukerfamiliens eiendeler i jordbruket var noenlunde parallell fra tidlig på 1980-tallet til 2003, og at gjelda i denne perioden har ligget nokså konstant på 70 prosent av verdien av eiendeler i jordbruket. Utviklingen i gjelda følger stort sett utviklingen i jordbruksaktiva.

3 Økonomisk utvikling i enkeltproduksjoner

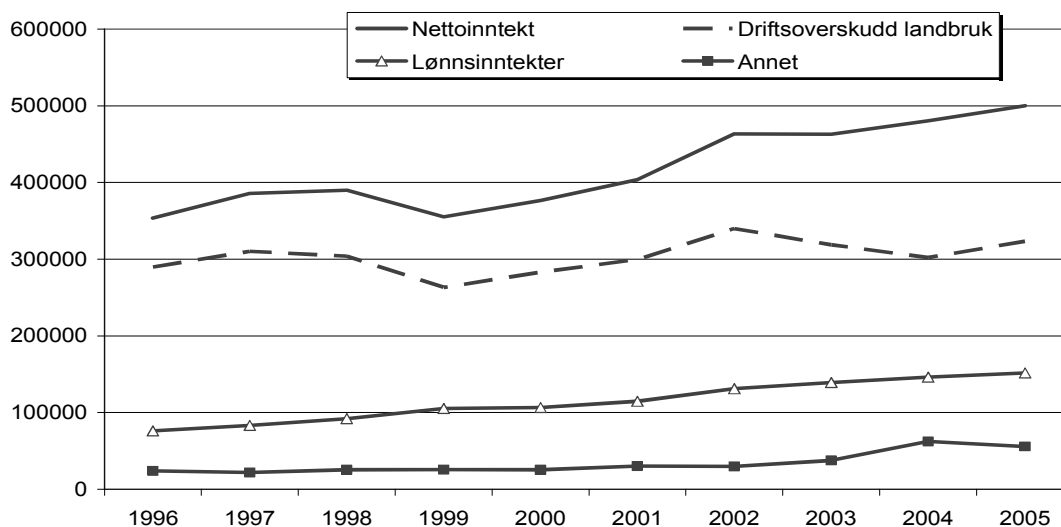
I dette kapitlet er hovedvekten lagt på den økonomiske utviklinga siden 1996, med fokus på driftsoverskudd, nettoinntekt, familiens arbeidsfortjeneste, nettoinvestering og egenkapitalprosent. Vi har delt nettoinntekta i driftsoverskudd landbruk (jordbruk, skogbruk og tilleggsnæringer), lønnsinntekter og annet (driftsoverskudd fra andre næringer, sykepenger, trygdeytelser mv.). Før 1997 var driftsoverskudd for andre næringer og tilleggsnæringer slått sammen. Vi har derfor foretatt en skjønsmessig fordeling mellom disse næringene for 1996.

3.1 Melkeproduksjon

I regnskapsundersøkelsen er det med ca. 100 bruk med melkeproduksjon i Trøndelag. Dette antallet er stort nok til at vi har kunnet foreta en deling i størrelsesgrupper og en deling etter region. Det er tatt med gjennomsnittstall for alle bruk med melkeproduksjon (figur 3.1–3.3 og tabell 3.1), en sammenligning av økonomisk resultat, der brukene er sortert etter driftsoverskudd før avskrivning per kuenhet. (figur 3.4), etter størrelsesgruppe (figur 3.5–3.7 og tabell 3.2), og etter region (figur 3.8–3.10 og tabell 3.3). Se også tabellene 2–9 i kapittel 6.

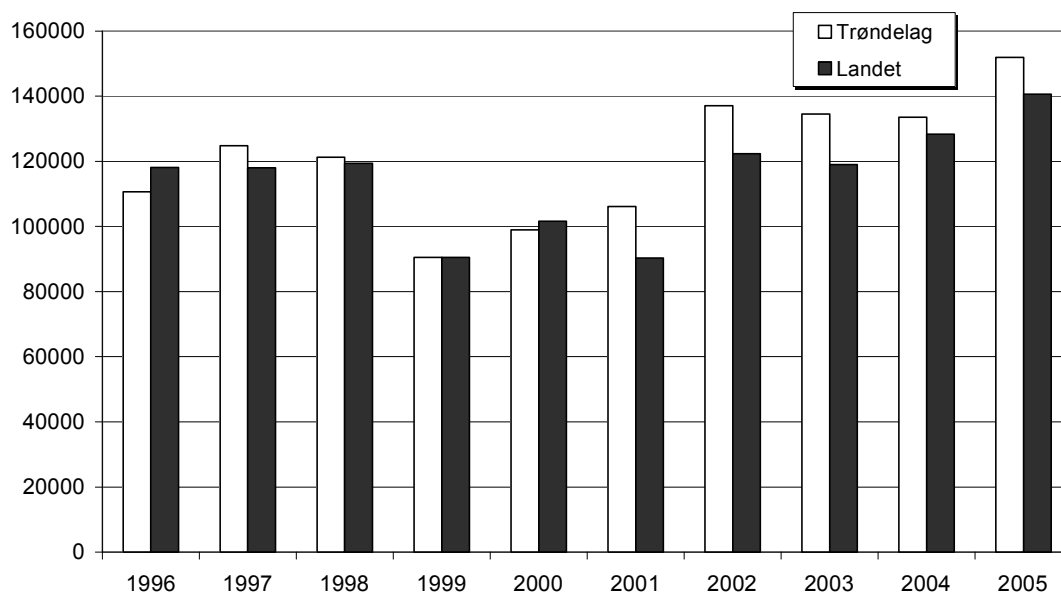
3.1.1 Melkeproduksjon, alle bruk

Driftsoverskudd og nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk er vist i figur 3.1. Driftsoverskudd for landbruk samlet var på det høyeste i 2002, og gikk ned både i 2003 og 2004. Dette til tross for en økning i resultat fra tilleggsnæringer. Se tabell 2, i kapittel 6. I 2005 viser driftsoverskudd for landbruk igjen stigning.

Figur 3.1 Nettoinntekt/driftsoverskudd mv. på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2005-priser

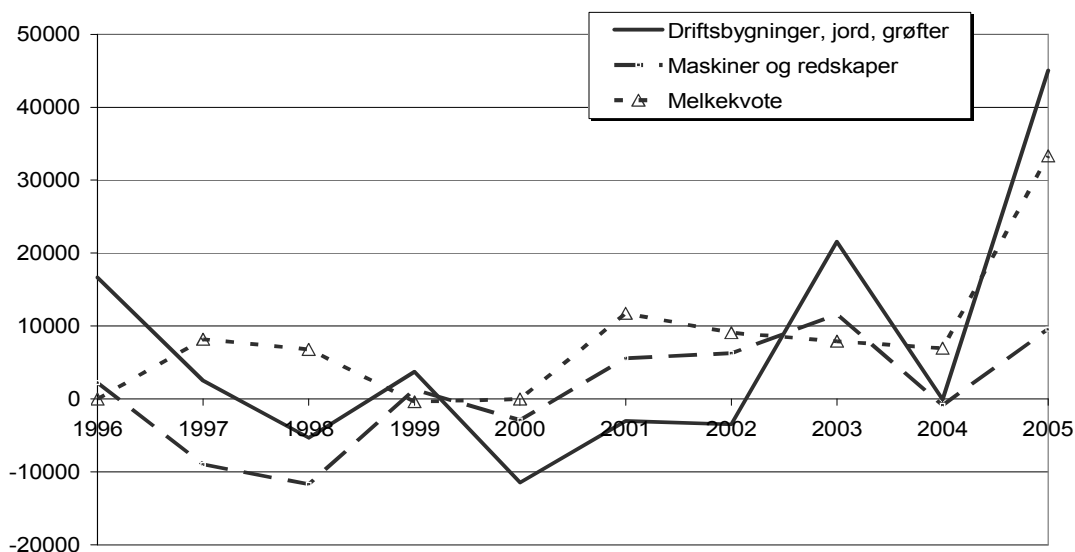
I figur 3.2 er familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i melkeproduksjon i Trøndelag sammenlignet med tall for hele landet. Hovedinntrykket er at arbeidsfortjenesten, etter en spesielt svak periode fra 1999 til 2001, er bedret de siste årene. Best resultat var det imidlertid i 2002, mens det har vært en svak nedgang i 2003 og 2004. I Trøndelag har brukerfamilien hatt en noe bedre arbeidsfortjeneste pr årsverk enn i landet forøvrig.

Figur 3.2 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, alle bruk. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Nettoinvesteringene i maskiner og redskaper på melkeproduksjonsbrukene var høyere i 2005 enn noen gang siden 1996 (figur 3.3). Maskinkapitalen har stort sett på hele 1990-tallet gått ned, men økte fra 2001, med en spesielt stor økning i 2003 og 2005. Kapitalen øker når nyinvesteringer er større enn summen av avskrivninger og frasalg. Siden 1998 har nettoinvesteringer i driftsbygninger, jord og grøfter for det meste vært negative på

melkeproduksjonsbrukene i Trøndelag, men var i 2005 langt høyere enn i noe år tidligere i 10-årsperioden. Det er også foretatt store investeringer i melkekvote på disse brukene i 2005.

Figur 3.3 Nettoinvesteringer på melkeproduksjonsbruk. Kr per bruk. 2005-priser

I tabell 3.1 ser vi at egenkapitalprosenten på melkeproduksjonsbruk i Trøndelag har vært svært stabil, med unntak av et tydelig løft i 2002. Utviklinga i Trøndelag ser ut til å ha vært ulik utviklinga på landsplan, der det har vært en nedgang i egenkapitalprosenten i perioden fra 1996.

Tabell 3.1 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, alle bruk

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Trøndelag	59	60	60	59	60	60	63	64	63	63
Landet	60	60	60	58	58	57	57	58	57	57

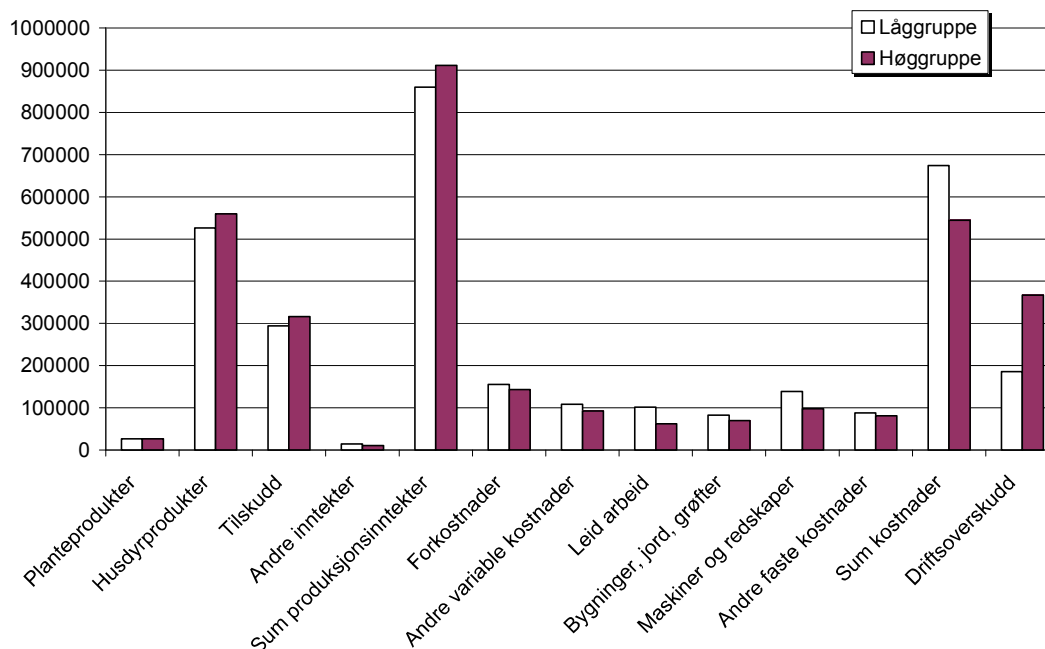
3.1.2 Melkeproduksjon - sammenligning av lag- og høggruppe

Det er stor variasjon i resultat mellom bruk, også for bruk med tilnærmet like forutsetninger. Dette er vist i figur 3.4. Det var 93 melkeproduksjonsbruk med i statistikken for Trøndelag i 2005. Brukene er sortert etter driftsoverskudd før avskrivning per kuenhet³, og delt inn i 3 like store grupper, en høggruppe, en mellomgruppe og en låggruppe. Både høg- og låggruppa hadde 19,7 kuenheter, selv om høggruppa hadde 1 årsku mindre enn låggruppa. Gruppa med høyest driftsoverskudd pr årsku er senere benevnt som høggruppa, og gruppa med lågest driftsoverskudd pr årsku er benevnt som låggruppa.

I tabell 3, kapittel 6, er gruppegjennomsnitt fra låg- og høggruppa vist. Av tabellen går det fram at låggruppa har litt større jordbruksareal, litt høyere avling, men lågere kjøtt- og melkeytelse per årsku enn høggruppa. Gruppene har omtrent lik melkekvote, men høggruppa har satt inn mer kapital i jordbruksdrifta og investerer mer i melkekvote.

³ En kuenhet er lik en årsku eller 4 slakt a 300 kg.

I figur 3.4 er gruppegjennomsnittene sammenlignet for en del inntekts- og kostnadstall, og for driftsoverskudd. Av figuren ser vi at produksjonsinntektene er høgest i høggruppa. Det skyldes høyere kjøttinntekter i denne gruppa, noe som også fører med seg mer offentlige tilskudd. På kostnadssida derimot, tegner det seg et entydig bilde av at høggruppa konsekvent ligger lågest på alle spesifiserte kostnader. Det gjør at høggruppa kommer ca. kr 180 000 bedre ut i driftsoverskudd enn det låggruppa gjør.

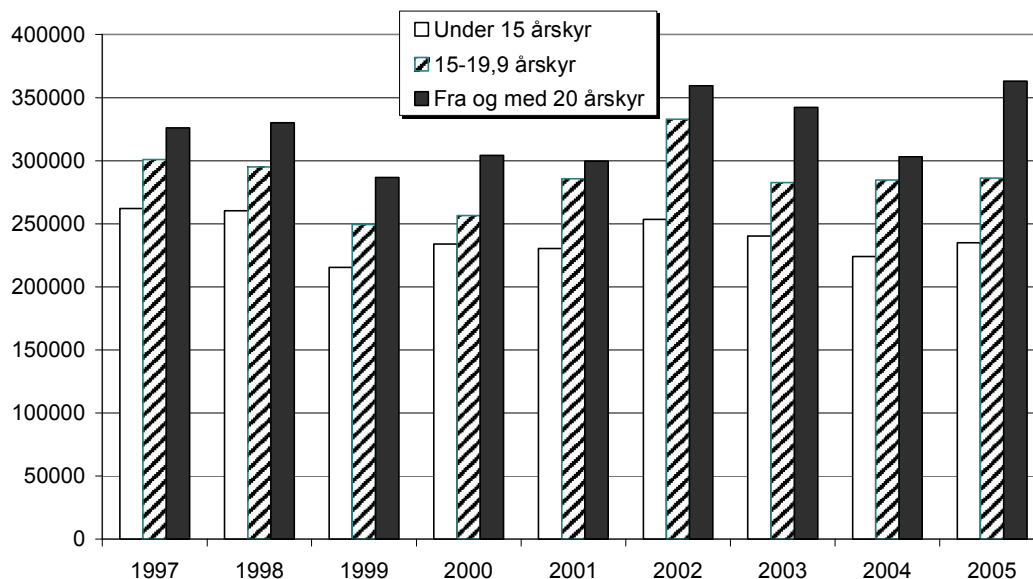

Figur 3.4 Sammenligning av låg- og høggruppe i melkeproduksjon i Trøndelag 2005. Kostnader, inntekter og resultat. Kr per bruk

3.1.3 Melkeproduksjon, delt etter størrelsesgrupper

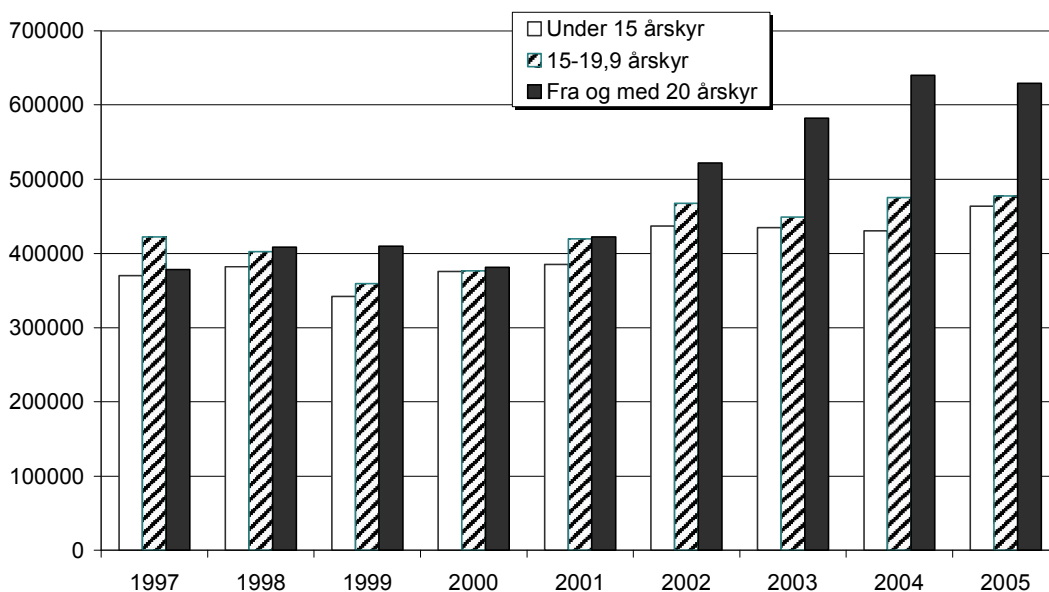
I dette avsnittet vises forskjellene i driftsoverskudd, nettoinntekt, arbeidsfortjeneste per årsverk og egenkapitalprosent for størrelsesgruppene under 15 årskyr, 15–19,9 årskyr og 20 eller flere årskyr. Med deling etter årskutall, har vi anvendelige data bare fra 1997. I 2005 bestod gruppa med under 15 årskyr av 33 bruk, gruppa med 15–19,9 årskyr bestod av 43 bruk og gruppa med over 20 årskyr bestod av 17 bruk.

Familiens arbeidsinnsats i jordbruket øker litt med økende besetningsstørrelse. Se tabellene 4–6 i kapittel 6. Den største gruppa har likevel relativt store kostnader til leid hjelp. Bortsett fra dette, stiger både inntekter og kostnader ganske jevnt med besetningsstørrelse, og resulterer i en noenlunde fast forskjell på driftsoverskudd gruppene imellom, se figur 3.5.

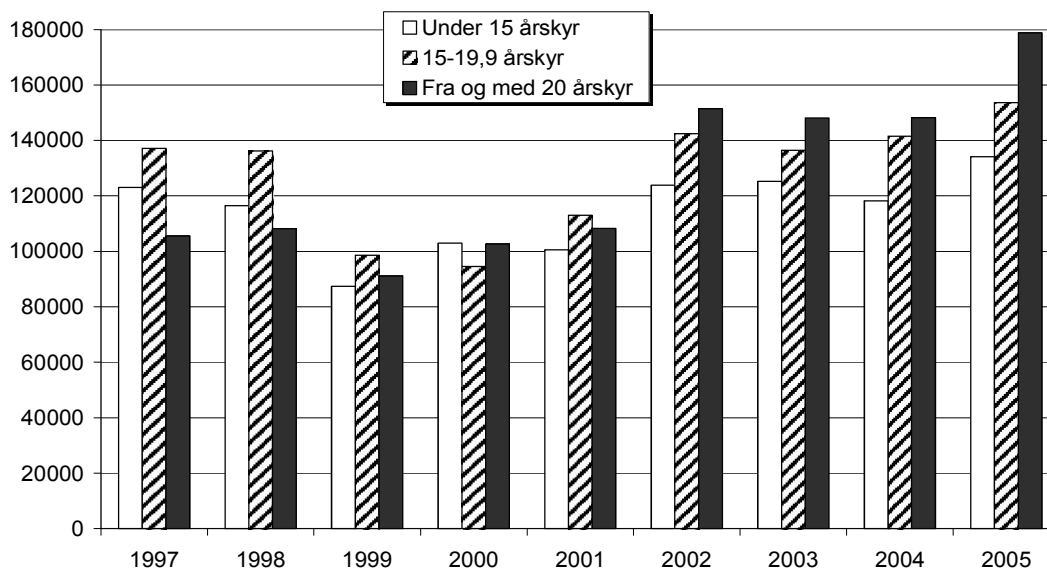
Figur 3.5 Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2005-priser

Differansen i nettoinntekt mellom gruppene har ikke vært stor, og har variert fra år til år. Fra 2003 har imidlertid forskjellen blitt mer markant. Spesielt gruppa med de største besetningene har hatt en sterk økning i inntekter både fra tilleggsnæringer og annen næringsvirksomhet de siste årene fram til 2004. Gruppa består av et lite antall bruk, og preges derfor lett av store endringer på enkeltbruk. Den midterste gruppa har minst inntekter utenom bruket. Det fører til at denne gruppa ligger relativt lågt i nettoinntekt. Se figur 3.6.

Figur 3.6 Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, størrelsesgrupper. Kr per bruk. 2005-priser

Av figur 3.7 ser vi at familiens arbeidsfortjeneste per årsverk har økt sterkt i 2005 i den øverste størrelsesgruppa. Den viktigste årsaken er en sterk økning i besetningsstørrelsen i denne gruppa. En del av økningen skyldes rekruttering av noen større bruk til driftsgranskningene, men økningen skyldes også at innkjøp av melkekvote er betydelig større blant de større brukene.

Figur 3.7 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, størrelsesgrupper. Kr per årsverk 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Egenkapitalprosenten har i perioden fra 1997 steget sterkt for de to gruppene med de største besetningene, men gikk i 2005 ned på grunn av store investeringer i driftsbygninger og melkekvote. For gruppa under 15 årskyr har egenkapitalprosenten ligget høgt i hele perioden. Se tabell 3.2.

Tabell 3.2 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, størrelsesgruppe

Størrelsesgruppe	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Under 15 årskyr	64	64	62	64	65	71	74	63	64
15–19,9 årskyr	56	55	56	61	57	60	59	63	64
20 eller flere årskyr	45	51	51	42	51	55	64	62	60

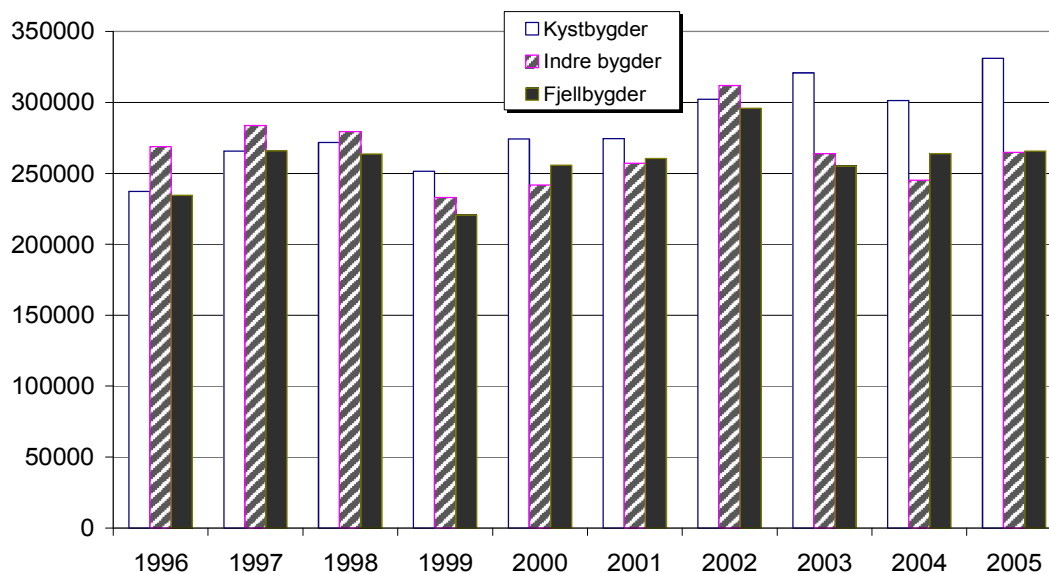
3.1.4 Melkeproduksjon, delt etter region

Det kan til dels være store forskjeller, spesielt i vekstsesong, mellom kyst- og fjellbygdene i Trøndelag. I samarbeid med Fylkesmannens landbruksavdeling i begge trøndelagsfylkene ble det derfor i 1991 utarbeidet en geografisk regioninndeling av Trøndelag i kystbygder, indre bygder og fjellbygder. Nedenfor følger en oversikt over hvilke kommuner som er med i de tre regionene.

- Kystbygder:** Agdenes, Bjugn, Flatanger, Fosnes, Frøya, Hemne, Hitra, Leka, Namsos, Nærøy, Osen, Roan, Snillfjord, Vikna, Ørlandet og Åfjord
- Indre bygder:** Frosta, Inderøy, Klæbu, Leksvik, Levanger, Malvik, Meldal, Melhus, Mosvik, Namdalseid, Orkdal, Overhalla, Rissa, Selbu, Skaun, Snåsa, Steinkjer, Stjørdal, Trondheim, Verdal og Verran.
- Fjellbygder:** Grong, Holtålen, Høylandet, Lierne, Meråker, Midtre Gauldal, Namskogan, Oppdal, Rennebu, Røros, Røyrvik og Tydal.

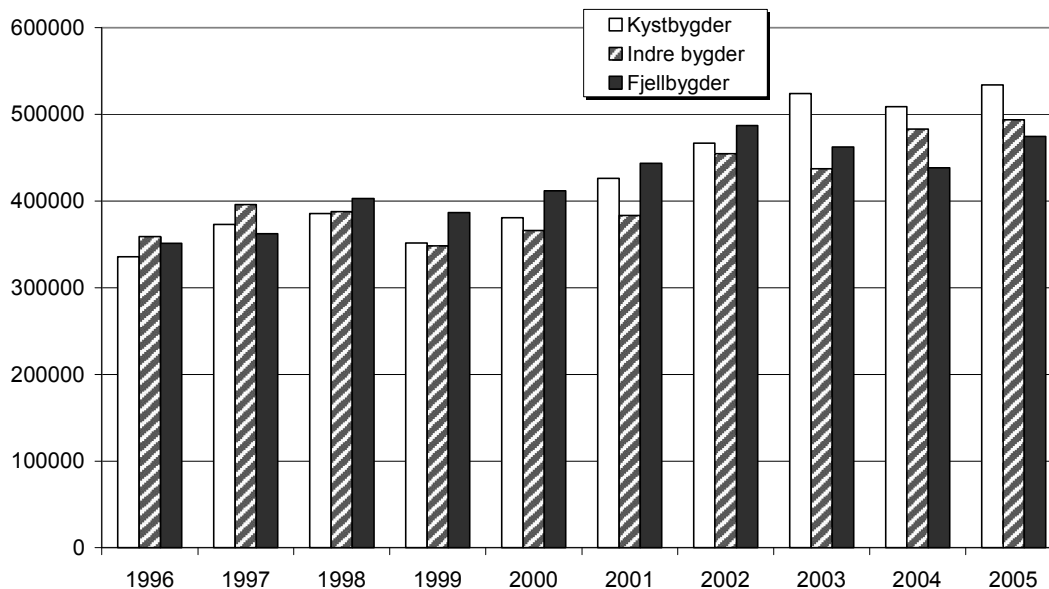
Materialet for kyst- og fjellbygdene er ikke større enn at tilfeldige sammentreff, slik som at flere bruk foretar større investeringer samme år, eller en større utskifting av bruk i statistikken etc., lett kan medføre store utslag i resultatene.

I 2005 har spesielt kystbygdene hatt en sterk økning i driftsoverskuddet, mens fjellbygdene har økt svært lite. Se figur 3.8. Se for øvrig tabellene 7–9, kapittel 6.

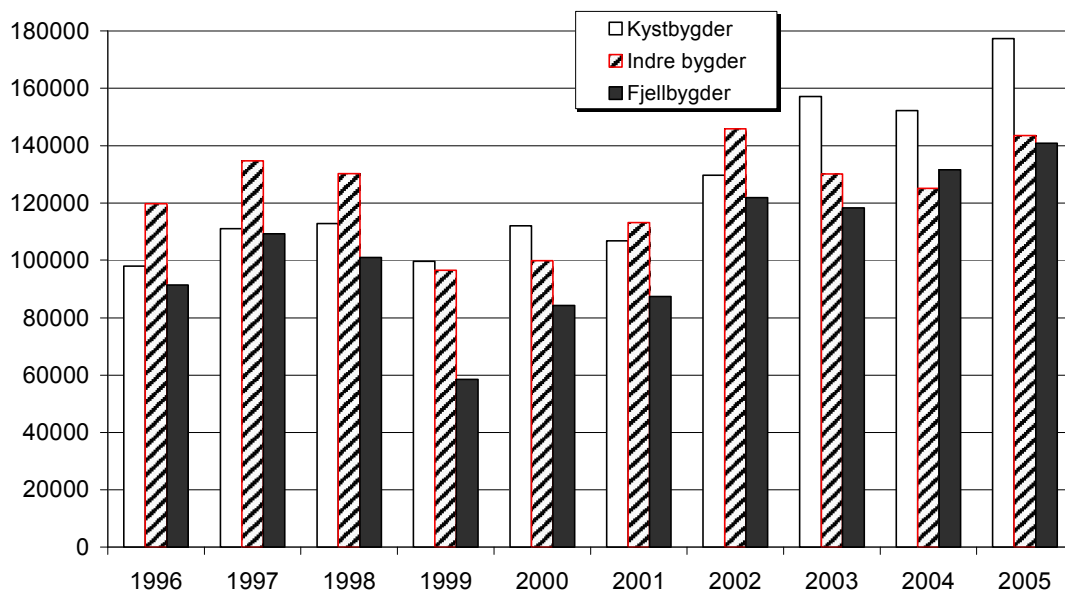
Figur 3.8 Driftsoverskudd på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2005-priser

Av figur 3.9 ser vi at brukerfamiliens nettoinntekt har økt for alle tre regionene fra 2004 til 2005. Fjellbygdene, som i flere år lå høyere i nettoinntekt enn kystbygder og indre bygder, sakk et noe akterut i 2003 og 2004, men har hatt en sterk økning igjen i 2005. Årsakene til det er en jevn økning innen alle områder av økonomien. Tidligere betydde det også en del at fjellbygdbrukene gjennomsnittlig hadde lågere gjeld, og dermed mindre renteutgifter enn brukene i de to andre regionene. Dette betyr mindre når rentenivået er lågt.

Figur 3.9 Nettoinntekt på melkeproduksjonsbruk, regioner. Kr per bruk. 2005-priser

Av figur 3.10 går det fram at fjellbygdene fram til i 2004 har ligget lågere enn de andre regionene i familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket. Fjellbygdene bryter altså denne trenden i 2004. Vi ser også at kystbygdene i 2003 til 2005 har betydelig høyere arbeidsfortjeneste pr årsverk enn de indre bygdene. Årsaken til dette er hovedsakelig at økningen i produksjonsvolumet har vært betydelig større på disse brukene i kystbygdene sett i forhold til indre bygder.

Figur 3.10 Familiens arbeidsfortjeneste i melkeproduksjon, regioner. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Av tabell 3.3 kan vi merke oss at fjellbygdene i hele perioden har ligget høyere i egenkapitalprosent enn de andre regionene, men at forspranget de siste årene har minket.

Tabell 3.3 Utviklinga i egenkapitalprosent, melkeproduksjon, regioner

Regioner	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Kystbygder	58	57	59	57	62	62	62	65	63	64
Indre bygder	56	58	56	56	57	56	61	63	60	61
Fjellbygder	71	71	75	70	68	69	68	68	68	67

3.2 Kjøttproduksjon på ammekyr

På grunn av økning i antall bruk som driver ensidig kjøttproduksjon, og ønsket om bedre representasjon, tok vi fra 2002 inn en egen gruppe bruk som driver kjøttproduksjon på ammekyr. Av de 10 brukene vi har med, er det 6 besetninger med tunge raser (charolais, limousin og simmenthaler), og 4 besetninger med lette raser (hereford og aberdeen angus). En del av besetningene er underveis i en overgang fra NRF, der kjøttferaser krysses inn. En del besetninger er også under oppbygging med hensyn til dyretall. I 2002 var det i gjennomsnitt 17 kalvinger, og 2005 var det 22.

Lønnsomheten varierer sterkt fra bruk til bruk. Som gruppe betraktet, er den økende, men er fremdeles relativt låg. Driftsomfanget er fremdeles lite, og enkelte i gruppa later til å ha et relativt arbeidskrevende driftsopplegg, men det finnes også eksempler i gruppa på at arbeidsforbruket kan være ganske lågt. I gjennomsnitt var driftsoverskuddet 108 400 i 2005, mot kr 92 500 i 2004. Families arbeidsinnsats i jordbruket var på ca. 0,7 årsverk. Nettoinntekta var 416 700 i 2005, mot kr 414 600 i 2004. Det er lønnsinntekter utenom bruket som står for det meste av nettoinntekta.

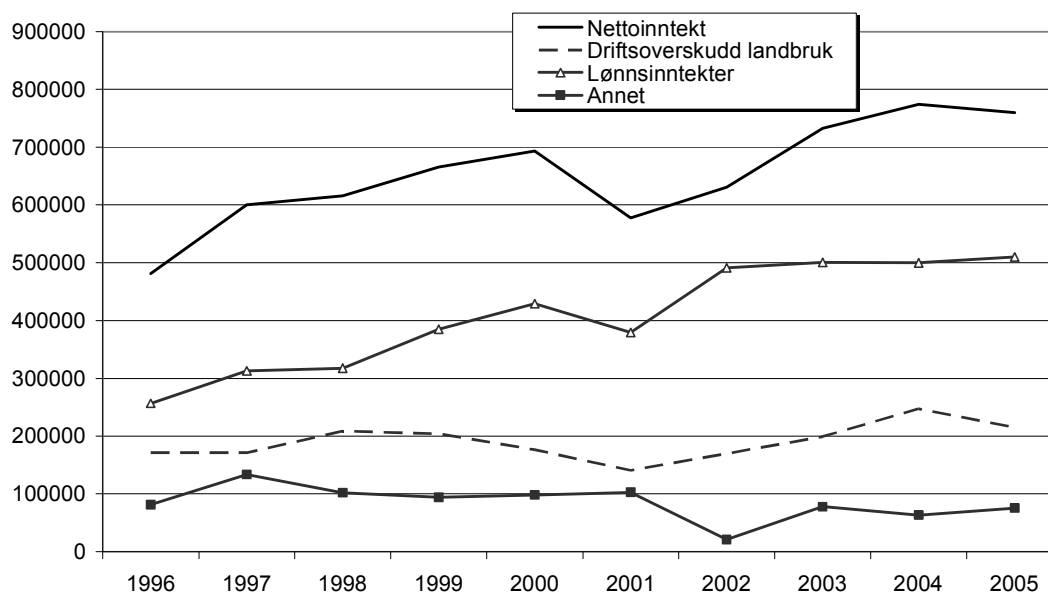
Mange av brukene har tidligere drevet med melkeproduksjon, og har derfor fremdeles store faste kostnader knyttet til bygninger og mekanisk utstyr. Brukene preges derfor av lite nyinvesteringer, men relativt store avskrivninger slik at nettoinvesteringene i hele perioden fra 2002 har vært negative.

Buskapsverdien i ammekubesetninger er høg. Produksjonsformen er kapitalkrevende, spesielt hvis driftsapparatet ikke er godt tilpasset. Renter av eiendeler i jordbruket for denne driftsformen har i driftsgranskingene tidligere ligget på om lag samme nivå som i melkeproduksjon med omtrent samme kutall. Dette har endret seg etter hvert, slik at familiens arbeidsfortjeneste har vært økende. I 2005 var familiens arbeidsfortjeneste per årsverk kr 96 900. Skal arbeidsfortjenesten per årsverk komme på samme nivå som i melkeproduksjonen, må enten driftsoverskuddet opp, kapitalbindingen ned, eller arbeidsforbruket betydelig ned. Det er rimelig å anta at arbeidsforbruket per årsku er vesentlig lågere i større besetninger, og at den gruppa vi har med i statistikken, i så måte har for låg produksjon.

Egenkapitalprosenten var på 67, som er litt høyere enn på melkeproduksjonsbruk. Se ellers tabell 10 i kapittel 6.

3.3 Kornproduksjon

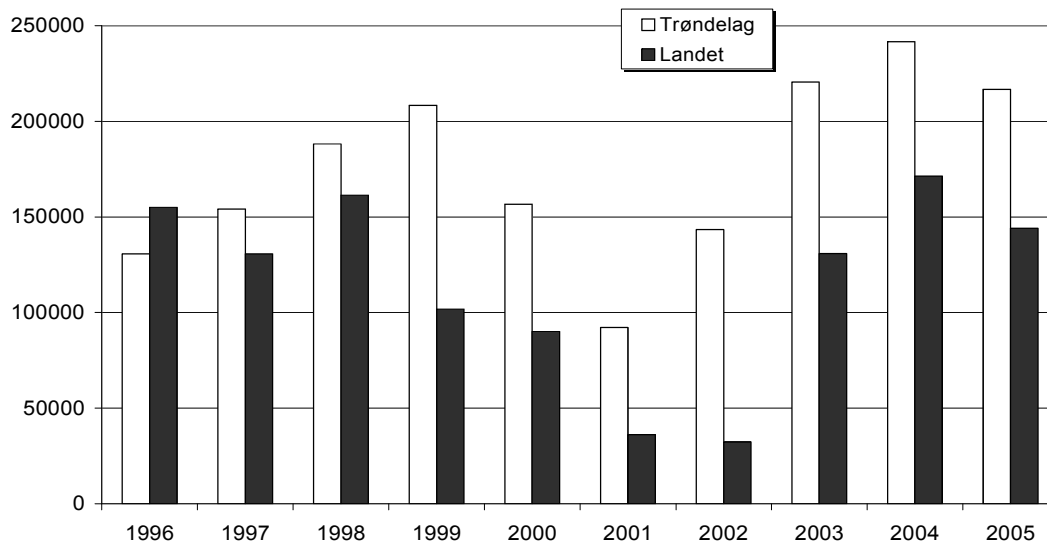
I 2005 var det 12 bruk med ensidig kornproduksjon som var med i statistikk materialet. Bygg er hovedproduksjon, med et mindre innslag av havre, og i enkelte år også litt hvetete. Arealet har ligget rundt 300 dekar per bruk.

Figur 3.11 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn. Kr per bruk. 2005-priser

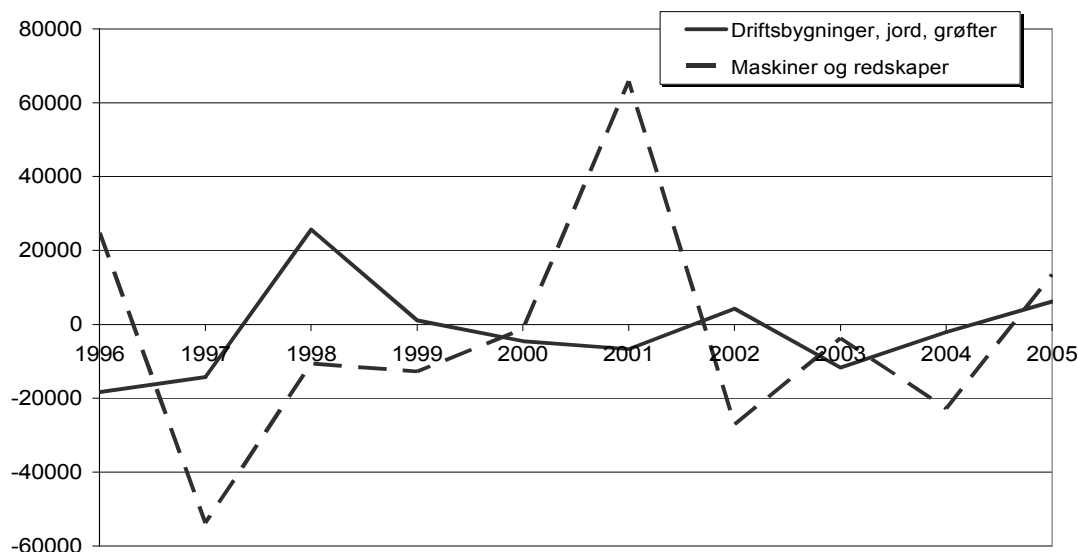
Lønnsomheten i kornproduksjonen er direkte avhengig av avlingsnivå og kornkvalitet, og varierer derfor mye fra år til år. Likevel kan en si at det er felles for kornbrukene at driftsoverskudd i jordbruket er lågt, men nettoinntekta høg. Se figur 3.11 og tabell 11 i kapittel 6. Arbeidsmessig utgjør ikke kornproduksjonen på de brukene vi har med i statistikken mer enn et halvt årsverk for brukerfamilien, mens arbeidsinnsatsen i lønnet arbeid utenom bruket, utgjør bortimot ett og et halvt årsverk. Brukene har ellers ligget noenlunde på gjennomsnittet med hensyn til inntekter fra gardsskogen.

Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i kornproduksjon varierer mye fra år til år, men har sammen med driftsformen korn/svin ligget betydelig over tilsvarende lønnsomhetsmål for andre driftsformer de tre siste årene. De viktigste årsakene til at Trøndelagsbrukene oppnår bedre arbeidsfortjeneste enn landsgjennomsnittet er avlingsvariasjoner, mer eiendeler som krever forrentning for landet og høyere kostnader i forhold til inntektene for landet enn i Trøndelag.

Figur 3.12 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Figur 3.13 viser at nettoinvesteringene på kornbrukene stort sett har ligget rundt null siden 1996. Det er spesielt maskininvesteringene som varierer fra år til år. I ei lita gruppe kan utslagene på gjennomsnittstallene bli store når flere brukere investerer samtidig. Det er året 2001 et eksempel på.

Figur 3.13 Nettoinvesteringer på bruk med korn. Kr per bruk. 2005-priser

Utviklinga i egenkapitalprosent er vist i tabell 3.4. Egenkapitalprosenten viser et svært kraftig fall fra 2000 til 2001, og et ytterligere fall i 2002. Hovedårsaken er nyrekruttering av bruk til statistikken. Denne utviklinga kan ikke sies å være typisk for driftsformen i denne perioden. Vi ser også at egenkapitalandelen har vært svært låg de siste to årene, noe som blant annet har hatt sammenheng med investeringer utenom jordbruk, og med finansiering gjennom lån.

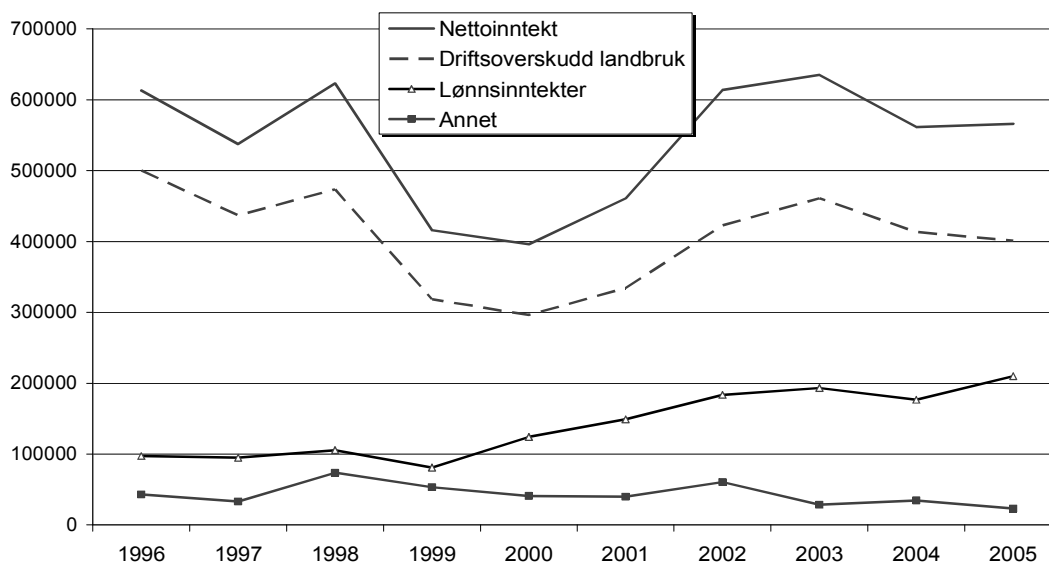
Tabell 3.4 Utviklinga i egenkapitalprosent, kornproduksjon

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Trøndelag	72	73	75	72	74	59	56	55	48	50
Landet	73	73	74	73	70	67	64	67	64	67

3.4 Kombinert kornproduksjon/svinehold

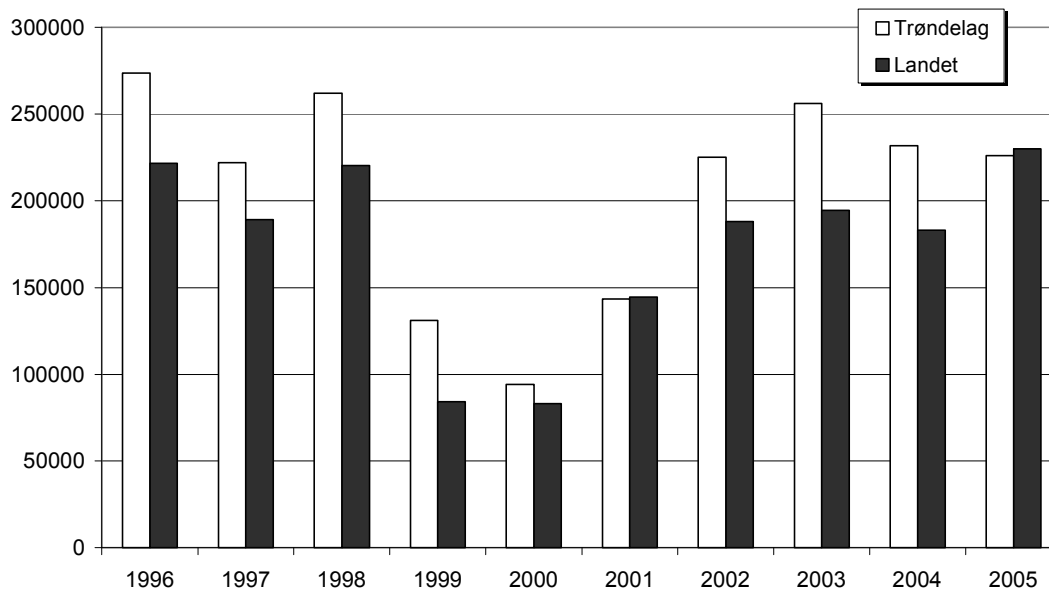
Som for kornproduksjon har lønnsomheten i kombinasjonen korn/svin tradisjonelt variert mye, som et resultat av svingninger både i kornavlinger og prisen på svinekjøtt. Etter en bemerkelsesverdig lang og sammenhengende periode med god lønnsomhet fra 1993 til 1998, ble det overproduksjon og prisnedgang i 1999. Fra 1991 til 2000 gikk oppnådd pris for svinekjøtt ned fra kr 28 til kr 18 per kg, men har siden steget litt. I 2005 lå prisen på kr 20,30.

I perioden fra begynnelsen av 1990-tallet er prisen på kraftfôr redusert, og også fôrforbruket per kg tilvekst er betydelig redusert. Besetningene har blitt større, og drifta mer effektiv. I 2005 var besetningene i statistikken for Trøndelag på 42 avlsgriser. Utviklinga i driftsoverskudd/nettoinntekt, figur 3.14, er preget av de store svingningene i kornavlinger og priser på svinekjøtt. Nettoinntekta for svinebøndene svinger mer i takt med endringene i driftsoverskudd fra landbruket enn for de andre produksjonene. Dette kommer av at inntekta fra jordbruket utgjør en større andel av totalinntekta enn for de andre produksjonene.

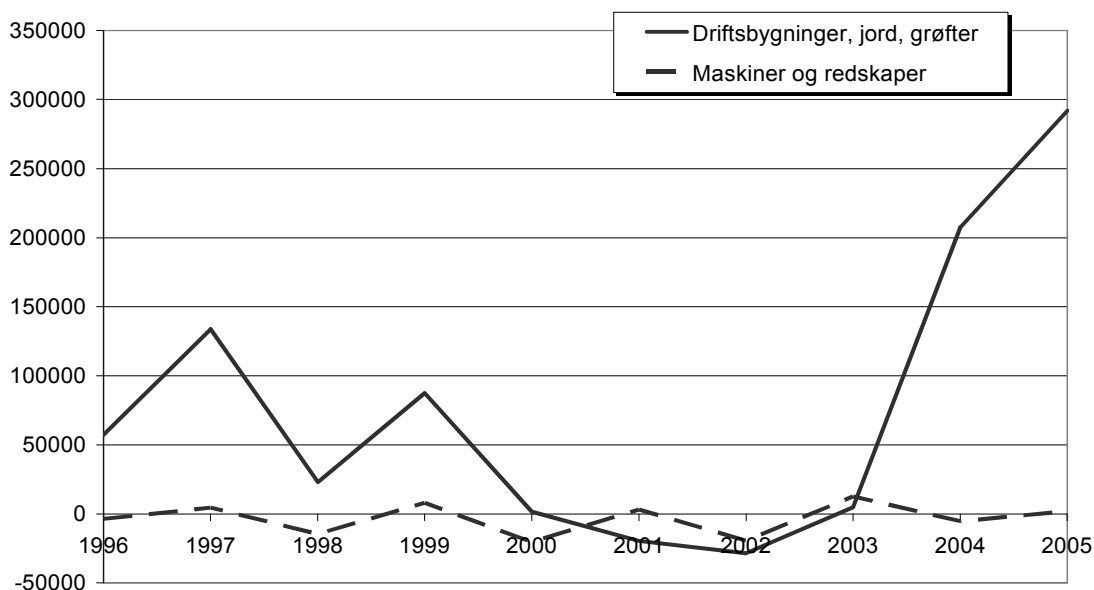
Figur 3.14 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2005-priser

I figur 3.15 er familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for korn/svin i Trøndelag sammenlignet med landstall. Ut fra figuren ser vi at brukene med korn/svin i Trøndelag i perioden 2002–2004 hadde betydelig mer i fortjeneste på egen arbeidsinnsats enn brukene på landsbasis, men at dette forholdet har endret seg i 2005. Det skyldes både et dårlig kornår for de aktuelle brukene i Trøndelag, og en sterk økning i omsetningen av svinekjøtt for de andre landsdelene.

Figur 3.15 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med korn/svin. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Nettoinvesteringene er vist i figur 3.16. Nye dyrehelseforskrifter på 1990-tallet førte til ombygging av driftsbygninger, og delvis også tilbygg for å kunne produsere opp til konsesjonsgrense. Investeringene i bygninger ble derfor store i denne perioden, mens det i perioden etter 1996 har vært lite investeringer i maskiner og redskaper. Vi ser at nettoinvesteringene for bygninger har økt sterkt i 2004 og 2005. I og med at det her er snakk om en forholdsvis liten gruppe bruk, vil spesielt nettoinvesteringene påvirkes selv om det er få bruk som står for investeringene.

Figur 3.16 Nettoinvesteringer på bruk med korn/svin. Kr per bruk. 2005-priser

Utviklinga i egenkapital følger svingningene i lønnsomhet. I løpet av 2001–2003, tre år med relativt god lønnsomhet og små investeringer, bedret egenkapitalsituasjonen seg for brukene i Trøndelag. Med nedgang i lønnsomheten i 2004 og 2005, store investeringer og økende gjeld, har egenkapitalprosenten gått betydelig ned. Se tabell 3.5.

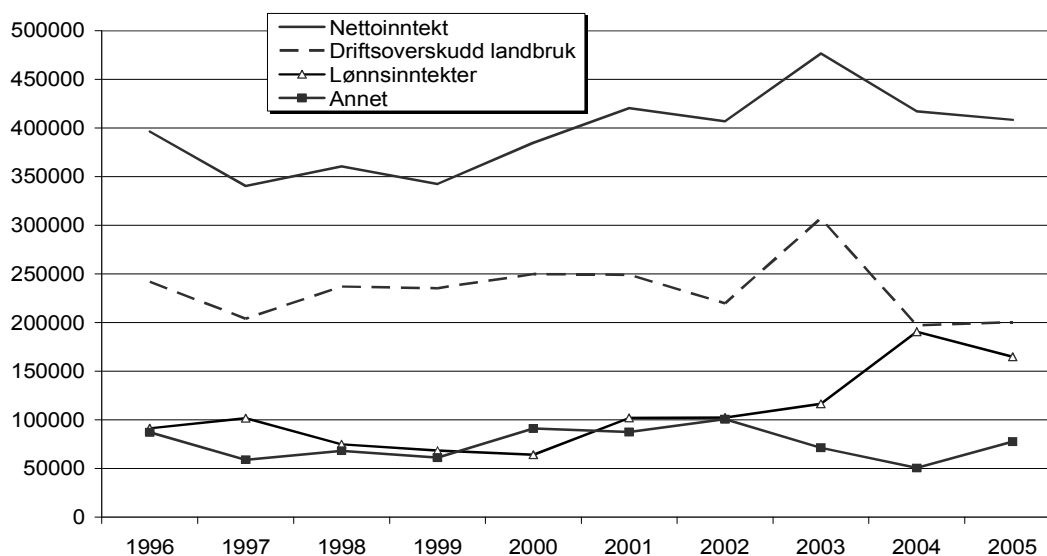
Tabell 3.5 Utviklinga i egenkapitalprosent, kombinert kornproduksjon/svinehold

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Trøndelag	59	54	59	55	50	54	56	59	53	45
Landet	58	57	57	52	53	52	52	49	47	45

3.5 Sauehold

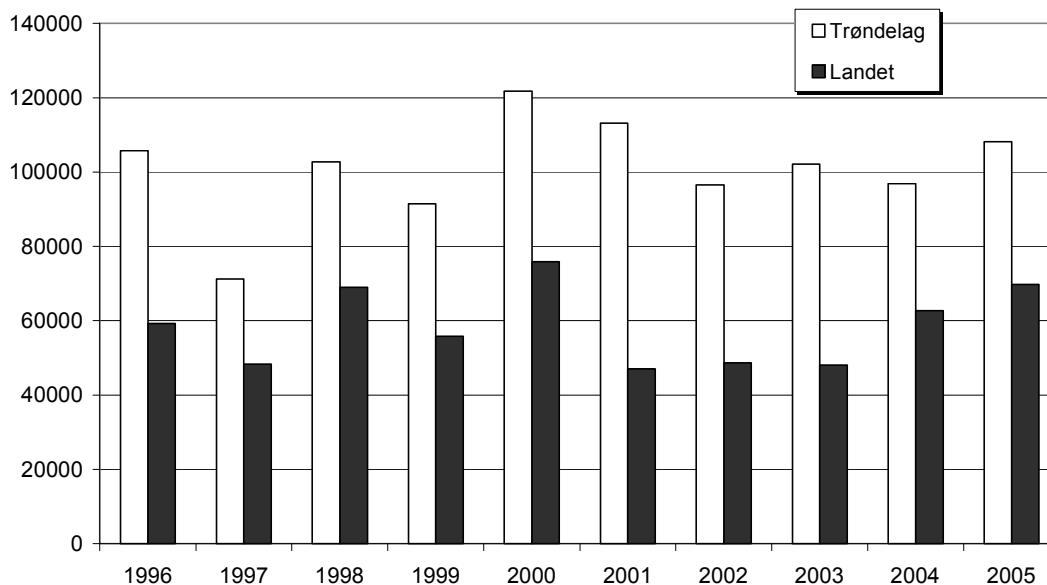
Regnet i 2005-priser har nettoinntekta stort sett ligget mellom kr 350 000 og kr 400 000 i perioden 1996 til 2000, men har siden steget vesentlig. Se figur 3.17. Driftsoverskudd landbruk hadde en kraftig økning i 2003, men har siden falt til sitt lågeste nivå i 10-årsperioden. Økte investeringer og økning i faste kostnader på disse brukene har bidratt sterkt til dette. Skogbruksdrifta har hatt relativt mye å si for inntektene på brukene med sauehold. I 2003 var driftsoverskuddet fra skogbruket spesielt høgt. Det samme gjaldt tilleggsnæringer. Se tabell 13 i kapittel 6.

I 2005 har driftsoverskuddet fra jordbruket gått opp, mens lønnsinntekter og inntekter fra andre næringsgreiner har gått ned. Nettoinntekta ble om lag den samme som i 2004.

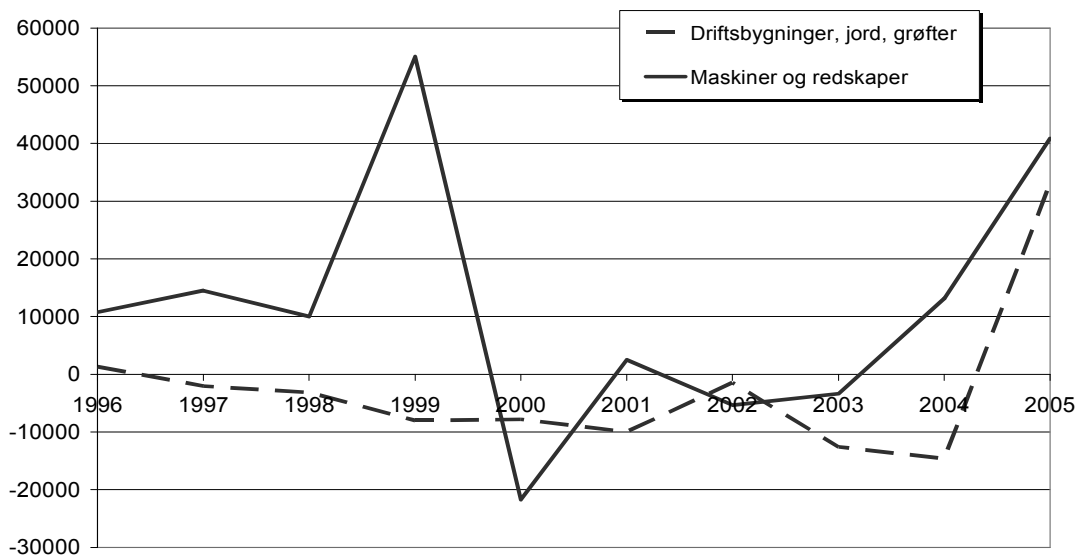
Figur 3.17 Nettoinntekt/Driftsoverskudd på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2005-priser

Den gjennomsnittlige besetningsstørrelsen på sauebrukene som er med i regnskapsundersøkelsene i Trøndelag, var 190 vinterfôra sauer (vfs) i 2005. For hele landet var størrelsen 127 vfs. Den store forskjellen i besetningsstørrelse er sannsynligvis den vesentligste årsaken til at regnskapsundersøkelsene viser en høyere årsverkfortjeneste i Trøndelag enn i landet som helhet. Se figur 3.18.

Figur 3.18 Familiens arbeidsfortjeneste på bruk med sauehold. Kr per årsverk. 2005-priser. (Endret beregningsmåte fra og med 2002)

Som det framgår av figur 3.19 har nettoinvesteringene fram til 2004 vært låge, med unntak av 1999. De store maskininvesteringene var da traktorkjøp. Siden antallet bruk med sauehold i driftsstatistikken for Trøndelag er lite, vil tilfeldige sammen treff lett få store utslag.

Figur 3.19 Nettoinvesteringer på bruk med sauehold. Kr per bruk. 2005-priser

Egenkapitalprosenten har stort sett ligget rundt 70. Det er langt høyere enn i de fleste andre driftsformer, men er likevel 4–5 prosentenheter under landsgjennomsnittet for ensidig sauehold. Se tabell 3.6. Forskjellen har nok en god del sammenheng med forskjell i driftsomfang og nivået på inntekter fra virksomhet utenom garden. I 2005 falt

egenkapitalprosenten for sauehold i Trøndelag til 58 prosent, etter uvanlig store investeringer både i jordbruket og i annen næring.

Tabell 3.6 Utviklinga i egenkapitalprosent, sauehold

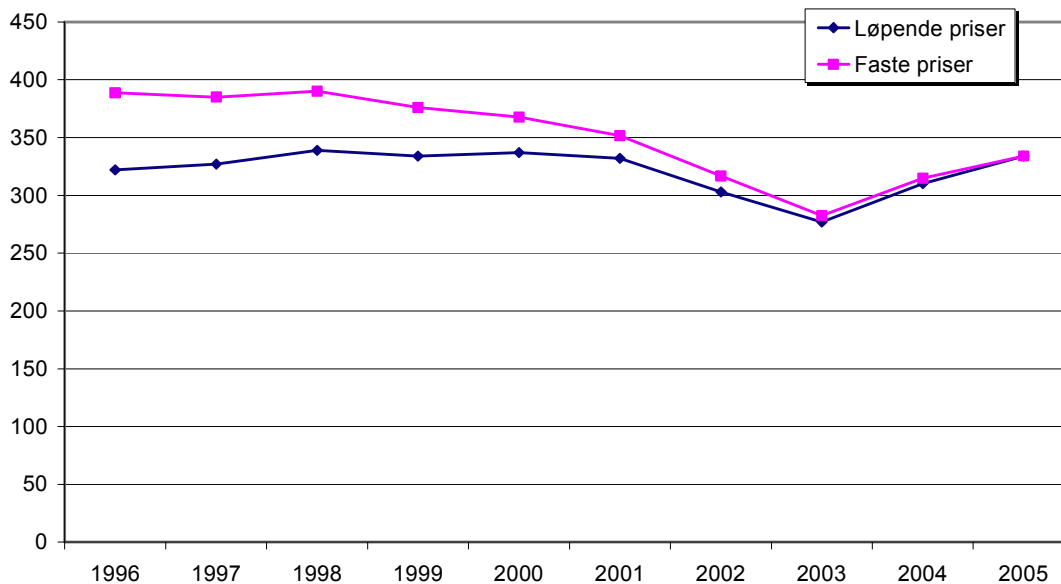
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Trøndelag	70	67	70	68	66	71	71	72	69	58
Landet	74	72	75	74	76	75	75	76	76	71

3.6 Gardsskogbruket

Gardsskogbruket er representert ved et eget utvalg blant de brukene som er med i driftsgranskingene for jordbruket, der det er satt spesielle krav til skogstørrelse.

Nedenfor er det presentert resultater for Midt-Norge, som foruten de to Trøndelagsfylkene også omfatter kommunene nord for Romsdalsfjorden i Møre og Romsdal fylke og Helgeland i Nordland fylke. Se også tabell 5.4 (i kapittel 5). I skogbruksgranskingene for 2005 var det med 59 bruk fra Midt-Norge. Her går det fram at det ble avvirket 142 m³ tømmer per bruk i 2005. Det er 19 m³ mer enn i 2004. I 2005 utgjorde avvirkingen 71 prosent av det tømmerkvantum som kan tas ut uten å forringe skogen på lang sikt (balansekvantum). Det er akkurat på gjennomsnittet for registreringene i driftsgranskingene for Midt-Norge de siste 10 årene.

I figur 3.20 er oppnådd pris på bartrevirke vist. Som det går fram av figuren, har løpende priser i årene 1996 til 2001 ligget i området kr 330 til kr 340 per kubikkmeter, men i 2002 falt prisen til kr 303, og i 2003 til kr 277. I 2004 ble det prisoppgang med kr 33 per kubikkmeter, og i 2005 med ytterligere kr 24. Målt i fast kroneverdi har prisene ellers stort sett vært fallende i perioden fra 1996.

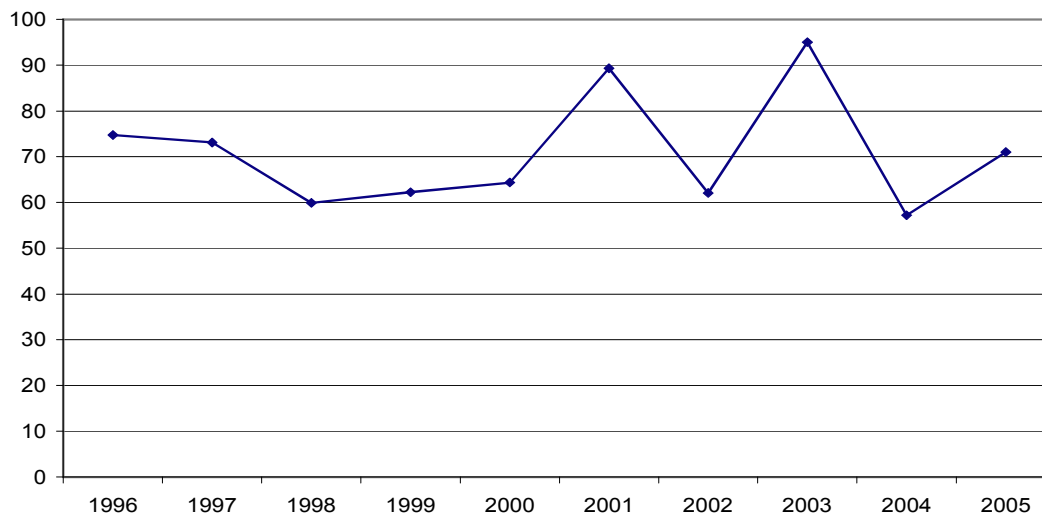

Figur 3.20 Oppnådd pris på bartrevirke. Kr per m³

Figur 3.21 viser at avvirkingen uttrykt i prosent av balansekvantum falt fra 1996 til 1998, og har siden vært svært varierende fra år til år.

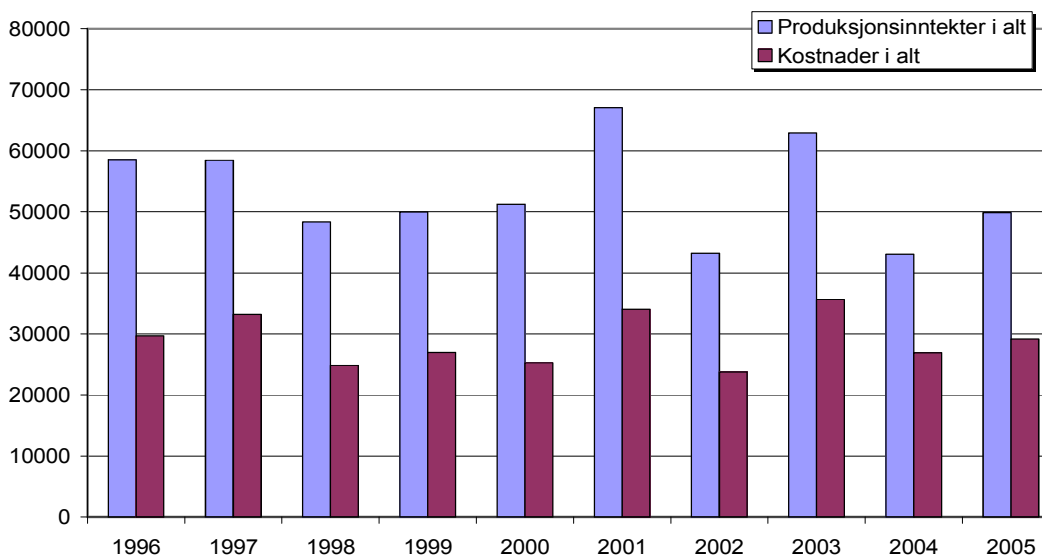
Familieinnsatsen i skogen har gått sterkt ned i tiårsperioden 1996 til 2005. Dette har sammenheng med at den generelle aktiviteten i skogbruket har gått ned, men også at

skogeierne i større grad velger å sette bort arbeidet til entreprenører. Dessuten utføres det nok mindre kulturarbeid. I følge skogbruksgranskingene for Midt-Norge, ble 15 prosent av avvirkningen foretatt av entreprenør i 2000. I perioden 2003–2005 var imidlertid andel avvirket kvantum av entreprenør økt til ca 65 prosent. Ellers ser det ut til å være slik at i år med stor avvirkning er andelen av entreprenørdrift større, og motsatt, når avvirkningsprosenten er låg, er også andelen av entreprenørdrift mindre.

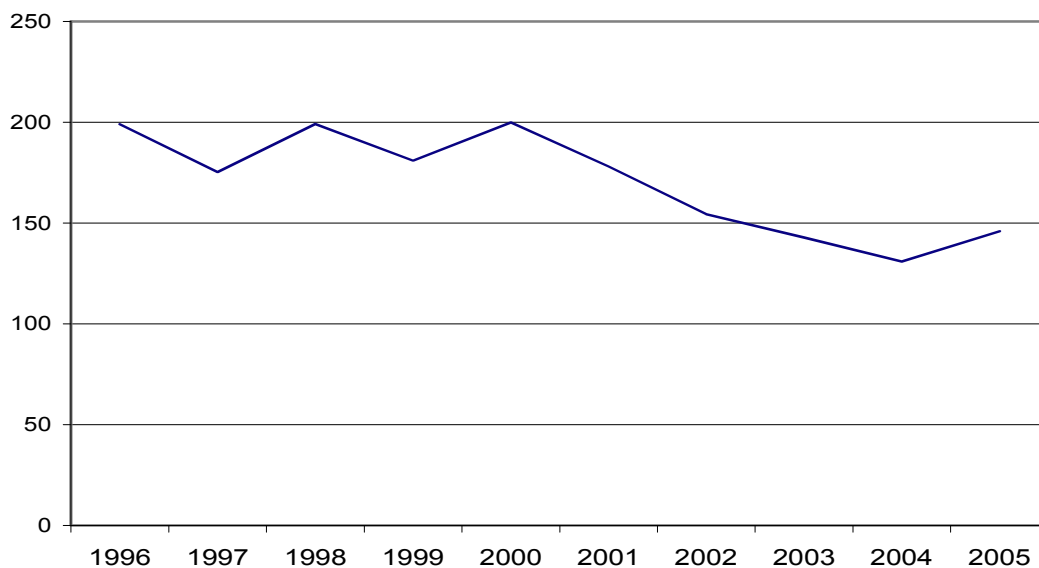
Figur 3.21 Avvirkning i % av balansekvantum

Med økningen i avvirket kvantum, økte produksjonsinntektene i 2005 mye i forhold til året før. Se figur 3.22. Driftsoverskuddet per bruk økte med nesten kr 5 000 fra 2004 til 2005, til kr 20 700. Driftsoverskuddet i gjennomsnitt, målt i faste priser, var for perioden 1996 til 2004 (9 foregående år) kr 24 700.

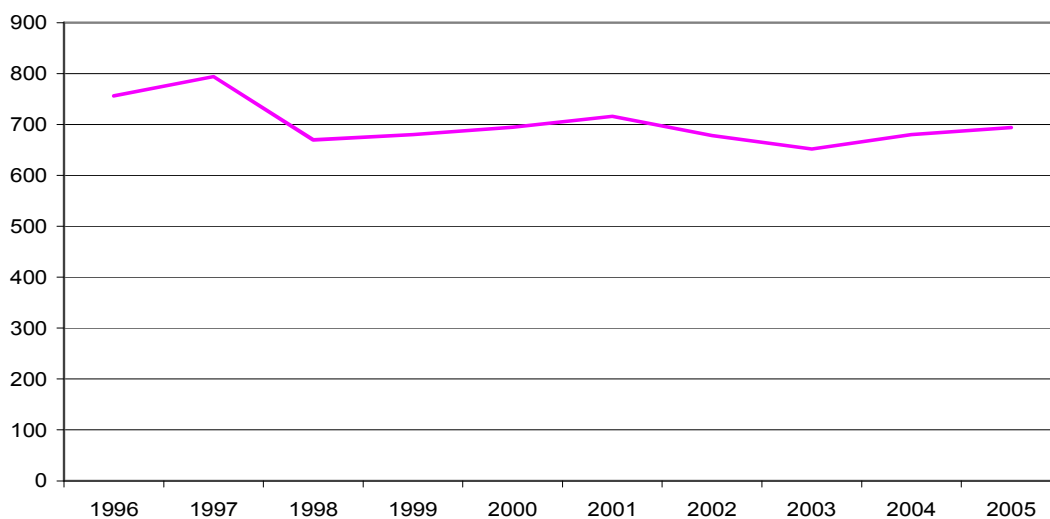
Figur 3.22 Produksjonsinntekter og kostnader i gardsskogbruket. Kr per bruk. 2005-priser

Figur 3.23 viser klart at driftsoverskuddet per kubikkmeter har sunket i perioden fra 2000 til 2004. Årsaken til dette er hovedsaklig lågere priser, men også mye den stadig økende bortsetting av tømmerdriftene til entreprenør som gjør at driftsutgiftene øker. Her må en imidlertid være klar over at verdsettingen av brukerens egen arbeidsinnsats inngår ikke i driftsoverskuddsberegningen. I 2005 økte imidlertid driftsoverskuddet per kubikkmeter med kr 15.

Figur 3.23 Driftsoverskudd i kr per m³. 2005-priser

I figur 3.24 er gjennomsnittlig driftsveilegde vist. De siste åtte årene har den ligget lågere enn på midten av 1990-tallet. Det virker inn på det økonomiske resultatet, både fordi transportkostnadene og arbeidsforbruket avtar. Drift av tømmer med store transportavstander vil være mindre attraktivt når prisene er låge. De to siste årene har driftsveilegden økt litt.

Figur 3.24 Middel driftsveilegde for tømmerdriftene, meter

4 Sammenligning av driftsformer

Driftsgranskingene for Trøndelag har tall for fem driftsformer der antall regnskap er stort nok til at gjennomsnittstall kan publiseres. Dette gjelder melkeproduksjon, ensidig kornproduksjon, kombinert kornproduksjon/svinehold, sauehold, og fra 2002 også storfekjøttproduksjon på ammekyr. I dette kapitlet er driftsoverskudd i jordbruket, nettoinntekta, familiens arbeidsfortjeneste per årsverk, og brukets egenkapitalandel for disse driftsformene sammenlignet. I tabellene 4.1–4.4 er også de tilsvarende tallene for alle driftsformer i gjennomsnitt i regnskapsmaterialet for Trøndelag lagt inn. Til slutt i kapitlet er det tatt med en oversikt over utviklinga i effektivitet i de forskjellige driftsformene for siste 10-årsperiode.

4.1 Driftsoverskudd i jordbruket

Driftsoverskudd for forskjellige driftsformer er vist i tabell 4.1. Melkeproduksjon har vært mest stabil fra år til år, mens kornproduksjon og korn/svinehold svinger mest i resultat. I gjennomsnitt er det likevel korn/svin som kommer best ut.

Tabell 4.1 Driftsoverskudd i jordbruket per bruk, etter driftsform. 2005-priser

Driftsform	Gj.snitt 1996– 2000	2001	2002	2003	2004	2005
Melk	258 998	261 594	306 422	276 368	263 311	282 065
Ammekyr			72 193	112 908	93 964	108 416
Korn	148 232	109 844	128 614	152 116	161 075	149 087
Korn/svin	344 234	319 172	404 316	435 933	385 528	367 005
Sau	173 749	193 370	169 463	160 250	151 848	162 369
Alle bruk	252 297	250 655	274 013	258 499	245 177	263 417

Den ubetalte arbeidsinnsatsen (i hovedsak familien) som ligger bak driftsoverskuddet varierer med driftsform. Mens det i melkeproduksjonen i 2005 var 1,6 årsverk, var det i kjøttproduksjon på ammekyr 0,8, i kornproduksjon 0,6, i korn/svin 1,3 og i sauehold 1,3 årsverk.

4.2 Brukerfamiliens nettoinntekt

Når det gjelder nettoinntekt, viser tabell 4.2 at kornbrukene sammen med bruk med korn/svin ligger høgest. Familiens arbeidsinnsats bak nettoinntekta ligger på 1,8 til 2,1 årsverk, med melkeproduksjonsbrukene på topp i samlet arbeidsinnsats. Ensidig kornproduksjon, med sitt vel halve årsverk i jordbruket, gir brukerfamilien størst muligheter til lønnsinntekter utenom bruket, og ligger derfor også på topp både i lønnsinntekter og i nettoinntekt.

Tabell 4.2 Nettoinntekt for bruket, etter driftsform i jordbruket. 2005-priser

Driftsform	Gj.snitt 1996–2000	2001	2002	2003	2004	2005
Melk	359 977	386 934	463 442	462 915	480 399	500 194
Ammekyr			414 005	413 085	421 156	416 733
Korn	611 148	577 452	630 639	732 805	774 276	759 570
Korn/svin	517 173	460 836	613 714	635 103	561 611	566 187
Sau	364 940	420 418	406 805	476 607	416 958	408 306
Alle bruk	402 358	427 046	490 630	513 625	514 575	528 317

4.3 Familiens arbeidsfortjeneste

For familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket, tabell 4.3, er svingningene for driftsformene korn og korn/svin det mest iøynefallende. Av tabellen ser vi at korn/svin de siste fire årene har ligget vesentlig høyere enn i 2001 og 5-årsperioden 1996–2000. Med unntak for 2000 og 2001 har saueholdet, selv med besetningsstørrelse på 170–180 vfs, ligget lågt i forhold til andre driftsformer. Variasjonen i avlinger mellom år har vært svært stor i kornproduksjonen, og arbeidsfortjenesten per årsverk er direkte avhengig av hvor mye korn som kan omsettes. Etter våre registreringer var kornavlingene i 2001 de laveste siden 1995, og det førte til en markert nedgang i årsverksfortjenesten dette året. Fra 2003 til 2005 har avlingene vært de høyeste siden 1996, noe som også har gitt en kraftig økning i familiens arbeidsfortjeneste. På grunn av endringer i beregningsmetoden for familiens arbeidsfortjeneste, er tallene fra og med 2002 ikke direkte sammenlignbare med tallene for tidligere år⁴.

Tabell 4.3 Familiens arbeidsfortjeneste per årsverk i jordbruket ¹⁾, etter driftsform. 2005-priser

⁴ I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket, som ble utført av personer utenom brukerfamilien, verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen mellom kalkulerte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift ble betraktet som gave til brukerfamilien, og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen resultatmål, som driftsoverskudd, nettoinntekt og familiens arbeidsfortjeneste. Etter den nye beregningsmåten beskriver altså disse lønnsomhetsmålene, på sine respektive måter, en godtgjøring for alt ubetalt arbeid, ikke bare for brukerfamiliens arbeid.

Driftsform	Gj.snitt 1996– 2000	2001	2002	2003	2004	2005
Melk	109 233	106 127	137068	134505	133 514	151 901
Ammekyr			-18 135	71 502	67 250	96 926
Korn	167 624	92 085	143 360	220 511	241 702	216 771
Korn/svin	196 549	143 278	225 129	256 279	231 714	226 085
Sau	98 594	113 129	96 561	102 180	96 826	108 168
Alle bruk	114 677	109 317	134 654	145 098	140 544	159 661

1) Endret beregningsmate fra og med 2002

4.4 Utviklinga i egenkapital

Egenkapitalutviklinga er vist i tabell 4.4. Der ser en at driftsformene korn, korn/svin og sauehold har hatt sterk nedgang i egenkapitalandel de siste årene. For kornprodusentene, som på 1990-tallet lå høgest, har store maskininvesteringer på noen av brukene, og dessuten utskiftninger av bruk i den relativt lille gruppa som inngår i statistikken, gjort at egenkapitalandelen har falt radikalt. Også bruk med sauehold har tradisjonelt ligget høgt i egenkapitalandel. Dette har nok for en del skyldtes forholdsvis store inntekter utenom jordbruket, men kommer sannsynligvis også fra forhold som en finner igjen for melkeproduksjonsbruk i fjellbygdene. Også der har egenkapitalandelen tradisjonelt ligget høgt. For sauehold er det store investeringer som er årsaken til det sterke fallet i 2005. Det samme gjelder også driftsformen korn/svin.

Tabell 4.4 Utviklinga i egenkapitalprosent, etter driftsform

Driftsform	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Melk	59	60	60	59	60	60	63	64	63	63
Ammekyr							65	65	66	67
Korn	72	73	75	72	74	59	56	55	48	50
Korn/Svin	59	54	59	55	50	54	56	59	53	45
Sau	70	67	70	68	66	71	71	72	69	58
Alle bruk	62	62	63	61	61	61	62	64	63	60

4.5 Utviklinga i effektivitet i jordbruket

Tabellene 4.5– 4.8 viser hvordan driftsomsfang, arbeidsforbruk og omsatt produktmengde har endret seg i driftsgranskingene de siste 10 årene. Gjennomsnittet av årene 1995 – 1997 er lagt til grunn for utregningene. På siste linje i tabellene er det beregnet produktmengde per årsverk, og i kolonnen til høyre vises endringen i prosent i løpet av perioden.

Vi ser at for alle de fire driftsformene som er med i tabellene, er arbeidsforbruket noenlunde uforandret i 10-årsperioden, mens det er meget stor økning i driftsomsfang og produktmengde.

Tabell 4.5 Utviklinga i effektivitet i melk- og storfekjøttproduksjon

	1995–1997	2005	Endring, %
--	-----------	------	------------

Jordbruksareal i alt	195	269	38
Antall arskyr	13,9	17,3	25
Arbeidstimer i jordbruket	3 491	3 458	-1
Omsatt kg storfekjøtt	3 430	4 796	40
Omsatt liter melk	78 546	102 875	31
Omsatt liter melk per arsverk	41 521	54 888	32

Tabell 4.6 Utviklinga i effektivitet i kombinert kornproduksjon/svinehold

	1995–1997	2005	Endring, %
Jordbruksareal i alt	232	269	16
Antall avlspurker	30,8	41,8	36
Arbeidstimer i jordbruket	2 722	2 792	3
Omsatt kg korn	69 590	86 318	24
Omsatt antall smagris	116	285	146
Omsatt kg slaktegris	25 777	38 239	48
Kg slaktegris per arsverk	17 485	25 269	45

For korn kan avlingene svinge mye fra år til år. 1995 var et dårlig kornår, og i 2005 var det gode avlinger. Tallene i tabell 4.7 overdriver derfor framgangen i effektivitet en god del.

Tabell 4.7 Utviklinga i effektivitet i kornproduksjon

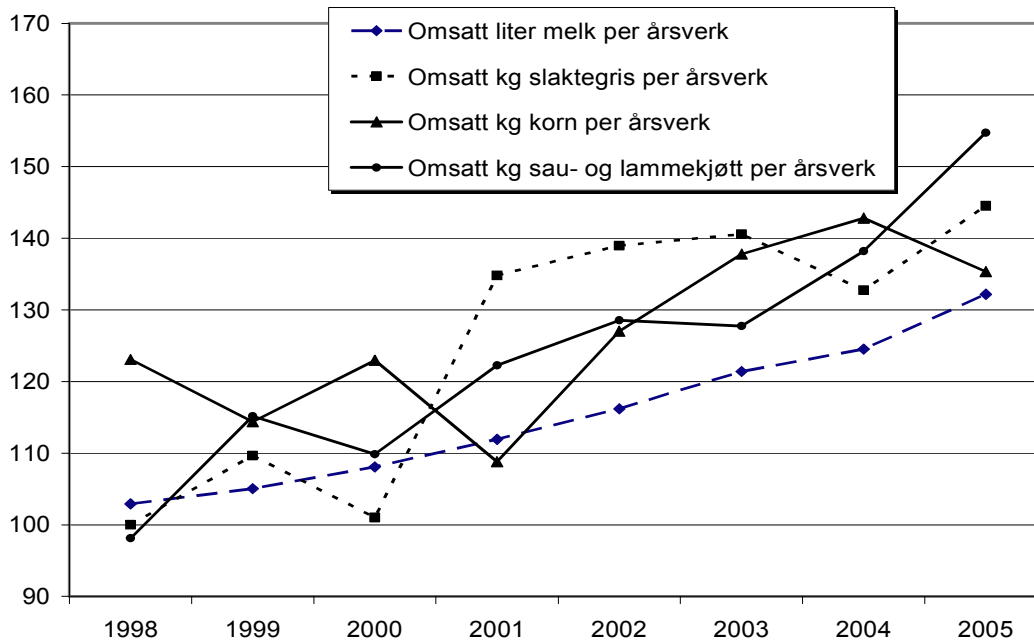
	1995–1997	2005	Endring, %
Jordbruksareal i alt	286	312	9
Arbeidstimer i jordbruket	1 132	1 104	-2
Omsatt kg korn	99 227	131 544	33
Omsatt kg korn per arsverk	162 410	219 836	35

Tabell 4.8 viser utviklinga i effektivitet for saueholdet. Også her ser vi en meget sterk effektivitetsforbedring de siste 10 årene.

Tabell 4.8 Utviklinga i effektivitet i sauehold

	1995–1997	2005	Endring, %
Jordbruksareal i alt	167	233	35
Antall vinterfora sau	161	190	17
Arbeidstimer i jordbruket	2642	2 672	1
Omsatt kg sau- og lammekjøtt	3519	5 527	57
Omsatt kg sau- og lammekjøtt per arsverk	2462	3 809	55

Figur 4.1 viser produktivitetsutviklingen grafisk. Vi ser at brukene med sauehold i materialet har hatt den største produktivitetsøkningen. I driftsformene korn- og korn/svin er det store variasjoner fra år til år på grunn av variabelt avlingsnivå. Det gjør at disse driftsformene viser en svært varierende utvikling fra år til år. For korn/svin viser figuren en meget sterk produktivitetsøkning fra 2000 til 2001, men en svak tilbakegang fra 2003 til 2004. Tilbakegangen da skyldtes en vesentlig økning i leveranse av smågris. I 2005 er det igjen en sterk framgang i produktivitet, til tross for at omsetningen av smågris har holdt seg på samme nivå som i 2004. Melkeproduksjonen har hatt en meget jevn økning i produktivitet i hele 10 årsperioden.

Figur 4.1 Produktivitetsutvikling i jordbruket i Trøndelag. Gjennomsnitt av årene 1995-1997=100

5 Kort om utviklingstrekk i 2005

Etter en svak nedgang i økonomien i trøndersk landbruk i 2004 var det en bedring i 2005. Trønderske bønder hadde i gjennomsnitt kr 189 300 per årsverk som vederlag til arbeid og egenkapital i 2005, en økning på kr 13 300 eller nesten 8 prosent i forhold til 2004. I dette kapittelet belyses kort utviklingen i 2005, og sees i forhold til resultatene i 2004 og gjennomsnittet av de 3 foregående årene. Hovedtendensene for utviklingen i 2005 var som følger:

- I forhold til 2004, var det økning i resultatet for kjøttproduksjon på ammekyr, melkeproduksjon og sauehold. For kombinert kornproduksjon/svinehold, og spesielt for kornproduksjon, gikk resultatet ned.
- Det var økte investeringer i både driftsbygninger, maskiner og melkekvoter. Verdien av eiendeler i jordbruket fortsatte dermed den sterke veksten fra 2004.
- Gjelda økte i gjennomsnitt med 16 prosent per bruk fra 2004 til 2005, mens gjeldsprosenten bare økte fra 39 prosent i 2004 til 40 prosent i 2005.

5.1 Resultatene malt som vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

I jordbruksforhandlingene er *vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk* det sentrale resultatmålet. Dette vederlaget skal dekke alt arbeid som er lagt ned på bruket, både brukerfamiliens og leid, samt avkastning på egenkapitalen. I gjennomsnitt for alle bruk i driftsgranskingene for Trøndelag, ble vederlaget kr 189 300 per årsverk i 2005. Det er kr 13 300 høyere enn i 2004. Målt i fast kroneverdi er resultatet i 2005 det beste siden 1993. Av tabell 5.1 ser vi at kornproduksjon hadde en kraftig nedgang i vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk, mens kombinert svinehold og kornproduksjon bare hadde en mindre reduksjon. Spesielt ammekuhold, men også melkeproduksjon og sauehold hadde en markert oppgang fra året før. Melkeproduksjon er den produksjonen som har hatt den mest stabile utviklingen i forhold til gjennomsnittet av de 3 foregående årene.

Tabell 5.1 Vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

Driftsform	Antall bruk i granskingene	Resultat 2005	Resultat i forhold til 2004	Resultat i forhold til gj.sn. '02-'04
Melkeproduksjon	93	183 400	+ 15 100	+ 11 700
Kjøttprod. på ammekyr ¹⁾	10	142 300	+ 30 400	+ 45 800
Kornproduksjon	12	234 500	- 42 000	- 10 600
Komb. svinehold/korn	13	249 200	- 6 100	- 17 000
Sauhold	13	136 200	+ 12 300	+ 4 300
Andre driftsformer	7			
Alle driftsformer	148	189 300	+ 13 300	+ 11 500

1) Med i driftsgranskingene siden 2002

Tabell 5.2 viser utviklingen i vederlaget til arbeid og egenkapital per årsverk i gjennomsnitt for alle bruk i granskingene i Trøndelag de siste 30 årene i både nominelle og faste kroner. Vi ser at vederlaget i 2005, målt i faste kroner, ligger i overkant av gjennomsnittet for periodene 1975–1979 og 1980–1984.

Tabell 5.2 Utviklinga i vederlag for arbeid og egenkapital per årsverk

Ar	Antall bruk	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk	
		Nominelle kroner	2005-kroner
1975–1979	160	34 200	187 900
1980–1984	160	80 400	186 200
1985–1989	161	109 300	175 900
1990–1994	160	140 000	182 400
1995–1999	152	143 400	168 600
2000	151	145 700	159 000
2001	150	155 300	164 400
2002	157	177 100	185 100
2003	145	180 400	184 100
2004	150	175 900	178 700
2005	148	189 300	189 300

5.2 Resultatene malt som driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste

I foretaksøkonomisk sammenheng er *driftsoverskuddet* (produksjonsinntekter minus kostnader) et mye brukt resultatmål i jordbruket. Driftsoverskuddet skal lønne all ubetalt arbeidsinnsats i gårdsdrifta og dekke et rimelig rentekrav for den totale kapitalinnsatsen. Per bruk var driftsoverskuddet i gjennomsnitt kr 263 400 i 2005, en økning på kr 22 100. Renter er ikke med i beregningen av driftsoverskudd. Tallene viser at lønnsomheten varierer betydelig både fra år til år, og mellom de forskjellige driftsformene. I beregningene er det ikke tatt hensyn til skattevirkningen av jordbruksfradraget. Se tabell 5.3.

Vi har også oppgitt *lønnsevne per time* som et resultatmål. Lønnsevnen forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital er godtgjort. I gjennomsnitt ga jordbruket i Trøndelag en lønnsevne på kr 96 per time i 2005.

Familiens arbeidsfortjeneste er et godt mål på hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats. Familiens arbeidsfortjeneste er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente på eiendelene i jordbruket. Resultatene for jordbruket i 2005 gir i gjennomsnitt brukerfamiliene en arbeidsfortjeneste på kr 159 700 per årsverk

Nedenfor presenteres tall for utviklingen i driftsoverskudd, lønnsevne per time og familiens arbeidsfortjeneste per årsverk for 2005, i forhold til 2004 og et gjennomsnitt for 2002 til 2004.

Tabell 5.3 Utvikling i driftsoverskudd i jordbruksdrifta, driftsformer

Driftsform	Antall bruk i Granskingene	Resultat 2005	Resultat i forhold til 2004	Resultat i forhold til gj.sn. '02-'04
Melkeproduksjon	93	282 100	+ 22 900	+ 7 700
Kjøttprod. på ammekyr ¹⁾	10	108 400	+ 15 900	+ 17 700
Kornproduksjon	12	149 100	- 9 500	+ 5 500
Kombinert svinehold/korn	13	367 000	- 12 500	- 30 800
Sauehold	13	162 400	+ 12 900	+ 6 200
Andre driftsformer	7			
Alle driftsformer	148	263 400	+ 22 100	+ 11 200

1) Med i driftsgranskingene fra 2002

Melkeproduksjon er hoveddriftsformen i jordbruket i Trøndelag. Bruksstørrelsen på melkeproduksjonsbrukene har i 2005 fortsatt å øke. I driftsgranskingene var jordbruksarealet i 2005 kommet opp i 269 dekar per bruk, og gjennomsnittsbetsetningen var på 17,3 årskyr. En del av arealøkningen kommer fra økt leieareal, som i 2005 var på 82 dekar per bruk. Driftsoverskuddet per bruk var kr 282 100. Det er kr 7 700 mer enn gjennomsnittet for årene 2002–2004, og kr 22 900 mer enn i 2004. Den viktigste årsaken til økningen i driftsoverskuddet er økning i produksjonsvolumet per bruk, og bedre priser både på melk og storfekjøtt. Brukerfamiliene satt igjen med kr 151 900 per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Driftsformen ga en gjennomsnittlig lønnsevne på kr 93 per time.

Kjøttproduksjon på ammekyr har vært med som egen gruppe i driftsgranskingene i bare fire år. Gjennomsnittsbetsetningen var på 18,4 kyr i 2005, og driftsoverskuddet ble på kr 108 400. Det er kr 15 900 mer enn i 2004. Økningen skyldes i hovedsak økning i produksjonsvolumet, større livdyromsetning, økt pris på kjøtt og økte tilskudd. Brukerfamiliene satt igjen med kr 96 900 per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med ammekyr ga en lønnsevne på kr 68 per time.

Brukene med **ensidig kornproduksjon** hadde i driftsgranskingene for Trøndelag et kornareal på 303 dekar. Nedgangen i byggavlinga fra 457 kg per dekar i 2004 til 434 kg i 2005, bidro til at driftsoverskuddet gikk ned med kr 9 500, og endte på kr 149 100 i 2005. Brukerfamiliene satt igjen med kr 216 800 per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Det legges i gjennomsnitt ned 0,6 årsverk på kornbrukene som er med i driftsgranskingene. Kornbrukene ga i 2005 en lønnsevne på kr 118 per time.

Kombinert kornproduksjon/svinehold hadde i 2005 en nedgang i driftsoverskuddet på kr 12 500. Kornarealet var 265 dekar i 2005, og det var 42 avlsdyr i gjennomsnitt per bruk. Det meste av kornet er bygg, som på disse brukene ga en avling på 330 kg per dekar, mot 441 kg i 2004. I forhold til året før var det en nedgang i avregningsprisen for slaktegris på kr 0,22 per kg, og samtidig nedgang i produksjonstillegget for gris. Selv om kostnadene ble redusert, bidro dette til at driftsoverskuddet gikk ned fra 379 500 i 2004 til kr 367 000 i 2005. Brukerfamiliene satt igjen med kr 226 100 per årsverk i egen

arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med kombinert kornproduksjon/svinehold ga en lønnssevne på kr 124 per time.

I driftsgranskingene for Trøndelag var **sauehold** i 2005 representert ved bruk med en gjennomsnittsbesetning på 190 vinterføra dyr og med et jordbruksareal på 233 dekar. Driftsoverskuddet kom på kr 162 400, opp kr 12 900 fra 2004, som var et dårlig år. Hovedårsaken til økningen er økt produksjonsomfang. Oppnådd pris både på kjøtt og ull gikk litt ned. Brukerfamiliene satt igjen med kr 108 200 per årsverk i egen arbeidsfortjeneste fra jordbruket. Brukene med sau oppnådde en lønnssevne på kr 70 per time.

For **gardsbruk med skog** er det utført en egen gransking med 59 bruk i Midt-Norge. Driftsoverskuddet per skog kom på kr 20 700 i gjennomsnitt, noe som er en økning på kr 4 800 fra 2004. Kubikkmeterprisen på bartrevirke gikk opp med kr 24, og avvirket kvantum gikk betydelig opp i forhold til avvirkningskvantumet i 2004. Driftsoverskuddet i skogbruket utgjorde 9 prosent av det samlede driftsoverskuddet fra jord- og skogbruk på disse brukene, mot 7 prosent i 2004. Se tabell 5.4.

I 2000 og 2001 var driftsoverskuddet fra **tilleggsnæringer** ca kr 10 000 på gjennomsnittsbruket, i 2002 var det knappe kr 20 000 og i 2003 og 2004 var det ca kr 30 000. I 2005 var det ca kr 26 000, en nedgang på i overkant av kr 4 000 i forhold til 2004. Det er maskinkjøring og utleie av bygninger som er de formene for tilleggsnæring som er mest utbredt blant de brukene som er med i driftsgranskingene

Erverv utenom landbruk utgjorde 46 prosent av familiens samlede inntekter i 2005, før rentesaldo og kår trekkes fra. Det er en nedgang fra 47 prosent i 2004. Landbruk består av jord- og skogbruk med tilleggsnæringer. Andre erverv er hovedsakelig lønnsinntekter og inntekter fra næringsvirksomhet uavhengig av gardsbruket.

Tabell 5.4 Avvirkning og driftsoverskudd, gardsskogbruket i Midt-Norge¹⁾

Balanse- kvantum	Resultat	2001	2002	2003	2004	2005
50-99	Antall bruk	21	23	22	21	23
	Avvirkningsprosent	86	83	141	44	55
	Driftsoverskudd (D) per skog	5 368	9 515	15 382	-244	3408
	D i % av samla D i J+S	2	4	5	-	2
100-199	Antall bruk	20	19	21	18	17
	Avvirkningsprosent	146	100	84	80	101
	Driftsoverskudd (D) per skog	32 410	22 092	16 292	17 740	25 544
	D i % av samla D i J+S	13	7	6	7	10
200-399	Antall bruk	17	17	14	14	14
	Avvirkningsprosent	64	42	51	49	95
	Driftsoverskudd (D) per skog	28 368	14 077	11 867	18 012	34 705
	D i % av samla D i J+S	14	5	5	8	13
Minst 400	Antall bruk	6	6	6	7	5
	Avvirkningsprosent	82	45	122	57	35
	Driftsoverskudd (D) per skog	111 135	55 272	139 643	54 946	44 880
	D i % av samla D i J+S	38	22	45	22	24
Alle skoger	Antall bruk	64	65	63	60	59
	Avvirkningsprosent	89	60	95	57	71
	Driftsoverskudd (D) per skog	29 843	18 608	26 739	15 850	20727
	D i % av samla D i J+S	12	7	10	7	9

1) Midt-Norge omfatter Møre og Romsdal fylke nord for Romsdalsfjorden, Trøndelagsfylkene og Helgeland i Nordland fylke

5.3 Nettoinvesteringer i jordbruket

For alle driftsformer under ett var nettoinvesteringa i jordbruket på kr 86 400 per bruk i 2005, opp fra kr 16 600 i 2004. Nettoinvestering er sum investeringer, fratrukket avskrivninger, frasalg og eventuelle investeringstilskudd. Den samlede verdien av eiendeler i jordbruket gikk opp med 14 prosent fra 2004 til 2005. Brukene med melkeproduksjon og kombinert korn/gris stod for det meste av økningen. Verdien av eiendeler utenom jordbruket økte med 9 prosent. Gjeldsøkningen per bruk var i gjennomsnitt 16 prosent, mens gjeldsprosenten bare økte fra 39 i 2004 til 40 i 2005. I 2005 har vi sett en sterk økning i investeringene både på driftsbygninger, maskiner og melkekvote.

5.4 Brukerfamiliens nettoinntekt

Nettoinntekta økte med kr 21 800 til kr 528 300 i gjennomsnitt per bruk i 2005. Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet pluss lønnsinntekter, trygdeytelser, renteinntekter og kalkulert verdi av familiens arbeid på nyanlegg. Gjeldsrenter og kårutgifter er trukket fra. Økning i driftsoverskuddet fra jordbruket bidro i 2005 mest til økningen i nettoinntekt.

6 Tabellsamling 2001–2005

Tabellsamlingen inneholder tall fra driftsgranskingene for årene 2001 til 2005.

- 1 Alle bruk
- 2 Melkeproduksjon, alle bruk
- 3 Melkeproduksjon, sammenligning av låg- og høggruppe
- 4 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe under 15 årskyr
- 5 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe 15–19,9 årskyr
- 6 Melkeproduksjon, størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr
- 7 Melkeproduksjon, kystbygder
- 8 Melkeproduksjon, indre bygder
- 9 Melkeproduksjon, fjellbygder
- 10 Kjøttproduksjon på ammekyr
- 11 Kornproduksjon
- 12 Kombinert kornproduksjon og svinehold
- 13 Sauehold

Hver tabell er på 3 sider og er delt i 6 deler:

- a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser
- b. Nettoinvesteringer
- c. Produksjonsinntekter per bruk
- d. Kostnader per bruk
- e. Resultatregning
- f. Balanse og egenkapital per bruk

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	150	157	145	150	148
Brukers alder	48	47	47	46	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	62,8	70,1	76,0	79,1	81,8
Grovfôr, daa	174,1	174,9	174,4	186,0	194,5
Annet areal, daa	2,1	2,8	2,3	1,2	1,0
Jordbruksareal, daa	239,0	247,7	252,7	266,3	277,4
- herav leid areal, daa	50,3	53,9	57,9	67,5	72,3
Korn, FEm pr daa	298	348	381	416	382
Grovfôr, FEm pr daa	403	393	431	411	392
Jordbruksareal, FEm pr daa	375	380	401	406	387
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	11,6	10,8	10,9	10,8	11,6
Kumelk, liter omsatt	63 629	60 914	63 370	64 101	68 878
Melkekvote	64 233	60 759	62 643	63 723	69 247
Produsert melk pr årsku, kg	6 159	6 354	6 574	6 734	6 758
Storfekjøtt, kg omsatt	3 217	3 330	3 387	3 391	3 537
Antall avlsgriser	3,4	3,1	3,0	3,5	3,7
Salgbare smågriser	59	56	49	70	76
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	3 575	3 446	3 243	3 324	3 617
Antall vinterfôra sauer (vfs)	17	17	14	17	17
Kg kjøtt pr vfs	25	26	26	29	29
Ull, kg omsatt pr vfs	4,2	5,6	4,7	4,8	5,6
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 121	2 021	1 990	1 954	1 978
Ektefelle	442	399	370	398	384
Barn under 17 år	20	21	17	19	19
Sum familie	2 583	2 441	2 377	2 371	2 381
Leid arbeid	554	581	578	598	622
Sum timer i jordbruket	3 137	3 023	2 955	2 969	3 004
Sum timer familie i skogbruket	79	61	59	48	50
Sum timer i tilleggsnæring	51	53	69	76	71
Familiens arbeid på nyanlegg	15	19	25	18	31
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	915	1 093	1 200	1 172	1 183
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,81	1,84	1,85	1,76	1,66
Havre, kr pr kg	1,72	1,66	1,69	1,72	1,62
Kumelk, kr pr l	3,36	3,50	3,44	3,45	3,52
Kukjøtt, kr pr kg	25,04	25,33	25,85	27,87	28,78
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,39	30,60	31,29	33,55	34,65
Smågris for salg, kr pr stk.	755	794	796	709	717
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	19,25	21,64	21,01	20,51	20,28
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	30,41	29,82	30,18	28,85	28,46
Ull, kr pr kg	31,04	34,66	34,22	32,56	32,02

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-405	3 843	3 058	4 918	3 153
Driftsbygninger	-7 320	-7 235	9 842	9 508	52 600
Maskiner og redskap	9 533	-4 606	5 208	-2 517	9 474
Melkekvote (ku og geit)	8 033	6 329	4 399	4 698	21 148
Sum nettoinvesteringer	9 841	-1 668	22 507	16 607	86 376

1) Inkl. ryttet halm avling

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	32 144	43 057	53 414	58 210	51 216
Andre planteprodukter	9 661	12 235	8 777	8 080	7 645
Planteprodukter i alt	41 805	55 293	62 191	66 290	58 861
Storfe, melk	214 016	213 311	218 005	221 116	242 374
Storfe, livdyr	7 154	9 447	8 864	9 566	14 579
Kuslakt	31 981	31 664	34 779	39 477	44 539
Annet storfeslakt	59 194	67 991	66 756	63 723	78 539
Smågriser	11 990	8 397	5 730	15 404	20 670
Slaktegriser	69 601	75 660	67 630	67 064	74 229
Avlsgriser	7 221	9 458	7 509	9 850	8 615
Sauer, livdyr og slakt	17 189	14 231	12 640	16 714	17 110
Ull	2 754	2 833	2 096	2 666	2 507
Andre inntekter, husdyrholdet	2 739	444	3 298	294	255
Husdyrprodukt i alt	423 838	433 435	427 306	445 874	503 417
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					53 225
Arealtilskudd, grovfôr	54 425	56 035	57 854	58 372	23 577
Arealtilskudd, korn	23 688	27 510	29 872	32 008	18 017
Arealtilskudd, annet	383	522	295	268	40
Produksjonstillegg, husdyr	62 299	66 665	67 315	69 145	65 891
Bunnfradrag		-5 541	-6 000	-6 040	-5 574
Driftstillegg melk ku	40 433	39 955	38 776	40 437	37 637
Distriktstilskudd storfe	23 065	22 209	24 971	23 774	26 082
Grunntilskudd storfe	10 291	10 776	3 999	1	
Distriktstilskudd sau	2 110	2 178	1 816	2 612	2 763
Grunntilskudd sau	2 015	1 728	1 368	1 838	1 815
Refunderte avløserutgifter	44 289	49 632	38 454	39 868	42 892
Andre tilskudd	5 375	11 282	18 114	14 847	15 008
Tilskudd i alt	268 373	282 952	276 834	277 129	281 373
Leieinntekter, traktor og redskap	7 279	6 759	9 439	8 297	9 954
Andre inntekter	2 908	970	1 122	1 843	5 630
Produksjonsinntekter i alt	744 203	779 408	776 893	799 434	859 234

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	141 205	141 471	130 112	137 875	146 790
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	7 374	8 249	9 985	9 071	10 048
Såvarer	6 448	7 596	8 389	8 295	7 764
Handelsgjødsel og kalk	24 331	27 804	25 653	26 839	27 964
Plantevernmidler	2 907	3 555	3 732	3 567	2 888
Konserveringsmidler	6 326	6 379	6 509	6 356	5 877
Andre forbruksartikler m.v.	32 661	31 047	34 452	38 326	40 616
Kjøp av dyr	16 796	15 733	16 131	19 086	17 293
Sum variable kostnader	238 049	241 834	234 961	249 416	259 240
Leid arbeid	58 077	58 328	60 110	62 337	67 431
Drivstoff	12 347	11 662	11 702	13 402	16 688
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 843	6 213	3 146	3 783	3 387
Vedl.h. driftsbygninger	19 209	20 942	24 321	25 606	30 168
Vedl.h. traktor og maskiner	32 535	32 835	37 023	38 057	38 371
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 387	1 384	1 387	1 267	1 191
Avskr. driftsbygninger	31 676	31 195	30 873	33 340	37 631
Avskr. traktor og maskiner	33 131	33 444	33 575	34 872	36 470
Maskinleie	11 772	14 028	14 309	18 034	23 018
Andre faste kostnader	64 460	65 431	72 152	77 978	82 221
Sum faste kostnader	269 436	275 464	288 598	308 675	336 577
Kostnader i alt	507 485	517 298	523 559	558 091	595 817
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,06	1,06	0,97	0,98	1,05
Netto mekaniseringskostnader pr daa	397	401	387	397	406

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Alle produksjoner. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 1e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	236 718	262 110	253 334	241 343	263 417
- Renter av jordbruksaktiva	79 275	81 133	58 553	51 382	42 861
Familiens arbeidsfortjeneste	157 443	180 977	194 781	189 961	220 556
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	103 239	128 805	142 199	138 346	159 661
Lønnsevne	229 581	239 305	254 891	252 297	287 987
Lønnsevne pr. time	73,18	79,17	86,25	84,98	95,88
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	155 243	177 101	180 387	175 942	189 292
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	137 031	165 032	167 052	160 791	174 269
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	236 718	262 110	253 334	241 343	263 417
Driftsoverskudd, skogbruk	17 900	12 104	15 293	10 241	11 931
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	14 495	19 231	29 170	30 939	26 177
Driftsoverskudd, andre næringer	11 507	11 511	7 862	24 434	19 591
Lønnsinntekt	130 237	174 452	196 013	200 107	199 682
Pensjoner og sykepenger	24 757	25 348	26 171	24 954	29 309
Gevinst/utbytte verdipapir	4 032	221	6 143	4 482	9 856
Familiens arbeid på nyanlegg	1 963	2 451	3 321	2 495	4 375
Renteinntekter	15 849	17 109	12 208	6 094	6 046
- Renteutgifter	49 063	48 790	40 241	31 822	34 569
- Kårutgifter	5 094	6 215	5 915	6 739	7 496
Nettoinntekt	403 301	469 531	503 361	506 528	528 317
Privatforbruk ekskl. skatt	288 966	315 592	330 622	343 300	366 397
Betalte skatter	108 609	122 171	134 859	142 161	136 976

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	273 123	298 283	309 450	316 811	354 514
Andre krav	70 820	72 726	74 017	89 406	105 385
Omløpsmidler, jordbruk	162 698	161 518	154 929	162 184	169 203
Omløpsmidler, skogbruk	1 073	501	761	610	1 544
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	856	808	1 291	3 444	2 488
Omløpsmidler, andre næringer	58 195	64 904	79 434	74 652	91 326
Omløpsmidler i alt	566 765	598 739	619 881	647 107	724 461
Anleggsmidler, jordbruk	975 925	998 061	1 027 943	1 129 214	1 305 410
Anleggsmidler, skogbruk	53 811	57 723	67 764	72 384	75 232
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	16 666	20 824	24 863	53 351	61 387
Anleggsmidler, andre næringer	9 873	10 137	10 290	22 428	6 879
Privat hovedbygninger	318 193	350 287	379 896	396 659	422 801
Privat, annet	81 519	96 848	118 173	133 385	146 057
Anleggsmidler i alt	1 455 988	1 533 880	1 628 930	1 807 420	2 017 766
Eiendeler i alt	2 022 753	2 132 809	2 248 811	2 454 528	2 742 227
Eiendeler i jordbruket	1 138 622	1 159 769	1 182 872	1 291 398	1 474 613
Kortsiktig gjeld	202 132	177 595	184 393	222 182	229 846
Langsiktig gjeld	593 713	623 453	632 125	727 949	876 682
Gjeld i alt	795 845	801 047	816 519	950 131	1 106 528
Endring i året, kroner	25 111	-25 911	30 298	43 466	116 812
Egenkapital	1 226 908	1 331 777	1 432 292	1 504 397	1 635 699
Egenkapitalprosent	61	62	64	61	60
Endring i året (sparing)	42 931	77 721	60 566	47 817	68 317
Arbeidskapital	364 633	421 145	435 488	424 925	494 615
Endring i året	37 277	51 192	19 160	14 184	58 568
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	104	99	92	94	93
Brukers alder	47	48	48	46	46
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	21,6	19,7	20,7	26,8	32,3
Grovfôr, daa	209,0	217,5	219,7	227,0	236,5
Annet areal, daa	0,7	0,7	1,0	0,8	0,5
Jordbruksareal, daa	231,3	238,0	241,4	254,6	269,2
- herav leid areal, daa	56,4	62,4	67,8	77,0	82,1
Korn, FEm pr daa	299	412	409	431	386
Grovfôr, FEm pr daa	407	403	437	425	403
Jordbruksareal, FEm pr daa	397	403	415	417	398
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,8	16,2	16,3	16,2	17,3
Kumelk, liter omsatt	86 388	91 383	94 894	96 128	102 875
Melkekvote	87 070	91 091	93 859	95 503	103 283
Produsert melk pr årsku, kg	6 182	6 383	6 572	6 720	6 766
Storfekjøtt, kg omsatt	4 223	4 266	4 533	4 564	4 796
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 290	2 308	2 290	2 245	2 280
Ektefelle	508	473	467	460	427
Barn under 17 år	23	20	18	20	15
Sum familie	2 821	2 801	2 775	2 726	2 723
Leid arbeid	608	693	698	704	735
Sum timer i jordbruket	3 429	3 494	3 473	3 430	3 458
Sum timer familie i skogbruket	91	72	63	49	55
Sum timer i tilleggsnæring	50	54	77	87	75
Familiens arbeid på nyanlegg	21	21	33	15	31
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	802	831	920	916	970
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,64	1,78	1,72	1,67	1,57
Havre, kr pr kg	1,45	1,60	1,50	1,41	1,32
Kumelk, kr pr l	3,37	3,50	3,44	3,45	3,52
Kukjøtt, kr pr kg	25,01	25,26	25,78	27,85	28,91
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,33	30,50	31,08	33,46	34,48

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-269	2 740	5 665	7 682	4 497
Driftsbygninger	-2 604	-6 075	15 937	-7 771	40 556
Maskiner og redskap	5 269	5 987	11 371	-862	9 571
Melkekvote (ku og geit)	11 097	8 678	7 285	6 837	33 309
Sum nettoinvesteringer	13 493	11 330	40 258	5 886	87 933

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	8 924	12 658	13 282	18 264	18 397
Andre planteprodukter	7 203	10 894	9 291	6 966	6 422
Planteprodukter i alt	16 127	23 552	22 573	25 230	24 819
Storfe, melk	290 771	320 177	326 138	331 653	362 009
Storfe, livdyr	9 553	12 971	11 843	12 619	17 051
Kuslakt	43 294	43 714	47 414	53 617	59 546
Annet storfeslakt	74 267	88 350	84 696	82 695	107 291
Andre inntekter, husdyrholdet	701	791	3 015	677	927
Husdyrprodukt i alt	418 586	466 003	473 106	481 261	546 824
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					51 272
Arealtilskudd, grovfôr	65 173	69 279	72 790	71 652	28 830
Arealtilskudd, korn	7 944	8 706	7 817	10 359	6 412
Arealtilskudd, annet	107	162	122	112	19
Produksjonstillegg, husdyr	70 686	78 181	78 519	79 385	76 135
Bunnfradrag		-5 394	-5 935	-6 064	-5 618
Driftstillegg melk ku	55 096	60 258	57 397	59 553	54 203
Distriktstilskudd storfe	31 796	32 531	37 003	35 691	39 183
Grunntilskudd storfe	13 538	14 014	5 574	1	
Distriktstilskudd sau	14	29	64	71	79
Grunntilskudd sau	17	29	71	67	62
Refunderte avløserutgifter	49 807	58 127	47 375	48 405	49 924
Andre tilskudd	3 482	8 065	11 409	6 621	7 735
Tilskudd i alt	297 661	323 988	312 207	305 854	308 254
Leieinntekter, traktor og redskap	7 354	6 749	10 631	8 825	10 804
Andre inntekter	342	377	323	63	1 748
Produksjonsinntekter i alt	740 070	820 670	818 839	821 233	892 449

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	118 836	130 895	124 544	127 006	136 736
Andre førkostnader inkl. beiteleie	8 854	10 505	13 166	11 139	12 213
Såvarer	4 925	5 526	6 817	6 927	6 512
Handelsgjødsel og kalk	24 835	28 928	26 351	26 863	29 412
Plantevernmidler	1 175	1 636	1 952	1 619	1 949
Konserveringsmidler	8 397	8 679	8 783	8 784	8 192
Andre forbruksartikler m.v.	34 641	34 137	40 911	41 963	44 459
Kjøp av dyr	10 689	10 679	10 752	11 785	9 385
Sum variable kostnader	212 350	230 984	233 277	236 087	248 857
Leid arbeid	64 733	70 462	74 439	74 017	82 388
Drivstoff	12 090	12 063	11 761	13 848	17 043
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 534	6 029	3 465	3 956	2 820
Vedl.h. driftsbygninger	21 823	24 476	28 167	29 072	36 152
Vedl.h. traktor og maskiner	34 788	34 552	39 233	38 149	40 090
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 301	1 335	1 344	1 091	1 056
Avskr. driftsbygninger	32 101	32 701	33 250	33 386	36 874
Avskr. traktor og maskiner	32 505	32 690	33 263	35 348	37 769
Maskinleie	12 503	15 169	14 942	17 299	23 874
Andre faste kostnader	64 293	67 099	74 855	79 788	83 460
Sum faste kostnader	280 672	296 575	314 718	325 952	361 526
Kostnader i alt	493 022	527 559	547 994	562 039	610 383
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,05	1,05	0,99	1,00	1,09
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,12	1,10	1,05	1,10	1,13
Netto mekaniseringskostnader pr daa	417	424	411	416	433

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 2e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	247 048	293 111	270 845	259 194	282 065
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	78 523	81 623	60 091	51 406	43 237
Familiens arbeidsfortjeneste	168 525	211 488	210 754	207 788	238 829
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	101 003	131 126	131 720	131 431	151 901
Lønnsevne	248 577	281 949	285 193	281 805	321 216
Lønnsevne pr. time	72,49	80,70	82,12	82,16	92,90
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	150 967	176 224	170 470	168 359	183 438
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	131 174	163 214	154 032	151 152	166 261
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	247 048	293 111	270 845	259 194	282 065
Driftsoverskudd, skogbruk	19 760	13 040	10 764	11 389	12 150
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	13 408	16 703	26 418	24 805	24 939
Driftsoverskudd, andre næringer	7 100	8 440	8 659	33 662	24 163
Lønnsinntekt	108 361	125 413	136 169	143 714	151 754
Pensjoner og sykepenger	17 304	18 803	26 487	23 855	28 457
Gevinst/utbytte verdipapir	4 179	1 404	1 631	3 791	3 126
Familiens arbeid på nyanlegg	2 642	2 683	4 422	2 092	4 328
Renteinntekter	15 145	16 682	12 812	7 080	6 389
- Renteutgifter	48 543	47 121	39 467	30 279	30 542
- Kårutgifter	5 031	5 508	5 073	6 416	6 634
Nettoinntekt	381 372	443 651	453 665	472 886	500 194
Privatforbruk ekskl. skatt	271 662	287 353	299 199	320 501	335 697
Betalte skatter	101 305	110 436	122 043	123 848	127 002

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	250 983	284 975	300 176	313 659	365 324
Andre krav	73 415	79 306	82 915	88 491	110 376
Omløpsmidler, jordbruk	150 757	157 424	148 270	154 822	161 756
Omløpsmidler, skogbruk	1 442	671	936	909	2 229
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	519	505	1 261	4 192	1 937
Omløpsmidler, andre næringer	37 945	44 674	59 886	77 084	67 715
Omløpsmidler i alt	515 061	567 555	593 444	639 156	709 339
Anleggsmidler, jordbruk	979 407	1 018 523	1 073 514	1 131 402	1 328 059
Anleggsmidler, skogbruk	56 408	57 888	68 072	72 383	73 572
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	19 373	23 145	28 255	34 637	37 144
Anleggsmidler, andre næringer	8 824	11 084	11 678	13 042	3 297
Privat hovedbygninger	304 146	339 096	363 127	378 427	415 474
Privat, annet	70 400	77 952	98 097	103 386	109 315
Anleggsmidler i alt	1 438 557	1 527 689	1 642 742	1 733 277	1 966 862
Eiendeler i alt	1 953 617	2 095 479	2 236 186	2 372 432	2 676 201
Eiendeler i jordbruket	1 130 164	1 176 183	1 221 784	1 286 224	1 489 815
Kortsiktig gjeld	207 502	197 494	199 483	236 584	240 494
Langsiktig gjeld	575 428	586 815	596 645	648 356	753 218
Gjeld i alt	782 930	784 309	796 127	884 940	993 712
Endring i året, kroner	20 352	-14 098	31 708	28 882	76 616
Egenkapital	1 170 687	1 311 195	1 440 059	1 487 492	1 682 488
Egenkapitalprosent	60	63	64	63	63
Endring i året (sparing)	34 923	92 353	59 757	53 071	88 766
Arbeidskapital	307 558	370 061	393 961	402 571	468 845
Endring i året	21 383	64 899	12 766	25 013	34 929
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2005

Tabell 3a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Antall bruk	31	31
Brukers alder	46	45
Arealfordeling og avling		
Korn, daa	38,3	28,2
Grovfôr, daa	237,8	245,2
Annet areal, daa	0,6	0,3
Jordbruksareal, daa	276,7	273,6
- herav leid areal, daa	96,0	74,3
Korn, FEm pr daa	405	414
Grovfôr, FEm pr daa	400	384
Jordbruksareal, FEm pr daa	398	387
Husdyrproduksjon		
Antall årskyr	17,7	16,6
Kumelk, liter omsatt	102 437	101 032
Melkekvote	103 043	101 985
Produsert melk pr årsku, kg	6 581	6 913
Storfekjøtt, kg omsatt	4 145	5 410
Arbeidsforbruk, timer		
Bruker	2 209	2 366
Ektefelle	463	292
Barn under 17 år	5	32
Sum familie	2 678	2 690
Leid arbeid	854	659
Sum timer i jordbruket	3 532	3 349
Sum timer familie i skogbruket	41	48
Sum timer i tilleggsnæring	87	60
Familiens arbeid på nyanlegg	5	19
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 339	735
Oppnådde priser		
Bygg, kr pr kg	1,56	1,58
Havre, kr pr kg		1,39
Kumelk, kr pr l	3,50	3,52
Kukjøtt, kr pr kg	28,32	29,50
Annet storfekjøtt, kr pr kg	33,99	34,99

Tabell 3b. Nettoinvesteringer

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Jord, grøfter og vannanlegg	2 440	9 702
Driftsbygninger	40 228	17 990
Maskiner og redskap	-2 333	19 687
Melkekvote (ku og geit)	23 901	48 055
Sum nettoinvesteringer	64 236	95 434

1) Inkl. nytte halmavling

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2005

Tabell 3c. Produksjonsinntekter pr bruk

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Korn	22 725	18 867
Andre planteprodukter	3 491	7 535
Planteprodukter i alt	26 217	26 402
Storfe, melk	358 469	355 157
Storfe, livdyr	20 659	14 544
Kuslakt	56 959	61 429
Annet storfeslakt	89 276	128 233
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0
Husdyrprodukt i alt	525 364	559 363
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾	52 687	51 841
Arealtilskudd, grovfôr	26 996	31 549
Arealtilskudd, korn	7 324	5 819
Arealtilskudd, annet	18	5
Produksjonstillegg, husdyr	73 629	77 408
Bunnfradrag	-5 500	-5 500
Driftstillegg melk ku	52 800	52 800
Distriktstilskudd storfe	31 236	46 797
Grunntilskudd storfe		
Distriktstilskudd sau		
Grunntilskudd sau		
Refunderte avløserutgifter	50 233	47 856
Andre tilskudd	4 940	6 935
Tilskudd i alt	294 380	315 511
Leieinntekter, traktor og redskap	10 508	9 470
Andre inntekter	3 046	781
Produksjonsinntekter i alt	859 514	911 527

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Kraftfôr	138 696	135 680
Andre førkostnader inkl. beiteleie	16 903	7 216
Såvarer	6 835	5 749
Handelsgjødsel og kalk	32 079	29 618
Plantevernmidler	2 650	1 929
Konserveringsmidler	8 334	7 350
Andre forbruksartikler m.v.	48 686	39 347
Kjøp av dyr	10 073	8 446
Sum variable kostnader	264 256	235 335
Leid arbeid	101 293	61 619
Drivstoff	18 929	15 018
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 527	1 289
Vedl.h. driftsbygninger	40 266	30 097
Vedl.h. traktor og maskiner	46 846	35 569
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	713	940
Avskr. driftsbygninger	36 309	36 983
Avskr. traktor og maskiner	41 768	36 352
Maskinleie	31 468	10 423
Andre faste kostnader	87 484	80 652
Sum faste kostnader	409 603	308 942
Kostnader i alt	673 859	544 277
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,24	0,91
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,34	0,96
Netto mekaniseringskostnader pr daa	495	353

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Alle bygder. Låg- og høggruppe 2005

Tabell 3e. Resultatregning

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Resultatregning i jordbruket		
Driftsoverskudd	185 654	367 250
- Renter av jordbruksaktiva 1)	40 887	46 096
Familiens arbeidsfortjeneste	144 768	321 154
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	94 088	202 320
Lønnsevne	246 061	382 773
Lønnsevne pr. time	69,67	114,31
Vedertag til arbeid og egenkap. pr årsv.	137 299	226 857
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	104 978	220 565
Regnskapssammendrag		
Driftsoverskudd, jordbruk	185 654	367 250
Driftsoverskudd, skogbruk	13 058	1 076
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	25 518	20 510
Driftsoverskudd, andre næringer	38 209	4 853
Lønnsinntekt	215 565	116 516
Pensjoner og sykepenger	28 021	36 595
Gevinst/utbytte verdipapir	1 056	5 793
Familiens arbeid på nyanlegg	696	2 690
Renteinntekter	4 320	5 611
- Renteutgifter	36 606	24 517
- Kårutgifter	7 508	4 899
Nettoinntekt	467 983	531 478
Privatforbruk ekskl. skatt	364 137	316 262
Betalte skatter	129 473	114 993

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Gruppe	Låggruppe	Høggruppe
Kontanter og bankinnskudd	314 535	317 773
Andre krav	108 286	124 131
Omløpsmidler, jordbruk	144 046	183 110
Omløpsmidler, skogbruk	1 283	627
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	2 331	2 973
Omløpsmidler, andre næringer	55 989	102 671
Omløpsmidler i alt	626 470	731 283
Anleggsmidler, jordbruk	1 254 464	1 406 695
Anleggsmidler, skogbruk	90 874	60 042
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	26 351	42 429
Anleggsmidler, andre næringer	1 426	1 561
Privat hovedbygninger	470 599	388 056
Privat, annet	91 817	105 209
Anleggsmidler i alt	1 935 532	2 003 993
Eiendeler i alt	2 562 003	2 735 276
Eiendeler i jordbruket	1 398 511	1 589 805
Kortsiktig gjeld	262 031	203 145
Langsiktig gjeld	898 478	639 509
Gjeld i alt	1 160 509	842 654
Endring i året, kroner	143 931	31 841
Egenkapital	1 401 493	1 892 622
Egenkapitalprosent	55	69
Endring i året (sparing)	-3 186	162 984
Arbeidskapital	364 439	528 138
Endring i året	-15 274	99 352
1) Kalkulasjonsrente	3,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	48	38	32	37	33
Brukers alder	47	48	47	47	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	9,7	10,0	12,8	23,0	24,7
Grovfôr, daa	181,5	178,2	179,8	184,2	186,7
Annet areal, daa	0,8	1,1	1,1	0,7	0,8
Jordbruksareal, daa	192,0	189,3	193,7	207,9	212,2
- herav leid areal, daa	47,2	47,7	50,6	53,7	58,4
Korn, FEm pr daa	285	417	446	430	373
Grovfôr, FEm pr daa	382	388	418	415	389
Jordbruksareal, FEm pr daa	376	388	399	408	381
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	12,7	12,5	12,6	12,7	13,0
Kumelk, liter omsatt	71 020	71 393	74 200	75 852	76 953
Melkekvote	71 826	70 985	73 593	76 263	77 604
Produsert melk pr årsku, kg	6 291	6 459	6 649	6 778	6 745
Storfekjøtt, kg omsatt	3 151	2 995	3 097	3 200	3 433
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 288	2 217	2 216	2 243	2 212
Ektefelle	410	387	423	364	365
Barn under 17 år	14	27	14	20	33
Sum familie	2 712	2 631	2 653	2 627	2 610
Leid arbeid	522	599	588	630	603
Sum timer i jordbruket	3 233	3 230	3 241	3 257	3 213
Sum timer familie i skogbruket	98	73	85	60	79
Sum timer i tilleggsnæring	48	45	41	36	32
Familiens arbeid på nyanlegg	10	11	26	6	22
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	757	809	980	988	1 167
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,71	1,83	1,73	1,70	1,59
Havre, kr pr kg		1,59		1,40	1,56
Kumelk, kr pr l	3,36	3,49	3,45	3,46	3,52
Kukjøtt, kr pr kg	25,02	25,30	25,92	27,46	28,59
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,16	30,29	30,77	33,57	34,37

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-483	643	2 583	2 171	-2 166
Driftsbygninger	-6 147	-6 523	8 624	-2 959	6 464
Maskiner og redskap	4 725	12 713	-429	25 835	5 094
Melkekvote (ku og geit)	10 260	6 987	5 598	9 096	28 115
Sum nettoinvesteringer	8 355	13 819	16 375	34 143	37 508

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	3 902	6 854	9 026	16 417	13 791
Andre planteprodukter	5 943	7 638	7 944	4 587	6 685
Planteprodukter i alt	9 844	14 492	16 969	21 004	20 476
Storfe, melk	238 670	249 108	255 831	262 492	270 618
Storfe, livdyr	7 626	11 308	10 117	14 396	13 769
Kuslakt	32 642	33 763	33 126	39 893	46 682
Annet storfeslakt	53 314	55 423	55 810	56 875	69 056
Andre inntekter, husdyrholdet	270	203	1 424	1 721	2 567
Husdyrprodukt i alt	332 521	349 804	356 308	375 377	402 692
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					41 145
Arealtilskudd, grovfôr	60 329	60 609	63 409	62 268	25 910
Arealtilskudd, korn	3 674	4 335	4 863	8 521	5 457
Arealtilskudd, annet	91	156	178	136	38
Produksjonstillegg, husdyr	58 633	63 474	64 206	64 754	62 173
Bunnfradrag		-5 211	-5 813	-6 000	-5 500
Driftstillegg melk ku	55 208	58 263	54 391	59 000	52 800
Distriktstilskudd storfe	29 711	27 174	31 091	27 445	30 233
Grunntilskudd storfe	10 343	10 011	3 845		
Distriktstilskudd sau		8	4	180	223
Grunntilskudd sau		8	4	171	175
Refunderte avlaserutgifter	47 246	51 242	40 870	45 765	45 415
Andre tilskudd	2 457	7 195	12 887	4 966	4 821
Tilskudd i alt	267 692	277 263	269 935	267 204	262 928
Leieinntekter, traktor og redskap	8 689	5 592	5 495	4 815	6 028
Andre inntekter	87	215	717	-1 575	825
Produksjonsinntekter i alt	618 834	647 365	649 424	666 825	692 949

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	93 309	94 081	91 812	96 158	95 624
Andre førkostnader inkl. beiteleie	5 070	6 487	7 695	7 506	7 452
Såvarer	3 481	3 883	4 730	5 650	5 134
Handelsgjødsel og kalk	19 710	21 574	19 985	23 004	23 531
Plantevernmidler	677	1 036	1 326	1 397	1 494
Konserveringsmidler	7 002	7 132	7 625	7 442	6 825
Andre forbruksartikler m.v.	30 005	27 701	31 932	34 699	32 786
Kjøp av dyr	3 205	5 111	3 694	9 456	6 200
Sum variable kostnader	162 460	167 006	168 797	185 312	179 044
Leid arbeid	53 704	57 996	54 641	60 364	65 339
Drivstoff	10 263	9 342	9 454	11 611	13 440
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 442	4 572	2 846	3 901	2 020
Vedl.h. driftsbygninger	19 117	20 546	23 783	25 226	29 866
Vedl.h. traktor og maskiner	29 561	28 127	33 443	29 548	30 173
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 210	1 470	1 387	1 106	1 297
Avskr. driftsbygninger	27 093	24 824	26 145	25 380	28 158
Avskr. traktor og maskiner	26 772	23 315	23 155	25 738	28 209
Maskinleie	9 652	11 117	9 377	10 519	10 853
Andre faste kostnader	58 094	56 547	60 848	67 673	69 603
Sum faste kostnader	238 908	237 856	245 080	261 067	278 956
Kostnader i alt	401 367	404 862	413 877	446 378	458 000
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,07	1,03	1,00	0,95	1,03
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,09	1,06	1,04	1,06	1,08
Netto mekaniseringskostnader pr daa	402	400	400	388	392

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe under 15 årskyr.

Tabell 4e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	217 467	242 503	235 547	220 447	234 949
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	65 347	62 260	46 791	41 153	33 200
Familiens arbeidsfortjeneste	152 119	180 243	188 756	179 294	201 749
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	94 948	118 495	122 579	116 393	134 080
Lønnsevne	219 527	238 239	243 397	239 658	267 088
Lønnsevne pr. time	67,89	73,76	75,11	73,59	83,12
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	142 704	161 455	156 487	149 585	162 634
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.		147 665	143 034	132 228	144 809
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	217 467	242 503	235 547	220 447	234 949
Driftsoverskudd, skogbruk	18 480	4 387	11 168	7 570	13 706
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	10 882	12 371	12 049	14 416	13 516
Driftsoverskudd, andre næringer	6 301	4 826	2 396	4 389	10 581
Lønnsinntekt	100 157	134 915	144 795	166 163	183 899
Pensjoner og sykepenger	20 580	30 337	29 491	26 097	25 469
Gevinst/utbytte verdipapir	8 696	545	598	5 061	4 312
Familiens arbeid på nyanlegg	1 179	1 370	3 519	797	3 074
Renteinntekter	19 742	21 825	17 974	10 758	7 003
- Renteutgifter	35 244	30 722	25 915	25 914	26 901
- Kårutgifter	4 607	4 719	5 342	6 118	6 020
Nettoinntekt	363 632	417 637	426 278	423 669	463 589
Privatforbruk ekskl. skatt	254 233	270 911	295 358	305 988	330 270
Betalte skatter	98 909	104 824	110 098	114 724	110 389

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	326 105	374 945	398 334	373 340	455 704
Andre krav	57 000	61 742	45 164	58 964	67 024
Omløpsmidler, jordbruk	117 110	111 928	107 817	120 893	120 816
Omløpsmidler, skogbruk	84	428	721	582	4 225
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	1 125	1 316	2 188	2 727	2 235
Omløpsmidler, andre næringer	46 360	57 816	38 907	74 986	57 940
Omløpsmidler i alt	547 784	608 175	593 131	631 492	707 942
Anleggsmidler, jordbruk	820 412	786 886	836 678	926 217	1 006 559
Anleggsmidler, skogbruk	71 533	53 170	79 594	64 922	67 451
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	6 785	7 332	8 639	8 677	10 130
Anleggsmidler, andre næringer	1 425	1 668	1 825	1 443	1 467
Privat hovedbygninger	272 014	281 393	313 681	293 894	318 140
Privat, annet	68 361	63 277	92 722	89 426	109 662
Anleggsmidler i alt	1 240 529	1 193 725	1 333 138	1 384 578	1 513 409
Eiendeler i alt	1 788 313	1 802 230	1 926 269	2 016 070	2 221 351
Eiendeler i jordbruket	937 521	899 144	944 495	1 047 110	1 127 375
Kortsiktig gjeld	177 667	152 584	136 961	196 545	187 653
Langsiktig gjeld	439 368	370 089	361 973	549 360	614 951
Gjeld i alt	617 034	522 673	498 933	745 905	802 604
Endring i året, kroner	16 568	-3 708	-21 411	76 092	53 579
Egenkapital	1 171 279	1 279 557	1 427 336	1 270 165	1 418 747
Egenkapitalprosent	65	71	74	63	64
Endring i året (sparing)	35 466	75 037	49 575	23 529	117 190
Arbeidskapital	370 118	455 591	456 170	434 947	520 289
Endring i året	31 151	93 047	-3 160	19 423	94 271
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	45	46	47	44	43
Brukers alder	48	47	48	45	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	29,9	22,8	21,4	26,5	30,1
Grovfôr, daa	231,4	239,0	235,9	239,5	240,3
Annet areal, daa	0,6	0,3	0,9	0,9	0,3
Jordbruksareal, daa	262,0	262,2	258,2	266,9	270,7
- herav leid areal, daa	63,6	69,8	76,5	88,3	87,3
Korn, FEm pr daa	279	397	372	410	367
Grovfôr, FEm pr daa	411	399	439	436	399
Jordbruksareal, FEm pr daa	397	399	417	422	394
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	17,1	17,0	17,1	17,3	17,4
Kumelk, liter omsatt	91 676	94 658	98 985	101 774	101 528
Melkekvote	92 179	94 242	97 120	99 994	102 811
Produsert melk pr årsku, kg	6 104	6 324	6 549	6 680	6 662
Storfekjøtt, kg omsatt	5 132	4 926	4 935	5 233	5 144
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 292	2 394	2 332	2 302	2 320
Ektefelle	592	554	438	481	433
Barn under 17 år	38	19	26	25	7
Sum familie	2 922	2 966	2 795	2 808	2 760
Leid arbeid	626	678	709	681	710
Sum timer i jordbruket	3 548	3 644	3 504	3 489	3 470
Sum timer familie i skogbruket	81	67	57	47	37
Sum timer i tilleggsnæring	49	59	95	131	95
Familiens arbeid på nyanlegg	37	24	19	9	38
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	865	823	860	847	782
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,65	1,77	1,72	1,65	1,54
Havre, kr pr kg	1,45	1,60	1,49	1,40	1,30
Kumelk, kr pr l	3,37	3,50	3,43	3,44	3,54
Kukjøtt, kr pr kg	25,19	25,17	25,72	28,04	28,91
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,47	30,63	31,05	33,34	34,49

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	254	3 098	9 236	9 148	9 870
Driftsbygninger	5 985	-8 116	13 347	-31 184	12 457
Maskiner og redskap	11 467	-396	13 926	-18 423	12 435
Melkekvote (ku og geit)	11 866	8 915	8 427	4 463	28 479
Sum nettoinvesteringer	29 572	3 501	44 936	-35 996	63 241

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	10 286	12 950	11 906	16 055	15 598
Andre planteprodukter	9 027	11 529	9 585	5 609	5 866
Planteprodukter i alt	19 313	24 480	21 491	21 665	21 464
Storfe, melk	309 091	331 369	339 268	350 102	358 967
Storfe, livdyr	11 610	14 332	12 046	9 737	15 573
Kuslakt	49 751	45 238	53 123	57 210	61 222
Annet storfeslakt	95 961	108 806	90 505	101 006	118 920
Andre inntekter, husdyrholdet	1 332	1 535	3 070	0	35
Husdyrprodukt i alt	467 746	501 280	498 012	518 055	554 717
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					52 014
Arealtilskudd, grovfôr	67 897	74 150	76 663	75 766	29 259
Arealtilskudd, korn	11 140	9 686	7 821	10 036	6 021
Arealtilskudd, annet	145	103	89	94	6
Produksjonstillegg, husdyr	78 698	83 974	82 051	84 751	77 952
Bunnfradrag		-5 348	-6 000	-6 000	-5 500
Driftstillegg melk ku	55 000	61 500	59 000	59 000	52 800
Distriktstilskudd storfe	31 489	35 436	36 586	37 506	38 063
Grunntilskudd storfe	16 133	16 247	6 261	3	
Distriktstilskudd sau	33	57	121		
Grunntilskudd sau	39	56	136		
Refunderede avløserutgifter	50 669	62 018	51 696	49 508	50 807
Andre tilskudd	4 390	7 126	10 122	7 832	7 564
Tilskudd i alt	315 633	345 005	324 547	318 497	308 991
Leieinntekter, traktor og redskap	5 093	7 169	14 305	12 265	12 937
Andre inntekter	666	635	1 288	1 459	1 207
Produksjonsinntekter i alt	808 451	878 568	859 643	871 941	899 316

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	131 448	141 787	130 605	136 737	137 770
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	10 622	10 231	14 519	11 069	12 602
Såvarer	5 833	5 476	7 300	7 365	5 961
Handelsgjødsele og kalk	27 784	31 742	27 494	27 247	28 270
Plantevernmidler	1 401	1 503	1 774	1 523	1 801
Konserveringsmidler	8 979	8 358	8 967	7 619	7 893
Andre forbruksartikler m.v.	35 807	34 692	42 365	44 816	45 584
Kjøp av dyr	16 287	13 873	15 862	14 043	12 810
Sum variable kostnader	238 161	247 662	248 886	250 419	252 691
Leid arbeid	66 275	73 005	81 363	71 866	78 117
Drivstoff	13 182	13 349	11 638	14 740	16 248
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 810	6 406	3 588	3 447	2 904
Vedl.h. driftsbygninger	23 614	25 678	29 033	28 195	36 105
Vedl.h. traktor og maskiner	38 889	35 567	40 359	42 232	40 476
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 356	1 209	1 305	989	742
Avskr. driftsbygninger	34 373	35 868	35 098	36 075	36 773
Avskr. traktor og maskiner	34 360	35 472	35 108	39 072	41 156
Maskinleie	15 039	17 036	17 925	21 407	25 539
Andre faste kostnader	67 565	68 934	78 317	83 307	82 358
Sum faste kostnader	300 463	312 522	333 734	341 329	360 417
Kostnader i alt	538 624	560 185	582 620	591 748	613 108
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,06	1,04	0,95	1,03	1,12
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,20	1,15	1,03	1,14	1,18
Netto mekaniseringskostnader pr daa	419	414	396	436	441

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe 15 - 19,9 årskyr.

Tabell 5e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	269 826	318 384	277 023	280 193	286 208
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	85 293	88 198	62 934	54 375	42 410
Familiens arbeidsfortjeneste	184 533	230 186	214 089	225 818	243 797
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	106 698	136 252	133 674	139 321	153 703
Lønnsevne	267 732	303 191	295 452	297 684	321 914
Lønnsevne pr. time	75,47	83,21	84,31	85,31	92,78
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	154 358	180 253	173 366	174 579	183 101
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.		167 516	154 775	159 363	167 842
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	269 826	318 384	277 023	280 193	286 208
Driftsoverskudd, skogbruk	20 038	18 969	11 891	16 173	8 778
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	12 786	13 424	26 217	30 935	32 004
Driftsoverskudd, andre næringer	3 097	9 574	9 118	16 508	14 777
Lønnsinntekt	122 215	113 442	124 277	128 279	126 745
Pensjoner og sykepenger	15 873	13 931	26 641	24 451	30 118
Gevinst/utbytte verdipapir	333	2 186	2 637	4 399	3 113
Familiens arbeid på nyanlegg	4 707	3 058	2 591	1 227	5 359
Renteinntekter	11 488	13 909	9 713	4 692	5 964
- Renteutgifter	58 335	53 842	45 278	32 658	29 543
- Kårutgifter	6 005	5 865	4 810	6 324	6 149
Nettoinntekt	396 022	447 169	440 020	467 875	477 374
Privatforbruk ekskl. skatt	278 628	283 913	294 433	313 488	326 021
Betalte skatter	99 160	111 802	122 904	125 020	128 261

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	189 468	232 410	227 435	278 032	305 992
Andre krav	92 149	86 621	99 836	97 494	117 614
Omløpsmidler, jordbruk	174 075	178 047	154 922	165 311	160 284
Omløpsmidler, skogbruk	3 242	940	667	1 226	789
Omløpsmidler, tilleggsnæringer			979	6 662	969
Omløpsmidler, andre næringer	32 005	41 562	81 515	82 185	80 222
Omløpsmidler i alt	490 938	539 580	565 354	630 909	665 869
Anleggsmidler, jordbruk	1 061 927	1 089 117	1 125 058	1 173 576	1 289 251
Anleggsmidler, skogbruk	39 203	62 543	62 473	86 267	72 894
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	36 639	39 834	29 741	55 474	64 413
Anleggsmidler, andre næringer	18 874	3 545	7 254	4 118	4 651
Privat hovedbygninger	319 741	339 626	341 554	390 865	399 018
Privat, annet	71 602	81 891	86 665	102 528	88 649
Anleggsmidler i alt	1 547 985	1 616 555	1 652 745	1 812 828	1 918 876
Eiendeler i alt	2 038 923	2 156 368	2 218 099	2 443 738	2 584 745
Eiendeler i jordbruket	1 236 001	1 267 396	1 279 980	1 338 887	1 449 535
Kortsiktig gjeld	224 267	209 774	230 969	230 938	229 491
Langsiktig gjeld	649 224	654 674	680 925	675 382	699 838
Gjeld i alt	873 491	864 448	911 894	906 320	929 329
Endring i året, kroner	30 411	-41 114	64 194	-17 475	69 195
Egenkapital	1 165 432	1 291 973	1 306 205	1 537 418	1 655 416
Egenkapitalprosent	57	60	59	63	64
Endring i året (sparing)	54 209	101 017	43 795	63 523	50 535
Arbeidskapital	266 672	329 806	334 385	399 971	436 378
Endring i året	11 075	61 812	2 094	61 688	14 599
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	11	15	13	13	17
Brukers alder	47	46	46	46	43
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	39,3	34,7	37,4	38,8	52,6
Grovfôr, daa	236,8	251,4	259,7	306,6	323,5
Annet areal, daa	0,7	0,9	0,9	0,4	0,3
Jordbruksareal, daa	276,8	287,0	298,0	345,8	376,4
- herav leid areal, daa	67,1	76,7	78,8	105,2	115,0
Korn, FEm pr daa	378	438	455	479	426
Grovfôr, FEm pr daa	477	441	464	414	425
Jordbruksareal, FEm pr daa	462	440	436	417	423
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,6	23,1	22,4	22,7	25,3
Kumelk, liter omsatt	131 817	131 981	131 042	134 730	156 604
Melkekvote	132 689	132 366	131 954	135 061	154 322
Produsert melk pr årsku, kg	6 159	6 410	6 530	6 730	6 969
Storfekjøtt, kg omsatt	5 182	5 464	6 615	6 178	6 560
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 288	2 278	2 319	2 062	2 312
Ektefelle	597	445	679	663	535
Barn under 17 år	4	3	3	6	
Sum familie	2 890	2 726	3 001	2 731	2 846
Leid arbeid	908	977	930	991	1 056
Sum timer i jordbruket	3 797	3 703	3 931	3 721	3 903
Sum timer familie i skogbruket	103	87	31	23	55
Sum timer i tilleggsnæring	65	63	99	83	108
Familiens arbeid på nyanlegg	5	37	99	62	29
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	742	909	985	944	1 063
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,58	1,77	1,71	1,67	1,58
Havre, kr pr kg			1,66	1,61	
Kumelk, kr pr l	3,36	3,53	3,45	3,46	3,49
Kukjøtt, kr pr kg	24,47	25,42	25,77	27,90	29,23
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,09	30,41	31,49	33,67	34,57

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 477	6 955	339	18 405	3 839
Driftsbygninger	-22 282	1 322	43 304	57 781	177 808
Maskiner og redskap	-17 707	8 518	31 183	-17 408	11 019
Melkekvote (ku og geit)	11 604	12 236	7 306	8 444	55 610
Sum nettoinvesteringer	-29 862	29 032	82 133	67 222	248 275

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	25 270	26 464	28 735	30 994	34 418
Andre planteprodukter	5 239	17 197	11 544	18 328	7 319
Planteprodukter i alt	30 508	43 661	40 279	49 322	41 737
Storfe, melk	443 174	465 900	451 735	466 053	547 113
Storfe, livdyr	9 544	13 009	15 358	17 311	27 163
Kuslakt	63 364	64 251	61 945	80 515	80 276
Annet storfeslakt	76 947	109 032	134 794	94 211	152 096
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0	6 733	0	0
Husdyrprodukt i alt	593 030	652 192	670 566	658 091	806 647
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					69 055
Arealtilskudd, grovfôr	75 164	76 308	81 880	84 437	33 414
Arealtilskudd, korn	13 506	16 774	15 077	16 684	9 253
Arealtilskudd, annet	25	359	107	107	15
Produksjonstillegg, husdyr	90 501	97 678	100 982	102 869	98 640
Bunnfradrag		-6 000	-6 000	-6 462	-6 147
Driftstillegg melk ku	55 000	61 500	59 000	63 000	60 476
Distriktilskudd storfe	42 156	37 196	53 061	53 014	59 387
Grunntilskudd storfe	16 860	17 305	7 347		
Distriktilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Refunderte avløserutgifter	57 460	63 635	47 765	52 186	56 440
Andre tilskudd	4 239	13 148	12 427	7 232	13 825
Tilskudd i alt	354 911	377 904	371 645	373 068	394 373
Leieinntekter, traktor og redskap	10 777	8 394	9 987	8 592	14 679
Andre inntekter	136		-4 137		4 906
Produksjonsinntekter i alt	989 363	1 082 152	1 088 340	1 089 072	1 262 342

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	178 628	190 754	183 204	181 870	213 925
Andre førkostnader inkl. beiteleie	18 128	21 521	21 743	21 713	20 474
Såvarer	7 512	9 844	10 211	9 079	10 581
Handelsgjødsel og kalk	35 130	38 927	37 888	36 550	43 714
Plantevernmidler	2 419	3 561	4 136	2 576	3 204
Konserveringsmidler	12 099	13 580	10 968	16 544	11 602
Andre forbruksartikler m.v.	50 098	48 737	57 758	52 986	64 274
Kjøp av dyr	20 448	14 989	9 653	10 774	6 908
Sum variable kostnader	324 462	341 913	335 562	332 092	374 682
Leid arbeid	106 555	94 242	98 136	120 157	126 284
Drivstoff	15 597	15 009	17 886	17 196	26 049
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 082	8 566	4 546	5 833	4 164
Vedl.h. driftsbygninger	26 306	30 750	35 825	42 985	48 472
Vedl.h. traktor og maskiner	40 818	47 719	49 413	48 811	58 366
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 477	1 379	1 381	1 395	1 384
Avskr. driftsbygninger	44 661	42 943	44 056	47 068	54 051
Avskr. traktor og maskiner	49 935	47 911	51 470	50 093	47 758
Maskinleie	14 568	19 705	17 855	22 688	44 939
Andre faste kostnader	77 956	88 201	96 813	102 358	113 144
Sum faste kostnader	381 954	396 425	417 383	458 585	524 611
Kostnader i alt	706 416	738 337	752 944	790 677	899 293
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,98	1,12	1,09	0,99	1,09
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	0,95	1,07	1,08	1,06	1,11
Netto mekaniseringskostnader pr daa	453	494	476	413	462

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Alle bygder. Størrelsesgruppe fra og med 20 årskyr.

Tabell 6e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	282 947	343 814	335 395	298 395	363 049
- Renter av jordbruksaktiva	108 323	110 516	82 548	70 536	64 809
Familiens arbeidsfortjeneste	174 623	233 299	252 847	227 859	298 240
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	102 235	144 863	145 116	145 933	178 770
Lønnsevne	296 978	327 541	350 984	348 017	424 524
Lønnsevne pr. time	78,21	88,45	89,28	93,52	108,77
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	167 065	195 517	188 561	195 478	217 581
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.		185 164	174 291	175 568	200 190
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	282 947	343 814	335 395	298 395	363 049
Driftsoverskudd, skogbruk	24 212	16 779	5 698	6 067	17 657
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	26 974	37 731	62 511	33 625	29 243
Driftsoverskudd, andre næringer	26 959	14 117	22 417	175 034	74 271
Lønnsinntekt	87 489	138 054	157 927	132 062	152 611
Pensjoner og sykepenger	8 864	4 526	18 536	15 458	30 054
Gevinst/utbytte verdipapir	197	1 183	534	- 1 882	859
Familiens arbeid på nyanlegg	578	4 861	13 264	8 702	4 153
Renteinntekter	10 043	12 159	11 311	4 693	6 269
- Renteutgifter	66 515	68 052	51 819	34 650	40 138
- Kårutgifter	2 896	6 411	5 363	7 576	9 054
Nettoinntekt	398 851	498 761	570 412	629 929	628 975
Privatforbruk ekskl. skatt	319 216	339 555	325 883	385 545	370 706
Betalte skatter	120 538	120 465	148 333	145 849	156 067

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	174 826	218 249	321 542	264 378	339 957
Andre krav	68 405	101 366	114 663	142 056	176 226
Omløpsmidler, jordbruk	202 193	209 441	223 796	215 887	244 955
Omløpsmidler, skogbruk		460	2 442	765	1 999
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					3 809
Omløpsmidler, andre næringer	25 525	20 925	33 328	65 792	55 057
Omløpsmidler i alt	470 948	550 441	695 771	688 878	822 002
Anleggsmidler, jordbruk	1 335 620	1 388 852	1 470 143	1 572 646	2 050 309
Anleggsmidler, skogbruk	60 791	55 569	59 956	46 625	87 169
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	3 666	12 026	71 167	38 001	20 610
Anleggsmidler, andre næringer		58 058	51 923	76 255	3 425
Privat hovedbygninger	380 557	483 654	562 831	576 925	646 043
Privat, annet	74 383	103 052	152 658	146 023	160 916
Anleggsmidler i alt	1 855 017	2 101 211	2 368 679	2 456 474	2 968 471
Eiendeler i alt	2 325 965	2 651 651	3 064 450	3 145 352	3 790 473
Eiendeler i jordbruket	1 537 813	1 598 293	1 693 939	1 788 533	2 295 263
Kortsiktig gjeld	269 113	273 608	239 548	369 653	370 900
Langsiktig gjeld	867 247	927 754	869 592	838 640	1 156 639
Gjeld i alt	1 136 361	1 201 362	1 109 141	1 208 293	1 527 539
Endring i året, kroner	-4 288	42 432	45 017	51 410	140 104
Egenkapital	1 189 604	1 450 289	1 955 309	1 937 059	2 262 935
Egenkapitalprosent	51	55	64	62	60
Endring i året (sparing)	-46 337	109 649	142 531	101 778	130 293
Arbeidskapital	201 835	276 832	456 223	319 225	451 102
Endring i året	20 932	3 060	90 548	-83 209	-28 844
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	23	22	23	24	24
Brukers alder	45	44	44	45	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	18,7	26,4	21,0	18,6	22,4
Grovfôr, daa	198,4	200,9	219,3	231,7	242,8
Annet areal, daa	1,8	1,7	1,3	1,2	0,6
Jordbruksareal, daa	218,8	229,0	241,6	251,4	265,7
- herav leid areal, daa	51,1	63,7	84,0	89,5	89,2
Korn, FEm pr daa	304	440	464	465	340
Grovfôr, FEm pr daa	443	433	499	452	388
Jordbruksareal, FEm pr daa	430	433	467	448	382
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,5	16,0	16,8	16,8	17,3
Kumelk, liter omsatt	83 689	89 647	96 215	99 957	102 810
Melkekvote	85 121	88 740	94 065	100 077	105 250
Produsert melk pr årsku, kg	6 082	6 342	6 550	6 756	6 740
Storfekjøtt, kg omsatt	4 720	4 528	4 969	5 064	5 166
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 489	2 410	2 394	2 330	2 425
Ektefelle	534	353	432	461	391
Barn under 17 år	7	24	41	44	37
Sum familie	3 031	2 788	2 868	2 835	2 852
Leid arbeid	598	785	650	723	683
Sum timer i jordbruket	3 628	3 573	3 518	3 558	3 535
Sum timer familie i skogbruket	66	35	37	30	31
Sum timer i tilleggsnæring	83	96	171	137	86
Familiens arbeid på nyanlegg	8	10	35	21	24
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	898	984	1 077	1 004	960
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,60	1,72	1,70	1,64	1,45
Havre, kr pr kg	1,43	1,56	1,49	1,43	1,25
Kumelk, kr pr l	3,38	3,49	3,41	3,45	3,51
Kukjøtt, kr pr kg	24,75	25,71	25,84	28,34	28,70
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,45	30,76	30,78	33,46	34,01

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	346	7 053	13 528	28 072	1 281
Driftsbygninger	-1 635	-7 269	37 209	5 989	36 430
Maskiner og redskap	18 095	2 307	11 209	3 598	-7 982
Melkekvote (ku og geit)	14 202	7 100	6 710	6 730	51 939
Sum nettoinvesteringer	31 008	9 190	68 656	44 389	81 668

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	8 849	18 597	16 516	14 153	9 963
Andre planteprodukter	8 564	6 712	14 690	7 094	6 561
Planteprodukter i alt	17 413	25 309	31 205	21 247	16 524
Storfe, melk	282 817	312 555	327 991	344 465	361 210
Storfe, livdyr	5 745	7 635	9 712	6 873	13 232
Kuslakt	39 802	41 689	51 200	53 898	63 237
Annet storfeslakt	85 565	102 746	96 144	103 017	111 756
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0	1 858	0	0
Husdyrprodukt i alt	413 930	464 624	486 906	508 254	549 436
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					49 780
Arealtilskudd, grovfôr	65 676	67 034	75 373	77 025	34 856
Arealtilskudd, korn	7 950	11 240	7 948	8 166	3 923
Arealtilskudd, annet	270	406	230	174	23
Produksjonstillegg, husdyr	73 396	80 884	81 588	85 075	77 663
Bunnfradrag		-4 364	-5 739	-6 250	-5 729
Driftstillegg melk ku	55 435	58 705	57 717	61 167	56 425
Distriktstilskudd storfe	40 429	40 812	45 536	47 158	50 296
Grunntilskudd storfe	14 588	14 627	5 652	5	
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Refunderte avløserutgifter	47 502	57 186	46 190	54 021	51 101
Andre tilskudd	1 780	11 146	17 872	8 954	12 528
Tilskudd i alt	307 026	337 675	332 368	335 494	330 889
Leieinntekter, traktor og redskap	7 585	11 785	26 315	16 738	18 993
Andre inntekter	1 111		3 231	800	
Produksjonsinntekter i alt	747 065	839 395	880 025	882 533	915 842

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	113 560	124 569	122 198	134 427	134 503
Andre førkostnader inkl. beiteleie	12 010	11 392	9 966	12 207	10 327
Såvarer	4 133	7 104	7 474	5 907	5 818
Handelsgjødsel og kalk	26 620	31 254	28 921	27 504	26 296
Plantevernmidler	1 492	2 837	2 577	1 414	1 398
Konserveringsmidler	9 226	7 312	7 906	6 665	7 260
Andre forbruksartikler m.v.	34 749	32 976	42 663	42 014	43 287
Kjøp av dyr	8 988	9 003	18 986	12 808	12 224
Sum variable kostnader	210 778	226 447	240 691	242 947	241 112
Leid arbeid	70 141	83 914	74 752	80 377	77 549
Drivstoff	10 178	11 959	11 127	12 599	14 009
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 698	6 139	3 563	4 859	1 872
Vedl.h. driftsbygninger	18 449	29 979	31 011	31 391	33 306
Vedl.h. traktor og maskiner	36 330	42 281	40 647	38 175	35 126
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 433	1 579	1 725	1 576	1 620
Avskr. driftsbygninger	33 164	31 725	33 159	34 189	36 247
Avskr. traktor og maskiner	28 828	33 673	34 766	36 860	38 543
Maskinleie	12 793	15 713	20 115	24 238	27 135
Andre faste kostnader	60 932	66 937	74 156	78 527	78 319
Sum faste kostnader	276 948	323 899	325 021	342 791	343 726
Kostnader i alt	487 726	550 346	565 712	585 738	584 838
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,99	1,10	0,83	0,94	1,04
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,11	1,22	0,97	1,06	1,02
Netto mekaniseringskostnader pr daa	425	476	386	421	396

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Kystbygder. Alle bruk

Tabell 7e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	259 339	289 049	314 314	296 795	331 004
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	84 689	89 394	64 188	53 810	44 567
Familiens arbeidsfortjeneste	174 650	199 654	250 125	242 985	286 437
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	100 915	124 128	153 959	149 758	177 299
Lønnsevne	255 010	283 568	324 877	323 362	363 986
Lønnsevne pr. time	70,28	79,37	92,34	90,89	102,98
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	152 290	176 930	190 911	185 993	202 833
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.		160 832	178 081	171 510	192 525
Regnskapsammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	259 339	289 049	314 314	296 795	331 004
Driftsoverskudd, skogbruk	2 183	826	1 303	- 656	- 2 025
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	14 101	22 411	34 858	23 800	20 842
Driftsoverskudd, andre næringer	1 347	11 086	11 365	28 627	18 147
Lønnsinntekt	123 809	140 498	154 904	147 736	146 928
Pensjoner og sykepenger	19 540	17 351	21 196	23 544	40 867
Gevinst/utbytte verdipapir	17 404	3 010	5 666	8 276	5 244
Familiens arbeid på nyanlegg	957	1 223	4 654	2 850	3 336
Renteinntekter	12 817	13 148	11 114	4 413	4 628
- Renteutgifter	44 804	47 758	42 753	31 772	32 032
- Kårutgifter	4 295	4 431	3 305	2 776	2 860
Nettoinntekt	402 397	446 413	513 315	500 836	534 079
Privatforbruk ekskl. skatt	268 355	322 099	301 642	314 807	320 673
Betalte skatter	103 576	108 627	119 104	149 981	118 825

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	214 305	244 436	288 790	305 835	348 484
Andre krav	60 136	75 814	73 572	100 844	105 711
Omløpsmidler, jordbruk	165 088	170 914	170 819	177 708	168 185
Omløpsmidler, skogbruk	89	228	614	463	463
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	609		2 000	2 331	4 422
Omløpsmidler, andre næringer	55 163	60 443	132 776	179 456	151 988
Omløpsmidler i alt	495 390	551 835	668 571	766 637	779 252
Anleggsmidler, jordbruk	1 061 928	1 114 675	1 153 608	1 188 046	1 360 644
Anleggsmidler, skogbruk	20 581	17 795	38 368	38 263	35 953
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	19 093	22 960	38 182	55 879	37 046
Anleggsmidler, andre næringer	39 901	40 976	38 488	9 774	2 600
Privat hovedbygninger	332 293	384 402	376 076	387 387	348 349
Privat, annet	61 663	111 915	130 212	129 194	132 414
Anleggsmidler i alt	1 535 459	1 692 724	1 774 934	1 808 544	1 917 005
Eiendeler i alt	2 030 849	2 245 130	2 443 505	2 575 180	2 696 258
Eiendeler i jordbruket	1 227 015	1 286 160	1 324 427	1 365 754	1 528 829
Kortsiktig gjeld	187 954	182 585	204 500	295 314	248 651
Langsiktig gjeld	584 411	669 777	662 585	646 562	733 379
Gjeld i alt	772 366	852 362	867 085	941 876	982 030
Endring i året, kroner	28 297	23 845	33 461	87 242	34 063
Egenkapital	1 258 483	1 392 768	1 576 420	1 633 304	1 714 227
Egenkapitalprosent	62	62	65	63	64
Endring i året (sparing)	75 612	70 568	131 156	43 419	166 746
Arbeidskapital	307 435	369 251	464 071	471 323	530 601
Endring i året	24 031	40 694	42 450	-10 299	110 375
¹⁾ Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Indre bygder. Alle bruk

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	62	57	50	51	50
Brukers alder	49	50	50	48	47
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	28,6	23,2	25,4	38,1	46,5
Grovfôr, daa	209,1	219,9	217,6	222,0	233,8
Annet areal, daa	0,3	0,3	0,8	0,6	0,5
Jordbruksareal, daa	238,1	243,4	243,8	260,7	280,8
- herav leid areal, daa	58,1	62,2	64,7	79,4	89,4
Korn, FEm pr daa	296	403	399	426	406
Grovfôr, FEm pr daa	415	421	444	440	439
Jordbruksareal, FEm pr daa	400	419	421	428	429
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	16,0	16,6	16,4	16,2	17,9
Kumelk, liter omsatt	88 235	93 434	95 778	95 576	106 787
Melkekvote	88 978	93 270	95 187	94 764	106 300
Produsert melk pr årsku, kg	6 201	6 379	6 576	6 685	6 753
Storfekjøtt, kg omsatt	4 076	4 292	4 445	4 420	4 774
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 249	2 290	2 291	2 223	2 231
Ektefelle	474	484	448	437	430
Barn under 17 år	30	18	10	14	5
Sum familie	2 753	2 792	2 749	2 674	2 667
Leid arbeid	554	610	662	685	753
Sum timer i jordbruket	3 307	3 403	3 411	3 360	3 420
Sum timer familie i skogbruket	103	81	70	55	62
Sum timer i tilleggsnæring	28	36	30	45	58
Familiens arbeid på nyanlegg	20	7	30	13	14
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	713	731	816	992	1 010
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,65	1,81	1,73	1,68	1,58
Havre, kr pr kg	1,48	1,63	1,52	1,37	1,52
Kumelk, kr pr l	3,38	3,52	3,45	3,47	3,53
Kukjøtt, kr pr kg	25,02	25,09	25,62	27,67	28,93
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,25	30,41	31,41	33,17	34,14

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-531	1 701	-1 241	-874	7 934
Driftsbygninger	693	-6 305	56	-12 170	57 264
Maskiner og redskap	3 367	15 276	6 691	-1 772	4 454
Melkekvote (ku og geit)	9 503	9 893	7 851	7 664	35 403
Sum nettoinvesteringer	13 032	20 564	13 358	-7 152	105 055

1) Inkl. nyttet halmavling

Melkeproduksjon. Indre bygder. Alle bruk

Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	11 687	14 700	16 564	26 324	29 224
Andre planteprodukter	6 854	13 254	7 798	7 550	6 658
Planteprodukter i alt	18 541	27 954	24 362	33 874	35 881
Storfe, melk	297 986	329 119	330 520	331 437	376 479
Storfe, livdyr	10 619	15 732	13 213	13 947	20 146
Kuslakt	46 256	46 777	46 089	55 314	60 273
Annet storfeslakt	70 812	83 712	83 246	73 792	108 731
Andre inntekter, husdyrholdet	941	1 248	3 958	1 228	1 709
Husdyrprodukt i alt	426 613	476 588	477 027	475 717	567 338
Kulturlandekapstileskudd ¹⁾					53 952
Arealtilskudd, grovfôr	61 317	65 634	68 253	64 897	22 734
Arealtilskudd, korn	10 088	10 506	9 720	14 109	9 479
Arealtilskudd, annet	62	91	75	76	19
Produksjonstillegg, husdyr	70 949	79 658	79 797	78 335	77 746
Bunnfradrag		-5 789	-6 000	-6 000	-5 610
Driftstillegg melk ku	55 000	60 421	57 820	59 000	53 670
Distriktstilskudd storfe	23 118	23 581	26 135	23 968	28 330
Grunntilskudd storfe	13 259	13 819	5 318		
Distriktstilskudd sau	17	46	114	131	147
Grunntilskudd sau	20	45	128	124	115
Refunderte avløserutgifter	50 153	58 320	47 284	46 806	48 573
Andre tilskudd	2 268	6 812	8 190	5 635	5 130
Tilskudd i alt	286 251	313 143	296 833	287 080	294 305
Leieinntekter, traktor og redskap	6 305	5 193	4 705	5 124	7 728
Andre inntekter	24	492	-893	238	2 286
Produksjonsinntekter i alt	737 734	823 370	802 034	802 033	907 538

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	120 614	133 716	126 823	125 297	143 215
Andre førkostnader inkl. beiteleie	8 581	8 961	15 229	10 711	12 680
Såvarer	5 680	5 617	7 222	8 104	7 753
Handelsgjødsel og kalk	25 526	29 142	26 863	27 318	31 801
Plantevernmidler	1 224	1 285	1 809	1 772	2 690
Konserveringsmidler	8 193	9 332	9 188	9 131	8 096
Andre forbruksartikler m.v.	34 012	33 000	39 524	40 819	45 375
Kjøp av dyr	11 341	11 452	7 827	11 727	8 847
Sum variable kostnader	215 171	232 505	234 486	234 880	260 456
Leid arbeid	63 832	68 167	73 704	75 040	88 272
Drivstoff	12 070	12 144	11 496	13 096	17 449
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 753	6 134	3 625	3 740	3 051
Vedl.h. driftsbygninger	21 964	22 814	22 783	28 025	39 490
Vedl.h. traktor og maskiner	33 058	31 245	37 214	38 132	42 848
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 259	1 327	1 241	1 029	975
Avskr. driftsbygninger	31 606	32 671	32 425	32 563	37 657
Avskr. traktor og maskiner	31 857	32 467	32 955	35 999	39 713
Maskinleie	13 821	17 616	15 638	16 724	25 976
Andre faste kostnader	65 516	68 029	77 758	81 551	86 863
Sum faste kostnader	279 735	292 614	308 840	325 899	382 294
Kostnader i alt	494 906	525 119	543 325	560 779	642 750
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,00	0,99	1,00	0,98	1,05
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,08	1,07	1,07	1,14	1,19
Netto mekaniseringskostnader pr daa	402	412	421	419	453

¹⁾ Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Indre bygger. Alle bruk

Tabell 8e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	242 828	298 250	258 709	241 254	264 788
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	75 200	78 644	58 159	50 775	44 563
Familiens arbeidsfortjeneste	167 628	219 606	200 550	190 479	220 225
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	106 765	139 519	127 480	123 130	143 508
Lønnsevne	241 066	287 773	274 254	265 519	308 497
Lønnsevne pr. time	72,89	84,57	80,41	79,03	90,20
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	151 952	181 543	166 149	161 560	178 469
Vedert. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.		169 429	148 381	141 661	158 069
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	242 828	298 250	258 709	241 254	264 788
Driftsoverskudd, skogbruk	22 670	12 604	11 847	12 159	13 623
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	10 584	14 063	17 465	18 433	19 310
Driftsoverskudd, andre næringer	8 734	7 224	6 145	44 792	28 051
Lønnsinntekt	96 833	114 796	123 355	155 049	165 712
Pensjoner og sykepenger	20 870	23 136	36 172	29 296	30 665
Gevinst/utbytte verdipapir	213	924	54	2 453	1 344
Familiens arbeid på nyanlegg	2 601	981	4 157	1 771	2 065
Renteinntekter	16 686	18 258	13 842	9 168	7 897
- Renteutgifter	54 450	49 694	39 884	31 953	32 277
- Kårutgifter	5 464	5 715	5 382	7 265	7 539
Nettoinntekt	362 106	434 828	426 479	475 157	493 637
Privatforbruk ekskl. skatt	269 417	270 475	298 791	328 772	348 924
Betalte skatter	96 485	107 368	121 854	118 205	139 113

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	264 990	302 179	318 007	319 871	390 607
Andre krav	75 518	76 622	80 346	92 112	122 084
Omløpsmidler, jordbruk	147 833	159 273	141 490	146 094	163 718
Omløpsmidler, skogbruk	2 386	998	1 232	1 252	3 427
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	645	877	1 400	6 629	1 445
Omløpsmidler, andre næringer	30 761	38 479	34 287	45 207	43 602
Omløpsmidler i alt	522 133	578 428	576 760	611 165	724 882
Anleggsmidler, jordbruk	936 071	979 793	1 025 809	1 118 264	1 381 255
Anleggsmidler, skogbruk	65 372	67 877	77 816	78 216	81 693
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	23 852	25 533	28 866	26 094	30 387
Anleggsmidler, andre næringer		3 436	3 782	19 438	4 884
Privat hovedbygninger	286 158	294 255	309 597	343 745	414 257
Privat, annet	62 438	59 654	85 264	93 879	103 404
Anleggsmidler i alt	1 373 889	1 430 547	1 531 135	1 679 636	2 015 882
Eiendeler i alt	1 896 022	2 009 163	2 107 895	2 290 801	2 740 764
Eiendeler i jordbruket	1 083 904	1 139 253	1 167 299	1 264 358	1 544 973
Kortsiktig gjeld	220 522	215 826	203 908	226 291	256 769
Langsiktig gjeld	608 779	575 238	579 420	682 684	812 738
Gjeld i alt	829 301	791 064	783 328	908 975	1 069 507
Endring i året, kroner	23 154	-30 598	16 105	18 877	104 742
Egenkapital	1 066 721	1 218 141	1 324 567	1 381 826	1 671 256
Egenkapitalprosent	56	61	63	60	61
Endring i året (sparing)	15 676	105 383	27 625	59 393	52 760
Arbeidskapital	301 611	362 602	372 852	384 874	468 113
Endring i året	17 844	51 770	22 684	42 507	765
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	19	20	19	19	19
Brukers alder	45	44	45	43	44
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	2,1	2,6	7,9	6,7	7,4
Grovfôr, daa	221,2	229,0	226,0	234,6	235,6
Annet areal, daa	0,7	0,8	0,8	0,7	0,2
Jordbruksareal, daa	224,0	232,3	234,7	242,1	243,2
- herav leid areal, daa	57,1	61,4	56,6	54,7	53,9
Korn, FEm pr daa	412	311	313	378	242
Grovfôr, FEm pr daa	347	325	346	353	328
Jordbruksareal, FEm pr daa	347	325	336	343	324
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,2	15,3	15,6	15,6	15,6
Kumelk, liter omsatt	83 629	87 448	90 967	92 776	92 663
Melkekvote	83 202	87 467	90 116	91 710	92 856
Produsert melk pr årsku, kg	6 240	6 441	6 590	6 769	6 843
Storfekjøtt, kg omsatt	4 099	3 907	4 239	4 316	4 384
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 182	2 247	2 160	2 200	2 227
Ektefelle	589	575	558	520	466
Barn under 17 år	20	18	13	7	12
Sum familie	2 791	2 841	2 730	2 727	2 706
Leid arbeid	794	826	851	730	754
Sum timer i jordbruket	3 585	3 666	3 582	3 457	3 460
Sum timer familie i skogbruket	83	89	76	55	67
Sum timer i tilleggsnæring	82	60	85	136	104
Familiens arbeid på nyanlegg	38	72	36	15	84
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	976	945	1 001	601	879
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,85		1,75	1,66	1,54
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l	3,31	3,47	3,43	3,41	3,51
Kukjøtt, kr pr kg	25,30	25,37	26,15	27,73	29,10
Annet storfekjøtt, kr pr kg	30,40	30,43	30,63	34,21	36,31

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-160	959	14 320	4 891	-487
Driftsbygninger	-14 537	-4 104	31 979	-13 342	1 799
Maskiner og redskap	-4 049	-16 441	23 884	-4 053	45 211
Melkekvote (ku og geit)	12 543	6 952	6 489	4 753	4 266
Sum nettoinvesteringer	-6 202	-12 635	76 672	-7 751	50 790

1) Inkl. nytte/halmavling

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn		305	733	1 820	559
Andre planteprodukter	6 692	8 770	6 683	5 237	5 626
Planteprodukter i alt	6 692	9 075	7 416	7 057	6 185
Storfe, melk	276 853	303 077	312 363	316 048	324 942
Storfe, livdyr	10 684	10 970	10 818	16 310	13 731
Kuslakt	37 858	37 215	46 318	48 708	52 968
Annet storfeslakt	71 863	85 734	74 652	80 925	97 860
Andre inntekter, husdyrholdet	768	357	1 933	57	40
Husdyrprodukt i alt	398 026	437 352	446 083	462 047	489 541
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					46 105
Arealtilskudd, grovfôr	77 146	82 139	81 602	82 998	37 261
Arealtilskudd, korn	943	790	2 653	3 064	1 482
Arealtilskudd, annet	56	98	117	132	13
Produksjonstillegg, husdyr	66 545	71 001	71 441	75 018	69 964
Bunnfradrag		-5 400	-6 000	-6 000	-5 500
Driftstillegg melk ku	55 000	61 500	55 895	59 000	52 800
Distriktstilskudd storfe	49 666	48 930	55 271	52 673	53 706
Grunntilskudd storfe	13 178	13 893	6 155		
Distriktstilskudd sau	23	14	8		
Grunntilskudd sau	28	15	7		
Refunderte avløserutgifter	51 471	58 612	49 048	45 604	51 990
Andre tilskudd	9 504	8 248	12 060	6 319	8 536
Tilskudd i alt	323 559	339 840	328 256	318 808	316 370
Leieinntekter, traktor og redskap	10 497	5 644	7 240	8 762	8 553
Andre inntekter	450	466		-1 337	2 540
Produksjonsinntekter i alt	739 225	792 377	788 995	795 337	823 189

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	119 418	129 813	121 386	122 221	122 504
Andre førkostnader inkl. beiteleie	5 921	13 929	11 611	10 936	13 369
Såvarer	3 418	3 533	4 957	5 055	4 124
Handelsgjødsel og kalk	20 416	25 760	21 892	24 834	27 060
Plantevernmidler	631	1 314	1 573	1 467	692
Konserveringsmidler	8 059	8 320	8 777	10 529	9 620
Andre forbruksartikler m.v.	36 563	38 652	42 440	44 972	43 532
Kjøp av dyr	10 620	10 317	8 483	10 649	7 218
Sum variable kostnader	205 047	231 638	221 120	230 661	228 118
Leid arbeid	61 128	62 204	75 993	63 236	73 013
Drivstoff	14 472	11 945	13 229	17 444	19 810
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 622	5 608	2 928	3 394	3 412
Vedl.h. driftsbygninger	25 447	23 160	38 891	28 951	30 963
Vedl.h. traktor og maskiner	38 568	35 476	42 833	38 161	39 102
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 278	1 089	1 153	644	559
Avskr. driftsbygninger	32 431	33 859	35 529	34 580	35 606
Avskr. traktor og maskiner	39 072	32 246	32 252	31 689	31 673
Maskinleie	7 852	7 595	6 848	10 076	14 222
Andre faste kostnader	64 369	64 625	68 059	76 649	80 996
Sum faste kostnader	288 238	277 807	317 714	304 825	329 356
Kostnader i alt	493 284	509 445	538 834	535 487	557 474
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,32	1,24	1,23	1,16	1,31
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,23	1,07	1,07	1,04	1,11
Netto mekaniseringskostnader pr daa	459	403	413	400	423

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Melkeproduksjon. Fjellbygder. Alle bruk

Tabell 9e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	245 941	282 932	250 161	259 851	265 715
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	81 903	81 564	60 212	50 063	38 065
Familiens arbeidsfortjeneste	164 037	201 368	189 949	209 788	227 651
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	82 571	116 507	115 765	129 519	140 808
Lønnsevne	265 300	263 571	265 942	273 024	300 664
Lønnsevne pr. time	74,00	71,89	74,25	78,97	86,90
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	146 630	161 324	156 790	163 027	171 335
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.		149 466	139 218	149 560	153 569
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	245 941	282 932	250 161	259 851	265 715
Driftsoverskudd, skogbruk	31 542	27 718	19 368	24 537	26 177
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	21 785	17 948	39 761	43 178	44 928
Driftsoverskudd, andre næringer	8 732	8 993	11 999	10 146	21 534
Lønnsinntekt	127 277	139 080	147 210	108 208	121 118
Pensjoner og sykepenger	2 959	8 052	7 405	9 646	6 969
Gevinst/utbytte verdipapir	1 110	1 004	896	1 717	5 143
Familiens arbeid på nyanlegg	4 815	9 141	4 839	1 996	11 534
Renteinntekter	12 934	16 080	12 157	4 843	4 644
- Renteutgifter	33 793	39 088	34 395	23 899	24 096
- Kårutgifter	4 511	6 103	6 402	8 735	9 019
Nettoinntekt	418 791	465 757	452 999	431 487	474 648
Privatforbruk ekskl. skatt	282 991	297 234	297 315	305 492	319 867
Betalte skatter	114 283	121 170	126 098	105 985	105 461

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	249 673	280 535	267 035	306 865	320 062
Andre krav	82 627	90 796	100 987	63 167	85 461
Omløpsmidler, jordbruk	142 950	137 317	138 817	149 339	148 474
Omløpsmidler, skogbruk		225	549	549	1 309
Omløpsmidler, tilleggsnæringer					95
Omløpsmidler, andre næringer	40 544	44 985	39 017	33 338	24 722
Omløpsmidler i alt	515 795	553 859	546 405	553 259	580 123
Anleggsmidler, jordbruk	1 020 924	1 023 138	1 102 097	1 095 115	1 146 909
Anleggsmidler, skogbruk	70 525	73 525	78 390	99 823	99 720
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	5 095	16 542	14 629	30 737	55 050
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	328 771	417 057	488 318	460 205	503 467
Privat, annet	106 959	92 746	92 990	96 306	95 693
Anleggsmidler i alt	1 532 274	1 623 008	1 776 424	1 782 186	1 900 839
Eiendeler i alt	2 048 069	2 176 866	2 322 829	2 335 445	2 480 963
Eiendeler i jordbruket	1 163 875	1 160 456	1 240 913	1 244 454	1 295 383
Kortsiktig gjeld	188 681	161 648	181 763	190 029	187 360
Langsiktig gjeld	455 722	528 551	562 150	558 479	621 647
Gjeld i alt	644 403	690 200	743 912	748 508	809 008
Endring i året, kroner	1 593	-8 809	70 649	-17 982	56 352
Egenkapital	1 403 667	1 486 667	1 578 917	1 586 937	1 671 955
Egenkapitalprosent	69	68	68	68	67
Endring i året (sparing)	48 476	79 181	57 887	48 293	85 018
Arbeidskapital	327 114	392 210	364 643	363 230	392 763
Endring i året	29 727	128 945	-49 269	22 657	29 533
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk		9	10	10	10
Brukers alder		39	39	40	42
Arealfordeling og avling					
Korn, daa		72,1	66,7	64,5	59,6
Grovfôr, daa		192,4	191,7	213,4	223,4
Annet areal, daa		10,6	9,5	0,1	0,1
Jordbruksareal, daa		275,1	267,9	278,0	283,0
- herav leid areal, daa		41,2	47,2	51,6	41,7
Korn, FEm pr daa	1)	342	398	432	413
Grovfôr, FEm pr daa		370	435	394	428
Jordbruksareal, FEm pr daa		348	398	400	422
Husdyrproduksjon					
Antall kalvinger		17,1	17,7	19,0	22,1
Kumelk, liter omsatt					
Melkekvote					
Produsert melk pr årsku, kg					
Storfekjøtt, kg omsatt		4 552	3 896	4 313	4 057
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker		1 223	1 067	1 109	1 147
Ektefelle		228	146	146	104
Barn under 17 år		13	27	8	32
Sum familie		1 464	1 240	1 263	1 283
Leid arbeid		303	257	256	301
Sum timer i jordbruket		1 767	1 497	1 519	1 584
Sum timer familie i skogbruket		46	51	74	71
Sum timer i tilleggsnæring		97	64	74	86
Familiens arbeid på nyanlegg		7	38		
Familiens arb. i annen virksomhet i alt		1 785	1 910	1 824	1 711
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg		1,90	1,89	1,77	1,67
Havre, kr pr kg					
Kumelk, kr pr l					
Kukjøtt, kr pr kg		25,86	25,93	27,55	27,41
Annet storfekjøtt, kr pr kg		30,58	32,67	33,83	36,73

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg		3 001		6 015	-317
Driftsbygninger		-2 954	11 825	-6 182	-14 761
Maskiner og redskap		-44 698	-38 195	-15 002	1 281
Melkekvote (ku og geit)					
Sum nettoinvesteringer		-44 651	-26 370	-15 169	-13 797

1) Inkl. nyttet halmavling

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn		43 685	45 377	47 353	37 719
Andre planteprodukter		8 332	7 359	6 186	5 945
Planteprodukter i alt		52 017	52 735	53 539	43 664
Storfe, melk					
Storfe, livdyr		19 191	15 538	17 894	43 772
Kuslakt		39 158	39 548	59 626	62 682
Annet storfeslakt		79 939	111 256	92 338	71 930
Andre inntekter, husdyrholdet		204	1 954	774	0
Husdyrprodukt i alt		138 492	168 297	170 632	178 383
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					51 176
Arealtilskudd, grovfôr		53 656	57 090	58 425	20 879
Arealtilskudd, korn		26 246	26 720	25 215	13 552
Arealtilskudd, annet				28	10
Produksjonstillegg, husdyr		70 172	78 080	77 262	76 814
Bunnfradrag		-4 667	-6 000	-6 000	-5 500
Driftstillegg melk ku			10 600	14 305	21 263
Distriktstilskudd storfe		10 435	10 603	10 202	10 466
Grunntilskudd storfe		13 579	2 959		
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau					
Refunderte avløserutgifter		15 747	16 711	16 677	36 544
Andre tilskudd		4 649	6 355	10 455	8 702
Tilskudd i alt		189 817	203 118	206 649	233 916
Leieinntekter, traktor og redskap		6 427	7 181	8 723	11 144
Andre inntekter			25		
Produksjonsinntekter i alt		386 753	431 355	439 543	467 107

Tabell 10d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr		34 426	32 596	27 905	27 877
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie		4 414	8 074	6 854	8 789
Såvarer		6 465	8 948	11 061	9 163
Handelsgjødsel og kalk		27 074	23 425	30 442	27 681
Plantevernmidler		5 688	3 292	3 723	3 041
Konserveringsmidler		6 640	4 818	5 099	5 034
Andre forbruksartikler m.v.		17 897	13 709	21 764	20 252
Kjøp av dyr		13 989	14 388	16 672	9 461
Sum variable kostnader		116 594	109 250	123 521	111 298
Leid arbeid		18 561	17 973	22 931	35 039
Drivstoff		13 052	11 346	12 897	15 987
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.		7 590	2 623	5 409	2 880
Vedl.h. driftsbygninger		17 452	14 218	18 540	17 812
Vedl.h. traktor og maskiner		19 348	28 035	32 254	45 903
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.				317	317
Avskr. driftsbygninger		17 588	17 496	17 554	18 106
Avskr. traktor og maskiner		41 736	40 170	37 022	38 206
Maskinleie		16 822	22 101	21 076	17 576
Andre faste kostnader		48 953	57 492	55 527	55 568
Sum faste kostnader		201 103	211 453	223 526	247 393
Kostnader i alt		317 696	320 703	347 047	358 691
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.		1,11	1,02	0,94	0,95
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk					
Netto mekaniseringskostnader pr daa		386	406	377	401

1) Var tidligere en del av arealtilskuddet

Ammeku Alle bygder. Alle bruk

Tabell 10e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd		69 057	110 652	92 495	108 416
- Renter av jordbruksaktiva	1)	84 373	58 961	47 179	35 493
Familiens arbeidsfortjeneste		- 15 316	51 691	45 316	72 923
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk		- 17 349	70 099	61 077	96 926
Lønnsevne		3 244	69 664	68 247	107 963
Lønnsevne pr. time		1,84	46,55	44,94	68,16
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.		55 485	121 938	111 926	142 250
Vederl. til fam. arb. og egenkap. pr årsv.		39 163	109 758	93 260	115 753
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk		69 057	110 652	92 495	108 416
Driftsoverskudd, skogbruk		15 290	6 299	9 921	6 514
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer		13 347	15 408	16 290	17 887
Driftsoverskudd, andre næringer		18 268	361	12 900	5 114
Lønnsinntekt		318 802	308 947	315 057	281 112
Pensjoner og sykepenger		1 126	1 224	4 673	13 141
Gevinst/utbytte verdipapir		5 629	66	2 019	22 552
Familiens arbeid på nyanlegg		995	5 061		
Renteinntekter		18 119	11 639	4 954	5 021
- Renteutgifter		47 460	40 470	30 309	28 837
- Kårutgifter		17 153	14 357	13 430	14 187
Nettoinntekt		396 020	404 830	414 570	416 733
Privatforbruk ekskl. skatt		288 082	355 434	287 682	363 196
Betalte skatter		127 644	122 084	123 516	109 331

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd		322 447	285 321	316 895	478 021
Andre krav		34 485	19 619	34 053	47 542
Omløpsmidler, jordbruk		155 025	152 636	153 321	149 253
Omløpsmidler, skogbruk		251	1 215	15	125
Omløpsmidler, tilleggsnæringer				1 000	1 000
Omløpsmidler, andre næringer		51 414	46 405	52 276	94 417
Omløpsmidler i alt		563 621	505 196	557 560	770 357
Anleggsmidler, jordbruk		1 032 218	1 022 377	1 030 614	1 022 170
Anleggsmidler, skogbruk		51 570	52 013	52 775	66 706
Anleggsmidler, tilleggsnæringer		58 411	48 890	49 640	54 359
Anleggsmidler, andre næringer		25 000	21 680	58 560	53 307
Privat hovedbygninger		445 588	414 995	403 587	353 215
Privat, annet		90 494	81 628	126 744	110 706
Anleggsmidler i alt		1 703 281	1 641 583	1 721 919	1 660 464
Eiendeler i alt		2 266 902	2 146 779	2 279 478	2 430 820
Eiendeler i jordbruket		1 187 243	1 175 013	1 183 935	1 171 423
Kortsiktig gjeld		100 518	79 856	107 940	127 313
Langsiktig gjeld		688 949	679 314	666 112	682 040
Gjeld i alt		789 467	759 169	774 051	809 353
Endring i året, kroner		-18 324	-19 693	14 882	118 227
Egenkapital		1 477 435	1 387 610	1 505 427	1 621 467
Egenkapitalprosent		65	65	66	67
Endring i året (sparing)		34 576	-42 474	115 913	-29 789
Arbeidskapital		463 103	425 341	449 620	643 043
Endring i året		12 949	-28 168	22 375	150 885
1) Kalkulasjonsrente		7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	11	15	16	14	12
Brukers alder	48	48	48	48	49
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	300,9	262,8	247,5	264,3	268,8
Havre, daa	15,5	24,7	30,1	17,1	20,0
Hvete, daa		1,7	15,0	12,5	14,2
Annet korn, daa					
Oljefrø, daa					
Korn i alt, daa	316,4	289,1	292,6	293,9	302,9
Grovfôr, daa		0,7	0,8	2,5	2,9
Annet areal i alt, daa	7,8	7,5	7,2	5,4	5,9
Jordbruksareal, daa	324,2	297,3	300,6	301,9	311,8
- herav leid areal, daa	11,2	11,9	18,3	15,3	17,8
Bygg, kg pr daa	315	357	414	457	434
Havre, kg pr daa	358	323	415	360	354
Hvete, kg pr daa		379	568	508	654
Oljefrø, kg pr daa					
Korn i alt, FEm pr daa	1)	305	340	438	424
Grovfôr, FEm pr daa		269	680	24	52
Jordbruksareal, FEm pr daa	313	348	406	438	425
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	792	649	775	738	834
Ektefelle	64	76	66	68	52
Barn under 17 år		13	13	17	
Sum familie	856	739	853	824	886
Leid arbeid	148	151	165	195	218
Sum timer i jordbruket	1 004	890	1 018	1 019	1 104
Sum timer familie i skogbruket	35	26	37	49	37
Sum timer i tilleggsnæring	69	38	40	43	59
Familiens arbeid på nyanlegg				14	13
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 077	2 572	2 494	2 564	2 405
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,93	1,90	1,90	1,75	1,67
Havre, kr pr kg	1,59	1,58	1,56	1,53	1,53
Hvete, kr pr kg	2,42	2,73	1,95	1,93	2,04

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 716	9 403	-3 262	-1 729	-1 029
Driftsbygninger	-4 594	-5 350	-8 229	-338	7 173
Maskiner og redskap	62 165	-25 876	-3 652	-22 429	13 563
Sum nettoinvesteringer	55 855	-21 823	-15 144	-24 496	19 707

1) Inkl. nyttet halmavling

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Bygg	176 850	173 702	188 098	203 409	194 393
Havre	7 195	11 925	18 955	8 634	9 097
Hvete	-40	1 495	17 387	12 042	18 758
Annet korn og oljefrø					
Andre plante produkter	21 979	17 199	10 411	19 228	20 118
Planteprodukter i alt	205 983	204 321	234 851	243 313	242 366
Storfeslakt					
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0	64	466	
Husdyrprodukt i alt	0	0	64	466	
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					61 251
Arealtilskudd, grovfôr			820	715	289
Arealtilskudd, korn	114 690	112 450	114 642	122 297	68 128
Arealtilskudd, annet	2 021	2 669	1 936	2 053	300
Produksjonstillegg, husdyr			1 520	359	
Bunnfradrag		-6 000	-6 000	-6 000	-5 500
Andre tilskudd	227	15 157	16 372	22 456	12 500
Tilskudd i alt	116 938	124 276	129 291	141 880	136 968
Leieinntekter, traktor og redskap	5 661	3 076	3 337	2 165	2 022
Andre inntekter	3 427	734	344	2 676	2 494
Produksjonsinntekter i alt	332 010	332 407	367 887	390 500	383 850

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Førkostnader i alt			883	672	
Såvarer	15 910	16 413	14 073	14 534	12 103
Handelsgjødsel og kalk	34 206	33 640	31 543	31 494	35 502
Plantevernmidler	14 447	12 028	13 777	13 145	8 518
Konserveringsmidler					
Andre forbruksartikler m.v.	2 269	1 576	2 309	3 141	3 679
Kjøp av dyr					
Sum variable kostnader	66 832	63 657	62 586	62 985	59 802
Leid arbeid	11 238	6 979	8 821	7 998	8 399
Drivstoff	12 917	9 974	9 105	9 195	13 582
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 303	2 064	1 542	2 777	2 635
Vedl.h. driftsbygninger	5 596	3 434	8 352	6 599	11 313
Vedl.h. traktor og maskiner	24 375	25 279	27 032	39 592	28 027
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 716	1 767	2 126	1 729	1 029
Avskr. driftsbygninger	10 453	11 282	12 952	14 652	13 662
Avskr. traktor og maskiner	43 134	34 825	32 257	30 909	33 946
Maskinleie	4 281	3 531	5 405	7 176	11 958
Andre faste kostnader	44 429	46 587	48 632	48 333	50 411
Sum faste kostnader	161 442	145 722	156 225	168 959	174 961
Kostnader i alt	228 274	209 379	218 811	231 944	234 763
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,94	0,83	0,66	0,70	0,69
Netto mekaniseringskostnader pr daa	294	291	267	306	294

Kornproduksjon. Flatbygder. Alle bruk

Tabell 11e. Resultatregning

År	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	103 736	123 027	149 076	158 556	149 087
- Renter av jordbruksaktiva 1)	63 388	60 222	41 551	34 437	27 356
Familiens arbeidsfortjeneste	40 348	62 806	107 525	124 119	121 731
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	70 336	137 143	216 104	237 922	216 771
Lønnsevne	59 571	69 785	116 346	132 117	130 129
Lønnsevne pr. time	59,33	78,43	114,30	129,72	117,85
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	166 165	212 076	246 618	276 368	234 453
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	153 461	208 132	255 755	277 117	234 904
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	103 736	123 027	149 076	158 556	149 087
Driftsoverskudd, skogbruk	10 521	16 385	17 468	6 427	12 704
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	18 752	23 187	28 430	76 165	51 524
Driftsoverskudd, andre næringer	37 858	6 267	5 245	15 756	3 664
Lønnsinntekt	358 028	469 754	490 633	491 969	509 913
Pensjoner og sykepenger	60 508	31 191	27 478	40 637	29 500
Gevinst/utbytte verdipapir	- 1 395	- 17 225	43 576	6 141	42 502
Familiens arbeid på nyanlegg				2 080	1 856
Renteinntekter	14 488	16 604	10 442	4 299	10 585
- Renteutgifter	50 030	58 535	47 724	32 914	43 657
- Kårutgifter	7 123	7 411	6 462	6 949	8 107
Nettoinntekt	545 343	603 244	718 162	762 167	759 570
Privatforbruk ekskl. skatt	413 852	442 172	459 975	450 036	532 736
Betalte skatter	194 941	174 770	185 313	210 115	215 456

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	288 930	293 777	308 919	306 346	281 978
Andre krav	39 784	54 835	63 971	80 016	101 610
Omløpsmidler, jordbruk	150 068	104 075	105 138	113 673	127 181
Omløpsmidler, skogbruk					
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	6 759	5 122	3 980	3 626	4 278
Omløpsmidler, andre næringer	181 777	163 183	171 914	87 366	182 681
Omløpsmidler i alt	667 318	620 992	653 922	591 027	697 727
Anleggsmidler, jordbruk	776 630	746 842	718 066	739 086	795 030
Anleggsmidler, skogbruk	70 086	89 355	84 165	101 694	104 225
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	14 854	9 334	8 750	275 497	398 826
Anleggsmidler, andre næringer	42 043	11 890	10 798	104 084	9 035
Privat hovedbygninger	403 384	374 737	436 759	431 117	444 154
Privat, annet	182 865	237 284	198 638	284 869	336 428
Anleggsmidler i alt	1 489 862	1 469 442	1 457 176	1 936 347	2 087 698
Eiendeler i alt	2 157 180	2 090 434	2 111 097	2 527 374	2 785 425
Eiendeler i jordbruket	926 699	850 917	823 204	852 759	922 211
Kortsiktig gjeld	168 298	110 851	149 694	123 290	130 429
Langsiktig gjeld	708 231	814 310	807 976	1 191 625	1 250 996
Gjeld i alt	876 529	925 161	957 670	1 314 915	1 381 425
Endring i året, kroner	126 102	8 916	17 870	28 289	-9 103
Egenkapital	1 280 651	1 165 273	1 153 427	1 212 459	1 403 999
Egenkapitalprosent	59	56	55	48	50
Endring i året (sparing)	-27 750	76 185	77 386	120 051	82 924
Arbeidskapital	499 021	510 141	504 227	467 737	567 298
Endring i året	-52 420	36 491	17 473	59 906	57 360
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Kornproduksjon kombinert med svin. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	11	12	11	12	13
Brukers alder	48	48	48	47	45
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	199,5	191,0	190,7	198,2	214,9
Havre, daa	5,5	24,3	26,1	47,6	31,2
Hvete, daa		4,2	4,7	4,2	8,8
Annet korn, daa			8,7	15,0	3,1
Oljefrø, daa		0,8			6,9
Korn i alt, daa	205,0	220,3	230,3	264,9	265,0
Grovfôr, daa	11,6	6,7	6,6	13,6	0,6
Annet areal i alt, daa	4,7	5,2	2,9	2,5	3,2
Jordbruksareal, daa	221,4	232,1	239,8	281,0	268,8
- herav leid areal, daa	23,2	21,3	27,5	39,3	37,8
Bygg, kg pr daa	284	338	350	441	330
Havre, kg pr daa	335	174	303	346	317
Hvete, kg pr daa		300	477	691	568
Oljefrø, kg pr daa		126			222
Korn ialt, FEm pr daa	276	313	340	400	327
Grovfôr, FEm pr daa	330	344	407	335	358
Jordbruksareal, FEm pr daa	278	307	338	393	323
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	38,0	35,3	38,9	43,0	41,8
Antall smågriskull	74	71	67	88	85
Salgbare smågriser	675	619	645	854	848
Antall smågris omsatt	138	87	80	278	285
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	38 051	36 907	38 540	37 705	38 239
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 226	2 113	2 282	1 986	1 835
Ektefelle	225	175	145	329	420
Barn under 17 år		18	4	5	20
Sum familie	2 450	2 307	2 432	2 320	2 275
Leid arbeid	527	495	461	677	516
Sum timer i jordbruket	2 978	2 802	2 893	2 997	2 792
Sum timer familie i skogbruket	38	36	28	34	40
Sum timer i tilleggsnæring	22	35	51	46	36
Familiens arbeid på nyanlegg	5		11	85	115
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	898	1 090	1 106	982	1 167
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,77	1,80	1,83	1,86	1,74
Havre, kr pr kg	1,51	1,62	2,05	1,87	1,87
Hvete, kr pr kg			2,01	2,03	1,82
Oljefrø, kr pr kg		3,44			3,00
Smågris for salg, kr pr stk.	740	788	789	711	721
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	19,22	21,66	21,02	20,52	20,30

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	937	10 482	-2 793	-3 954	1 957
Driftsbygninger	-19 403	-37 782	7 391	208 069	289 974
Maskiner og redskap	2 800	-18 618	12 302	-5 260	1 887
Sum nettoinvesteringer	-15 666	-45 918	16 899	198 854	293 818

1) Inkl. nyttet halmavling

Kornproduksjon kombinert med svin. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Bygg	94 991	111 813	131 042	163 871	125 098
Havre	2 371	6 144	17 684	29 728	13 794
Hvete		2 938	4 795	5 844	9 954
Annet korn og oljefrø		360	4 692	5 412	4 732
Andre planteprodukter	3 007	2 798	5 741	8 008	3 805
Planteprodukter i alt	100 369	124 052	163 954	212 862	157 383
Smågriser	108 001	61 683	70 742	180 026	223 786
Slaktegriser	735 204	813 679	808 244	763 560	789 167
Avlsgriser	93 636	112 865	98 796	122 009	97 073
Andre inntekter, husdyrholdet	2 462	1 170	15 123	592	175
Husdyrprodukt i alt	939 303	989 396	992 905	1 066 186	1 110 200
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					54 593
Arealtilskudd, grovfôr	4 659	5 297	4 208	4 826	1 628
Arealtilskudd, korn	79 239	85 024	91 891	107 974	61 597
Arealtilskudd, annet	51	47	51		38
Produksjonstillegg, husdyr	41 322	46 917	49 636	47 677	29 271
Bunnfradrag		-6 000	-6 000	-6 000	-5 500
Distriktstilskudd sau					
Grunntilskudd sau	1 084				
Refunderte avløserutgifter	41 874	57 043	34 364	41 531	35 152
Andre tilskudd	2 188	5 527	66 935	37 348	36 935
Tilskudd i alt	170 418	193 854	241 084	233 355	213 714
Leieinntekter, traktor og redskap	6 396	7 149	8 473	8 594	7 523
Andre inntekter	5 655	7 493	8 164	6 150	3 614
Produksjonsinntekter i alt	1 222 141	1 321 944	1 414 580	1 527 147	1 492 435

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	514 473	512 861	503 600	537 403	531 191
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	194	1 202	2 048	2 051	421
Såvarer	7 092	11 732	12 087	8 840	14 594
Handelsgjødsel og kalk	15 336	15 478	15 644	16 622	13 528
Plantevernmidler	8 339	8 048	6 648	8 716	5 003
Konserveringsmidler	181	55	411	379	-7
Andre forbruksartikler m.v.	58 322	58 986	61 948	81 396	82 426
Kjøp av gris	23 344	28 286	46 871	72 926	69 377
Kjøp av andre husdyr	240	217	22	126	
Sum variable kostnader	627 520	636 864	649 278	728 458	716 534
Leid arbeid	52 463	51 063	50 900	77 877	57 559
Drivstoff	10 809	9 069	11 491	14 561	15 802
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	9 461	12 182	4 425	6 112	8 388
Vedl.h. driftsbygninger	20 276	15 483	37 252	31 766	32 457
Vedl.h. traktor og maskiner	20 321	34 681	33 561	38 293	32 588
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 706	2 967	2 793	3 954	3 909
Avskr. driftsbygninger	48 415	47 620	54 106	78 615	96 785
Avskr. traktor og maskiner	32 633	32 274	33 965	36 214	30 903
Maskinleie	10 441	11 340	12 479	19 835	16 675
Andre faste kostnader	85 670	81 650	97 106	111 964	113 831
Sum faste kostnader	293 196	298 328	338 079	419 191	408 896
Kostnader i alt	920 716	935 192	987 358	1 147 648	1 125 430
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,32	1,34	1,17	1,00	1,11
Netto mekaniseringskostnader pr daa	368	410	394	394	360

Kornproduksjon kombinert med svin. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 12e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	301 425	386 752	427 222	379 499	367 005
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	106 987	104 755	82 544	92 686	77 520
Familiens arbeidsfortjeneste	194 438	281 997	344 678	286 813	289 484
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	136 385	215 342	251 194	220 442	226 085
Lønnsevne	261 658	333 060	395 578	364 690	347 043
Lønnsevne pr. time	87,87	118,88	136,74	121,69	124,31
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	189 641	260 857	282 437	255 255	249 182
Vedert. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	179 890	263 539	285 616	258 820	249 520
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	301 425	386 752	427 222	379 499	367 005
Driftsoverskudd, skogbruk	2 797	5 049	7 395	1 974	2 789
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	10 917	12 591	15 748	13 040	14 524
Driftsoverskudd, andre næringer		1 656	2 349	4 873	4 258
Lønnsinntekt	140 783	175 747	189 555	173 947	210 156
Pensjoner og sykepenger	36 320	54 776	23 456	20 371	16 459
Gevinst/utbytte verdipapir	1 661	1 510	2 108	8 981	2 518
Familiens arbeid på nyanlegg	596		1 549	12 375	17 133
Renteinntekter	15 655	16 890	12 662	4 340	4 102
- Renteutgifter	68 624	62 125	52 515	58 207	64 106
- Kårutgifter	6 318	5 792	7 118	8 365	8 652
Nettoinntekt	435 212	587 054	622 412	552 828	566 187
Privatforbruk ekskl. skatt	344 112	398 547	399 360	428 603	459 319
Betalte skatter	91 087	133 362	167 387	213 122	172 280

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	264 769	304 728	369 418	387 054	351 863
Andre krav	39 879	57 901	73 654	105 849	140 130
Omløpsmidler, jordbruk	287 932	284 024	309 521	335 747	349 776
Omløpsmidler, skogbruk					
Omløpsmidler, tilleggsnæringer				5 148	4 752
Omløpsmidler, andre næringer	64 119	63 645	65 902	53 763	56 238
Omløpsmidler i alt	656 698	710 298	818 495	887 560	902 759
Anleggsmidler, jordbruk	1 233 860	1 190 488	1 355 543	2 072 017	2 386 947
Anleggsmidler, skogbruk	31 936	38 336	38 909	51 347	71 470
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	25 855	22 910	26 226	16 517	14 723
Anleggsmidler, andre næringer					
Privat hovedbygninger	381 079	388 730	464 594	519 455	616 699
Privat, annet	99 098	93 184	168 453	184 391	227 776
Anleggsmidler i alt	1 771 828	1 733 648	2 053 725	2 843 727	3 317 615
Eiendeler i alt	2 428 526	2 443 946	2 872 220	3 731 287	4 220 373
Eiendeler i jordbruket	1 521 792	1 474 512	1 665 064	2 407 764	2 736 723
Kortsiktig gjeld	252 171	241 484	295 583	446 346	408 923
Langsiktig gjeld	853 239	840 070	885 098	1 290 167	1 876 251
Gjeld i alt	1 105 409	1 081 554	1 180 682	1 736 513	2 285 174
Endring i året, kroner	25 641	-80 482	97 675	321 297	569 413
Egenkapital	1 323 117	1 362 392	1 691 538	1 994 775	1 935 199
Egenkapitalprosent	54	56	59	53	46
Endring i året (sparing)	37 936	88 018	61 970	-74 923	-42 510
Arbeidskapital	404 528	468 814	522 911	441 215	493 835
Endring i året	72 584	66 428	15 582	-86 205	87 924
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

Sauehold. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2001	2002	2003	2004	2005
Antall bruk	14	14	11	14	13
Brukers alder	48	49	49	48	45
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	3,6	3,6	2,2	2,1	3,2
Grovfôr, daa	190,1	194,2	178,5	210,4	229,8
Annet areal, daa	0,4	0,4	0,5		
Jordbruksareal, daa	194,0	198,1	181,1	212,6	233,1
- herav leid areal, daa	30,7	37,9	25,6	53,3	64,4
Korn, FEm pr daa	505	417	451	351	452
Grovfôr, FEm pr daa	321	296	359	307	280
Jordbruksareal, FEm pr daa	324	298	345	298	278
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	178	186	171	172	190
Antall gagnslam pr vfs	1,3	1,3	1,3	1,5	1,4
Kg kjøtt pr vfs	25	26	26	29	29
Ull, kg omsatt pr vfs	4,2	5,6	4,8	4,8	5,6
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 815	1 734	1 676	1 727	1 617
Ektefelle	491	544	566	590	579
Barn under 17 år	45	64	22	38	40
Sum familie	2 351	2 342	2 264	2 355	2 236
Leid arbeid	401	415	388	343	442
Sum timer i jordbruket	2 752	2 757	2 652	2 698	2 677
Sum timer familie i skogbruket	82	68	59	53	35
Sum timer i tilleggsnæring	75	54	82	63	101
Familiens arbeid på nyanlegg					
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	840	868	854	1 073	1 065
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,62	1,73	1,58	1,60	1,44
Lammekjøtt, kr pr kg	34,32	33,60	34,16	32,91	32,51
Sauerkjøtt, kr pr kg	18,54	12,86	12,95	13,00	12,20
Ull, kr pr kg	31,14	34,82	34,17	32,66	31,96

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2001	2002	2003	2004	2005
Jord, grøfter og vannanlegg	-431	2 533	-303	-373	3 699
Driftsbygninger	-8 988	-3 932	-12 052	-14 018	29 439
Maskiner og redskap	2 356	-5 112	-3 303	12 922	40 881
Sum nettoinvesteringer	-7 063	-6 511	-15 659	-1 468	74 020

1) Inkl. nyttet halmavling

Sauhold. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Korn	3 631	-528	1 600	668	1 504
Andre planteprodukter	6 115	7 669	7 469	5 600	10 656
Planteprodukter i alt	9 746	7 142	9 069	6 267	12 160
Sauer, livdyr	11 159	8 026	2 020	2 902	7 064
Saue- og lammeslakt	169 943	149 042	159 144	172 401	180 592
Ull	29 000	31 390	27 010	27 820	27 581
Andre inntekter, husdyrholdet	1 956	1 480	4 478	1 952	2 557
Husdyrprodukt i alt	212 058	189 938	192 652	205 075	217 795
Kulturlandskapstilskudd ¹⁾					46 547
Arealtilskudd, grovfôr	65 468	70 400	68 288	71 367	34 118
Arealtilskudd, korn	528	1 411	1 818	761	508
Arealtilskudd, annet					
Produksjonstillegg, husdyr	57 806	61 313	67 172	72 852	75 861
Bunnfradrag		-6 000	-6 000	-6 000	-5 500
Distriktstilskudd sau	22 497	24 222	23 407	27 509	30 893
Grunntilskudd sau	20 614	19 177	17 301	19 244	20 219
Refunderte avløserutgifter	45 245	58 154	39 071	37 883	46 207
Andre tilskudd	23 392	34 373	33 929	41 988	41 895
Tilskudd i alt	235 550	263 050	244 986	265 603	290 747
Leieinntekter, traktor og redskap	8 750	9 919	9 970	9 673	16 023
Andre inntekter	58	889	-535	172	1 577
Produksjonsinntekter i alt	466 161	470 937	456 142	486 791	538 295

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2001	2002	2003	2004	2005
Kraftfôr	37 413	35 275	39 677	46 490	47 687
Andre førkostnader inkl. beiteleie	5 347	5 914	4 380	10 366	10 634
Såvarer	3 477	3 489	2 586	4 108	3 754
Handelsgjødsel og kalk	16 611	19 723	17 098	24 189	22 125
Plantevernmidler	583	924	1 339	1 383	904
Konserveringsmidler	2 250	3 065	3 396	2 223	2 001
Andre forbruksartikler m.v.	18 700	19 878	20 827	24 480	26 296
Kjøp av sau	1 136	1 221	1 207	811	131
Kjøp av andre husdyr	464	465	455	883	
Sum variable kostnader	85 981	89 954	90 964	114 933	113 532
Leid arbeid	45 556	54 821	48 307	41 361	51 588
Drivstoff	11 258	8 149	10 585	11 451	16 580
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 052	4 058	1 621	1 268	2 057
Vedl.h. driftsbygninger	8 456	14 494	9 880	13 101	14 375
Vedl.h. traktor og maskiner	26 001	30 149	32 951	33 467	35 066
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	431	610	474	373	165
Avskr. driftsbygninger	16 777	17 229	16 363	17 615	19 866
Avskr. traktor og maskiner	29 245	29 256	25 339	30 951	37 588
Maskinleie	6 004	8 217	10 418	11 655	16 525
Andre faste kostnader	51 784	51 900	52 193	61 144	68 584
Sum faste kostnader	197 563	218 883	208 129	222 385	262 394
Kostnader i alt	283 544	308 836	299 094	337 318	375 926
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,19	1,30	1,22	1,37	1,53
Netto mekaniseringskostnader pr daa	386	388	422	409	425

Sauhold. Alle bygder. Alle bruk

Tabell 13e. Resultatregning

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	182 618	162 101	157 048	149 473	162 369
- Renter av jordbruksaktiva	45 391	44 153	31 022	27 815	25 239
Familiens arbeidsfortjeneste	137 226	117 948	126 027	121 658	137 130
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	106 685	92 366	100 153	93 087	108 168
Lønnsevne	185 152	172 768	174 333	163 019	188 718
Lønnsevne pr. time	67,27	62,67	65,73	60,42	70,48
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	143 384	136 064	135 732	123 944	136 195
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	130 229	116 292	116 638	107 037	115 211
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	182 618	162 101	157 048	149 473	162 369
Driftsoverskudd, skogbruk	32 244	6 975	63 878	17 356	12 098
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	20 343	41 080	80 093	27 269	25 945
Driftsoverskudd, andre næringer	29 267	41 601	20 917	6 629	28 787
Lønnsinntekt	96 228	97 984	114 178	187 445	164 639
Pensjoner og sykepenger	41 903	49 405	47 337	40 823	33 845
Gevinst/utbytte verdipapir	11 215	5 261	1 629	2 181	14 916
Familiens arbeid på nyanlegg					
Renteinntekter	16 102	17 758	7 994	3 571	2 916
- Renteutgifter	31 351	31 388	24 193	20 942	28 978
- Kårutgifter	1 529	1 643	1 800	3 368	8 231
Nettoinntekt	397 041	389 133	467 083	410 437	408 306
Privatforbruk ekskl. skatt	275 847	287 103	293 359	320 126	299 703
Betalte skatter	109 544	118 973	118 056	112 362	101 105

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

Ar	2001	2002	2003	2004	2005
Kontanter og bankinnskudd	305 347	303 289	298 981	283 873	253 704
Andre krav	90 921	94 463	75 401	79 903	88 729
Omløpsmidler, jordbruk	78 202	73 062	70 766	64 602	64 328
Omløpsmidler, skogbruk	786	714	1 091	429	38
Omløpsmidler, tilleggsnæringer			682		
Omløpsmidler, andre næringer	102 780	103 333	107 945	44 278	195 148
Omløpsmidler i alt	578 036	574 860	554 866	473 085	601 947
Anleggsmidler, jordbruk	566 990	543 883	537 837	626 302	808 879
Anleggsmidler, skogbruk	51 712	53 457	81 091	91 482	91 017
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	79	79	8 032	13 941	8 462
Anleggsmidler, andre næringer	7 200	6 489	2 556	6 826	5 385
Privat hovedbygninger	255 409	256 931	312 377	374 191	374 033
Privat, annet	72 667	96 638	119 157	137 712	114 847
Anleggsmidler i alt	954 056	957 477	1 061 050	1 250 454	1 402 623
Eiendeler i alt	1 532 091	1 532 798	1 615 916	1 723 539	2 004 570
Eiendeler i jordbruket	645 192	617 406	608 603	690 904	873 207
Kortsiktig gjeld	88 054	97 604	82 873	79 025	124 403
Langsiktig gjeld	362 680	343 063	368 957	446 788	713 512
Gjeld i alt	450 734	440 668	451 830	525 812	837 915
Endring i året, kroner	-34 360	-10 066	9 178	-59 016	160 527
Egenkapital	1 081 358	1 092 130	1 164 086	1 197 727	1 166 655
Egenkapitalprosent	71	71	72	69	58
Endring i året (sparing)	88 712	11 844	77 341	-22 154	10 049
Arbeidskapital	489 982	477 256	471 993	394 061	477 544
Endring i året	113 689	-12 726	93 871	-35 966	73 888
1) Kalkulasjonsrente	7,0 %	7,0 %	5,0 %	4,0 %	3,0 %

7 Forklaring på faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk, det vil si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og produksjonsdyr.

Arbeid: Både ubetalt og betalt leid arbeid, og familiens arbeid, registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år regnes arbeidstimene om til fullverdige timer etter følgende reduksjonstabell:

Alder	Multiplikasjonsfaktor
12–14 år	0,6
15–16 år	0,8
17 år	0,9
66–70 år	0,9
over 70 år	0,7

Arbeidstid for kårfolk og familiens barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet, selv om de ikke har fått utbetalt lønn. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt, og vederlag for dette arbeidet blir balanseført.

All arbeidsinnsats i de ulike yrkesgreinene registreres, enten ved ukentlige noteringer eller i form av en mer summarisk årlig rapportering.

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig mengde. For korn vil det si kilo med 15 prosent vanninnhold. Andre vekster registreres som kilo innhøstede rotvekster og poteter, kilo innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, FEm oppfôret gras, grønnfôr og beite. Alle avlinger omregnes til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. Verdiforringelsen skyldes slitasje, elde og teknisk utvikling.

I skatteregnskapet blir de fleste avskrivbare eiendeler avskrevet etter saldoprinsippet; det vil si med en viss prosent av eiendelens bokførte verdi. Dette prinsippet fører til at de årlige avskrivningene avtar etter hvert som eiendelene blir eldre. De avskrivbare eiendelene er delt i ulike avskrivningsgrupper. Bygninger og anlegg avskrives individuelt, mens inventar, redskaper og maskiner avskrives kollektivt.

I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger, slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt, og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet eller brukstid. Brukt utstyr avskrives dermed over kortere tid enn nytt utstyr.

Avvirkningsprosenten er årets totale avvirkningskvantum i skogen i prosent av balansekvantumet.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital 31.12.

Balanseføring, grenser: Varige eiendeler balanseføres dersom kostprisen inklusive eventuell investeringsavgift er minimum kr 15 000. Dette er samme beløpsgrense som i skatteregnskapet. Maskiner og redskap som brukes lite, kan det være aktuelt å balanseføre selv om kostprisen er mindre enn kr 15 000.

I skatteregnskapet balanseføres bare en eventuell standardheving ved større reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. I driftsregnskapet vil ofte en betydelig del av slikt arbeid bli balanseført og gjort til gjenstand for enten ordinære avskrivninger eller kostnadsfordeling over en kortere tidsperiode.

Balansekvantumet er det høgest mulige kvantum, målt i m³ uten bark, som kan avvirket hvert år i en skog, uten at avvirkningskvantumet i framtida blir mindre. Det forutsettes en bestemt investeringsinnsats i primærproduksjonen.

Bruk er en driftsenhet i landbruket. Den kan bestå av eid og/eller leid areal.

Brukeren er den som administrerer driftsenheten. Han eller hun vil som oftest være eier av hele eller deler av den faste eiendommen, og er vanligvis den som har flest arbeidstimer på bruket.

Brukerfamilien: Se *familien*.

Buskap: I skatteregnskapet er hele buskapen klassifisert som omløpsmidler og verdsett etter standardiserte enhetspriser for variable oppdrettskostnader (tilvirkningsverdier). I driftsregnskapet verdsettes buskapen, som hovedprinsipp, til slakteverdi, med unntak for verpehøns, smågriser og hester. Okser, smågriser, slaktegriser og fjørfe til slakt blir klassifisert som omløpsmidler, mens resten av buskapen blir regnet som anleggsmidler (produksjonsdyr). Både i skatteregnskapet og i driftsregnskapet blir voksne dyr stående i balansen med den verdien de en gang er gitt.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelsen familien får for innsatsen av eget arbeid og eventuelt ubetalt leid arbeid, og for egen og lånt kapital.

Egenkapitalen (EK) er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler: Se stikkordene *anleggsmidler* og *omløpsmidler*.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket. Dette resultatmålet viser hva familien har igjen som godtgjørelse for egen arbeidsinnsats og for innsatsen til eventuelt ubetalt leid arbeidskraft. Som uttrykk for jordbrukseiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Familiens arbeidsvederlag er et kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats. Familiens registrerte arbeidstimer er utgangspunkt. En beregner hva det ville ha kostet å leie arbeidskraft i like mange timer, til tariff lønn, inkludert feriepenger og betaling for bevegelige helligdager. Arbeidsgiveravgiften, som er regionalt differensiert, tas også med. Derfor vil arbeidsvederlaget per time variere mellom ulike områder.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Frasalg: Salgsinntekter fra aktiverte anleggsmidler blir behandlet forskjellig i skatteregnskapet og i driftsregnskapet. I skatteregnskapet blir gevinst eller tap ved salg av ikke avskrivbare anleggsmidler eller anleggsmidler med individuell avskrivning, periodisert over gevinst- og tapskontoen. Ved salg av anleggsmidler som avskrives som gruppe, er det ikke mulig å fastsette eventuell gevinst eller tap. Hele salgssummen blir derfor nedskrevet i vedkommende saldogruppe. I driftsregnskapet blir gevinst ved salg brukt til nedskrivning, og tap ved salg avskrives.

Ved frasalg av jord eller skog skal den bokførte verdien av det solgte arealet nedskrives til null i driftsregnskapet. Overskytende verdi føres som verdiregulering.

Gjeldsprosenten er familiens gjeld i prosent av totalkapitalen og viser hvor stor del av eiendelene som er finansiert med fremmed kapital

Inngående balanse (IB) er balanse ved regnskapsårets begynnelse.

Jordbruksareal: Arealet av hver enkelt vekst registreres i dekar med en desimal. Areal med natureng og overflatedyrket beite reduseres for uproduktivt areal slik at en kommer fram til et produktivt nettoareal. Andel av fellesbeite regnes som del av bruket. Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller mer etter regnskapsavslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne beregnes bare for jordbruket og forteller hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats når all kapital har fått sin godtgjøring. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Lønnsevneprosenten forteller hvordan den reelle godtgjørelsen for utført arbeid i jordbruket står i forhold til den godtgjørelsen som måtte ha blitt utbetalt dersom brukerfamilien skulle lønnes etter tariff.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet, med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter. Rente- og kårutgifter er trukket fra.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Netto mekaniseringskostnader omfatter alle kostnader vedrørende maskininnsatsen (traktorer, skurtresker, yrkesbil og andre maskiner og redskaper), inklusive rente av bokført verdi, men fratrukket inntekter fra utleie av maskiner:

Avskrivninger og vedlikehold
+ Drivstoffkostnader
+ Leieutgifter til maskiner og redskaper
+ Rentekrav
= Brutto mekaniseringskostnader
- Leieinntekter av maskiner og redskaper
= Netto mekaniseringskostnader

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er anskaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene av disse produktene.

Produktivt skogbruksareal: Som produktivt skogbruksareal regnes all mark som har en produksjonsevne som minst tilsvarer produksjonskravet i lågeste klasse på en bonitetskala.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket. Rentekravet er for 2001 7 prosent, 2002 7 prosent, 2003 5 prosent, 2004 4 prosent og 2005 3 prosent. Bakgrunnen for beregningen av rentekravet er alternativ plassering av kapitalen. Det er gjennomsnittelig 3 mnd NIBOR-rente i regnskapsåret som er benyttet i beregningene.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Ubetalt leid arbeid: I driftsregnskapet ble tidligere alt ubetalt arbeid i jordbruket som ble utført av personer utenom brukerfamilien verdsatt etter jordbrukstariff. Differansen

mellom kalkulerte lønnskostnader og faktisk utbetalt lønn og arbeidsgiveravgift, ble betraktet som en gave til brukerfamilien og kalt gavearbeid. Fra og med 2002 blir det ikke lenger satt inn verdi på gratisarbeidet. Dette får effekt for noen lønnsomhetsmål, som driftsoverskudd, familiens arbeidsfortjeneste og nettoinntekt. Vederlaget til alt arbeid og egenkapital, og lønnsevnen, er ikke påvirket av denne endringen.

Utgående balanse (UB) er balansen ved utgangen av regnskapsåret.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som f. eks. såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet pluss kostnadene til leid arbeid minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel av utgifter til renter og kår settes lik den prosentandelen som verdien av eiendelene *i jordbruket* utgjør av sumverdien av *alle* eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet minus jordbrukets andel av utgifter til renter og kår.

Årsverk: Et årsverk er i 2005 definert som 1 845 registrerte timer.